

T.C.

**SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**İLKÖĞRETİM İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN
BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİME İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ (ISPARTA İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fadime KIZILIRMAK

Tez Danışmanı

Yard. Doç. Dr. Harun ŞAHİN

ISPARTA, 2008

T.C.

**SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**İLKÖĞRETİM İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN
BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİME İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ (ISPARTA İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fadime KIZILIRMAK

Tez Danışmanı

Yard. Doç. Dr. Harun ŞAHİN

ISPARTA, 2008

 <p>MAKÜ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ</p>	<p>YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU</p>
--	---

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 09/07/2008 tarih ve 2008/16 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 19/09/2008 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Fadime KIZILIRMAK'ın "İlköğretim İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri (Isparta İli Örneği)" konulu tez çalışması Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE

(TEZ DANIŞMANI) : Yard. Doç. Dr. Harun ŞAHİN

ÜYE

: Yard. Doç. Dr. Fethi ÇELİK

ÜYE

: Yard. Doç. Dr. Mustafa ŞEVİK

ONAY

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
...../...../..... tarih ve ...../..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

TEŞEKKÜR

Bilimsel bir araştırma yapmanın ne kadar zorlu bir süreç olduğunu, özveri ve sabır gerektirdiğini çok iyi anladığım bu ilk araştırmamda maddi manevi her türlü desteğini esirgemeyen, yıllarca bana emek veren canım annem ve babama sonsuz teşekkür ediyorum.

Araştırmam boyunca bana her türlü desteği veren ve beni motive eden canım eşim Sinan UĞUZ'a çok teşekkür ediyorum.

Araştırmam boyunca bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen, çalışmama rehberlik edip yönlendirmelerde bulunan saygıdeğer danışman hocam Yard. Doç.Dr Harun ŞAHİN'e çok teşekkür ediyorum.

Tez yazım sürecinde çalışmalarımı gönüllü olarak takip edip rehberlik eden saygıdeğer hocam Yabancı Diller Bölüm Başkanı Yard.Doç.Dr Mustafa ŞEVİK'e çok teşekkür ediyorum.

Tez yazım sürecinde SPSS istatistik programında verilerin analizlerini yapmayı öğrenmemde çok büyük katkıları olan saygıdeğer meslektaşım Yakup EKİCİ hocama çok teşekkür ediyorum.

Anketlerin dağıtılıp toplanmasında günlerce yardımcı olan sevgili kayımbabam Niyazi UĞUZ'a çok teşekkür ediyorum.

ÖZET

İLKÖĞRETİM İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (ISPARTA İLİ ÖRNEĞİ)

Fadime KIZILIRMAK

Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı,
Yüksek Lisans Tezi, 147 sayfa, Eylül 2008

Danışman: Yard. Doç. Dr. Harun ŞAHİN

Bu araştırmada, Isparta ilinde görev yapan ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşlerinin cinsiyet, yaş, öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı, bilgisayar ile ilgili herhangi bir kurs ya da hizmetiçi eğitim alma vb. özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğine dair elde edilen veriler incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın evrenini, Isparta ilinde, ilköğretim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Elde edilen listeye göre araştırmanın yapıldığı tarihte evren kapsamında yer alan toplam öğretmen sayısı 133'tür. Araştırma evreni örneklem olarak alındığından, ayrıca bir örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmada anketi geçerli sayılan 120 ilköğretim İngilizce öğretmenin verileri değerlendirilmiştir.

Verileri toplamak amacıyla, görüş ölçeği formu geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek 4 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmaya katılan öğretmenlere ait kişisel bilgileri ait sorular yer almaktadır. İkinci bölümde, öğretmenlerin bilgisayar teknolojisine ne ölçüde gereksinim duymakta ve gerekliliğine inanıp kabul etmekte olduklarını belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Üçüncü bölümde, öğretmenlerin bilgisayarı ne kadar tanıyıp, kullanabildiklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Dördüncü bölümde ise bilgisayarı ve bilgisayar destekli eğitimi günlük yaşamlarında ve yabancı dil öğretiminde ne ölçüde kullandıklarını belirlemeye yönelik soru yer almaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak çözümlenmiş ve bu verilerin alt problemlere göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla frekans (f), yüzde (%) değerleri hesaplanmış ve t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), LSD çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ise şu şekilde özetlenebilir:

- Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerin tamamı bilgisayar teknolojisine gereksinim duymakta, gerekliliğini kabul etmekte ve BDE'ye ilişkin olumlu görüş göstermektedirler.
- Yaşça genç, kıdemi az olan, evinde bilgisayarı ve interneti olan, BDE yapan İngilizce öğretmenleri bilgisayarı daha iyi tanıyıp kullanabilmektedirler.
- Üniversitede bilgisayar dersi alan, evinde bilgisayarı ve interneti olan, BDE yapan İngilizce öğretmenleri bilgisayarı günlük yaşamlarında daha çok kullanmakta ve yabancı dil öğretiminde BDE'den daha çok yararlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojisi, Bilgisayar Destekli Eğitim, Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi

ABSTRACT

THE OPINIONS OF PRIMARY SCHOOL ENGLISH LANGUAGE TEACHERS ABOUT COMPUTER ASSISTED TEACHING (SAMPLE OF ISPARTA)

Fadime KIZILIRMAK

Süleyman Demirel University, Department Of Education Programmes And Teaching,
Master Courses Thesis,147 Pages, September 2008

Supervisor:Asst.Prof.Dr. Harun Şahin

In this study, the opinions of English language teachers working in primary schools, working in Isparta towards computer assisted learning have been determined and it has been searched if these attitudes differentiate according to such factors as age, seniority . Attendance in any course or in service training et cetra.The data got by according to such features showing difference or not have been examined and interpreted.

English teachers working in primary schools, of Isparta city have been included in the universe of the research. According to the gotten list, the whole number of teachers in the scope of universe at that time when the research carried out has been 133. For the universe of the research has been taken as a sampling, no sampling has also been done. In this research, the data of 120 Primary English teachers,whose surveys have been valid, have been evaluated.

With the aim of gathering the data, an opinion scale form has been developed. The scale developed consists of four parts. In the first part; the questions of personal informations belonging to the teachers taken part in the research are stated. In the second part; the questions oriented towards determining how teachers need computer technology and believe in its necessity and accept it are stated. In the third part; the questions aimed at determining how much English language teachers know computer and use it are stated. In the fourth part; the questions directed towards determining how efficiently they can use computer and computer assisted teaching in their daily lives and in foreign language teaching are stated.

The data gotten in the research have been analysed by using SPSS programmes and frequency (f) and percentage (%) values of the datas have been counted with the aim of determining whether the datas have a significant difference according to sub- problems or not and t- test, one –way variance analysis (ANOVA), LDS multiple comparison test have been used.

The findings gotten by reason of the research can be summarised like this:

- All of the teachers participated in the research have needed computer technology and accepted its necessity and showed positive opinions concerning BDE.
- Teachers who are youngest, have less seniority, have a computer and the internet at home, have BDE know computer too much and also use it.
- Teachers taken lessons in university, had computers and the internet in their houses, had computer assisted learning have used computer in their daily lives too much and benefited from computer assisted teaching in foreign language teaching a lot.

Key Words: Technology of Education, Computer Assisted Learnnig, Computer Foreign Language Learning.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

Sayfa No

ÖNSÖZ.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	VI
KISALTMALAR DİZİNİ.....	IX
TABLOLAR DİZİNİ.....	X

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Amacı.....	4
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Araştırmanın Problemi.....	5
1.4. Alt Problemler.....	5
1.5. Sayıtlar.....	6
1.6. Sınırlılıklar.....	6
1.7. Tanımlar.....	6

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL TEMELLER

2.1. Eğitim Teknolojisi.....	8
2.2. Öğretim Teknolojisi.....	10
2.3. Bilgisayarın Eğitimde Kullanılması.....	11
2.4. Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE).....	16
2.4.1. Bilgisayar Destekli Eğitimin (BDE) İlkeleri.....	17
2.4.2. Bilgisayar Destekli Eğitimin (BDE) Amaçları.....	18
2.4.3. Bilgisayar Destekli Eğitimin (BDE) Başarıya Ulaşmasını Etkileyen Etkenler.....	19
2.4.4. Bilgisayar Destekli Eğitimde Öğretmenin Rolü.....	21
2.4.5. Bilgisayar Destekli Eğitimin Avantajları ve Sınırlılıkları..	23
2.5. Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulamaları.....	26

2.6. Dünyada Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulamaları.....	31
2.7 Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi.....	38
2.7.1. Dinleme Becerisinde Teknoloji Kullanımı.....	39
2.7.2. Okuma Becerisinde Teknoloji Kullanımı	40
2.7.3. Konuşma Becerisinde Teknoloji Kullanımı	40
2.7.4. Yazma Becerisinde Teknoloji Kullanımı	41
2.7.5. Dilbilgisi ve Kelime Öğretiminde Teknoloji Kullanımı.....	42
2.8. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitiminin Yararları	43
2.9. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitiminin Sınırlılıkları.....	44
2.10. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	45
2.10.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	45
2.10.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	47

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE VERİ KAYNAKLARI

3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	50
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	50
3.3. Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi.....	50
3.4. Veri Toplama Aracının Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları.....	51
3.4.1. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri.....	52
3.4.2. Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşleri.....	54
3.4.3. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimden ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşleri.....	55
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	56

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR VE YORUMLAR

A. ÖĞRETMENLERİN KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ.....	58
B. GÖRÜŞ DÜZEYLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	69
4.1. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimin Gerekliliğine İlişkin Görüş Düzeyleri.....	69
4.2. Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüş Düzeyleri.....	86
4.3. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimden ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüş Düzeyleri.....	105

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar.....	126
5.2. Öneriler.....	128
KAYNAKÇA.....	130
EKLER.....	136
EK-1 Anket	137
EK-2 Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Faktör ve Madde Analiz Sonuçları.....	143
EK-3 Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Faktör ve Madde Analiz Sonuçları.....	144
EK-4 Öğretmenlerin Bilgisayarlardan ve Bilgisayar Destekli Eğitimden Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Faktör ve Madde Analiz Sonuçları.....	145
EK-5 İzin Dilekçeleri.....	146
ÖZGEÇMİŞ.....	147

KISALTMALAR

a.g.e	Adı geçen eser
s.	Sayfa
C.	Cilt
S.	Sayı
Vb.	Ve benzeri
Ed	Editör
ADSL	Asimetrik Sayısal Abone Hattı (24 Saat İnternet Hizmeti)
BDE	Bilgisayar Destekli Eğitim
BDYE	Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi
BT	Bilgi Teknolojisi
CALL	Computer Assisted Language Learning
CD	Compact Disk
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
Sd	Sabit değer
S	Standart Sapma
P	Anlamlılık Düzeyi
N	Toplam sayı
$\bar{x}$	Ortalama
t	t değer (t testi için)
%	Yüzde
f	Frekans

TABLOLAR DİZİNİ

<u>Tablo</u>		<u>Sayfa No</u>
Tablo 2.1.	BDE'nin Dünyadaki Gelişimi	31
Tablo 3.1.	Öğretmenlerin BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları	53
Tablo 3.2.	Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları.....	54
Tablo 3.3.	Öğretmenlerin BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları	55
Tablo 3.4.	Likert Tipi Beşli Derecelendirme Ölçeği.....	57
Tablo 4.1.	Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	58
Tablo 4.2.	Öğretmenlerin Yaş Durumuna Göre Dağılım.....	58
Tablo 4.3.	Öğretmenlerin Mesleklerindeki Hizmet Yılına Göre Dağılım	59
Tablo 4.4.	Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeylerine Göre Dağılım.....	59
Tablo 4.5.	Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Dağılım.....	60
Tablo 4.6.	Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre Dağılım.....	60
Tablo 4.7.	Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılım.....	61
Tablo 4.8.	Bilgisayarla İlgili Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitime Katılanların Katıldıkları Ortalama Kurs Sürelerine Göre Dağılım.....	61
Tablo 4.9.	Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre Dağılım.....	62
Tablo 4.10.	Evinde Bilgisayarı Olmayan Öğretmenlerin Bilgisayara Sahip Olamamasının En Önemli Nedenine İlişkin Dağılım.....	62
Tablo 4.11.	Öğretmenlerin Evinde ADSL (24 Saat İnternet Hizmeti) Bulunma Durumuna Göre Dağılım.....	63

Tablo 4.12.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullarda Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre Dağılım.....	63
Tablo 4.13.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullarda Bulunan Bilgisayar Miktarına Göre Dağılım	64
Tablo 4.14.	Öğretmenlerin Okullarındaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumu	64
Tablo 4.15.	Öğretmenlerin Okullarındaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumu.....	65
Tablo 4.16.	Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) Yapma Durumuna Göre Dağılım.....	65
Tablo 4.17.	Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullanılan Programların En Çok Hangi Konuları İçerdiği Durumuna Göre Dağılım.....	66
Tablo 4.18.	Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullandıkları Programların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre Dağılım	66
Tablo 4.19.	Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullandıkları Programların Öğrencilerin Gelişimsel Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre Dağılım	67
Tablo 4.20.	Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullandıkları Programları Elde Etmeye En Etkili Yol Durumuna Göre Dağılım	68
Tablo 4.21.	Öğretmenlerin BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerindeki Maddelere Sahip Olma Düzeyleri	70
Tablo 4.22.	Öğretmenlerin Cinsiyete Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	71
Tablo 4.23.	Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	72
Tablo 4.24.	Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları.....	72
Tablo 4.25.	Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	73
Tablo 4.26.	Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi Sonuçları.....	73

Tablo 4.27.	Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeyine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	74
Tablo 4.28.	Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	74
Tablo 4.29.	Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	75
Tablo 4.30.	Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmelerinde En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	75
Tablo 4.31.	Öğretmenlerin Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	76
Tablo 4.32.	Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	77
Tablo 4.33.	Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları.....	77
Tablo 4.34.	Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	78
Tablo 4.35.	Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Olmamasının Nedenine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	78
Tablo 4.36.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	79
Tablo 4.37.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları.....	79
Tablo 4.38.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	80

Tablo 4.39.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanağının Bulunması Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	81
Tablo 4.40.	Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitim Yapma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	81
Tablo 4.41.	Öğretmenlerin BDE'de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	82
Tablo 4.42.	Öğretmenlerin BDE'de Kullandıkları Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları.....	83
Tablo 4.43.	Öğretmenlerin BDE'de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	83
Tablo 4.44.	Öğretmenlerin BDE'de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	84
Tablo 4.45.	Öğretmenlerin BDE'de Kullanılan Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	85
Tablo 4.46.	Öğretmenlerin BDE'de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmelerinde En Etkili Yol Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	85
Tablo 4.47.	Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerindeki Maddelere Sahip Olma Düzeyleri.....	86
Tablo 4.48.	Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	88
Tablo 4.49.	Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)...	88
Tablo 4.50.	Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları.....	89
Tablo 4.51.	Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	90

Tablo 4.52.	Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	90
Tablo 4.53.	Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeyine Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	91
Tablo 4.54.	Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	92
Tablo 4.55.	Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)...	92
Tablo 4.56.	Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmelerinde En Etkili Olan Seçeneğe Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	93
Tablo 4.57.	Öğretmenlerin Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	93
Tablo 4.58.	Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)	94
Tablo 4.59.	Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	94
Tablo 4.60.	Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	95
Tablo 4.61.	Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Olmamasının Nedenine Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	96
Tablo 4.62.	Öğretmenlerin Evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) Bulunma Durumuna Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları ...	97
Tablo 4.63.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	98

Tablo 4.64.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	98
Tablo 4.65.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	99
Tablo 4.66.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	100
Tablo 4.67.	Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitim Yapma Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	100
Tablo 4.68.	Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)...	101
Tablo 4.69.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	102
Tablo 4.70.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	102
Tablo 4.71.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	103
Tablo 4.72.	Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)...	104
Tablo 4.73.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmelerinde En Etkili Olan Yola Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları.....	104

Tablo 4.74.	Öğretmenlerin BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerindeki Maddelere Sahip Olma Düzeyleri	106
Tablo 4.75.	Öğretmenlerin Cinsiyete Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	108
Tablo 4.76.	Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	108
Tablo 4.77.	Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	109
Tablo 4.78.	Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	109
Tablo 4.79.	Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi Sonuçları	110
Tablo 4.80.	Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeyine Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	110
Tablo 4.81.	Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	111
Tablo 4.82.	Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	112
Tablo 4.83.	Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmelerinde En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	112
Tablo 4.84.	Öğretmenlerin Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	113

Tablo 4.85.	Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Göre Analizi (ANOVA).....	114
Tablo 4.86.	Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	114
Tablo 4.87.	Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları ...	115
Tablo 4.88.	Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Olmamasının Nedenine Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları	116
Tablo 4.89.	Öğretmenlerin Evinde ADSL (24 Saat İnternet Hizmeti) Bulunma Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	116
Tablo 4.90.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	118
Tablo 4.91.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	118
Tablo 4.92.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	119
Tablo 4.93.	Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	120
Tablo 4.94.	Öğretmenlerin BDE Yapma Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	121

Tablo 4.95.	Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	122
Tablo 4.96.	Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	122
Tablo 4.97.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	123
Tablo 4.98.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları.....	124
Tablo 4.99.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA).....	125
Tablo 4.100.	Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmelerinde En Etkili Olan Yola Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları	125

GİRİŞ

Bilim ve teknolojide meydana gelen hızlı gelişmeler, birçok alanda olduğu gibi eğitim sistemlerinde de köklü değişikliklere yol açmıştır. Bilgi teknolojisinin hızla gelişmesi bilgi toplumlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu bağlamda toplumların yeni teknolojik gelişmeleri izlemeleri, kendilerine uyarlamaları ve yeni teknolojilerin eğitim kurumlarına girmesi bir zorunluluk haline gelmiştir.

Eğitim ve teknoloji, insan yetiştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Her ikisinin temel amacı, insanın gelişimine etkili olarak katkı sağlamaktır. Eğitim ve teknoloji ayrı kavramlar olmasına rağmen, eğitim-öğretim ortamlarında niteliği arttırmak için birlikte kullanılmaktadır. Bu kullanım zaman içerisinde, Eğitim Teknolojisi kavramını ortaya çıkartmıştır. Eğitim Teknolojisi, davranış bilimlerinin iletişim ve öğrenmeyle ilgili verilerine dayalı olarak, eğitimle ilgili ulaşılabilir insan gücü ve insan gücü dışı kaynakları, uygun yöntem ve tekniklerle akıllıca ve ustaca kullanıp, sonuçları değerlendirerek, bireyleri, eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalıdır.¹

Günümüzde eğitim teknolojisine ilişkin gelişmelerden yeni teknolojik sistemler arasında yer alan ve “en etkili iletişim ve bireysel öğretim teknolojisi” olarak nitelendirebileceğimiz bilgisayarların eğitim sistemine girmesi, eğitim ve öğretim sürecinde, okul programlarında değişiklikler ve bilgi akışına yeni boyutlar getirmiş ve kalıplaşmış bilgi aktarımına dayanan eğitim sistemlerinde köklü değişikliklere yol açmıştır.

Toplum olarak çağı yakalamak ve başkalarının ürettiğini tüketen bir toplum olmaktan öteye gidebilmek için sadece genç nüfusa sahip olmak yetmemektedir. Çağın geldiği noktada bilgi teknolojisi üreten ve kullanan nüfusa sahip olmak gerekmektedir.²

Endüstri, ekonomi ve iletişim gibi birçok toplumsal sistem eğitim kurumlarının teknolojiyi kullanabilen bireyler yetiştirmesini beklemektedir. Eğitim sistemi de aynı işlevi öğretmenlerden beklemektedir. Bu beklenti sadece teknoloji

---

¹ Kamuran Çilenti, *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*, Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1984, s. 29.

² Yavuz Akpınar, *Bilgisayar Destekli Öğretim ve Uygulamalar*, Ankara: Anı Yayıncılık, 1999, s.6

kullanımını öğretmeyi değil aynı zamanda onları öğretim etkinliklerinde kullanmayı da kapsamaktadır.³

Eğitimin bireylere daha etkili ve verimli bir şekilde verilebilmesi için çeşitli eğitim materyallerinden yararlanılmaktadır. Günümüzde eğitim kurumlarında geleneksel yöntemlerle ve araç gereçlerle yapılan eğitim ve öğretim, yerini bilgi teknolojilerinden faydalanılarak oluşturulan çoklu öğrenme ortamına bırakmaktadır. Bu durum eğitim faaliyetlerinde etkili olmakta ve bilgi teknolojileri kullanımının bu alana özellikle bilgisayar aracılığıyla girmesine neden olmaktadır.⁴

Bilgisayar destekli eğitim, öğretim sürecinde bilgisayarın öğretmen ve öğrencilere yardımcı bir araç olarak kullanılmasıdır.⁵ Bilgisayarların, öğretim sürecine bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı ve güçlendirici olarak girmesi esastır. Bilgisayar teknolojileri eğitimde öğretmenin yerini alan ve onu gereksiz kılan bir araç değil tam tersine öğretmenin daha etkin olmasını sağlayacak bir teknoloji aracı olarak eğitim teknolojileri arasında yerini almaktadır.

Bilgisayar destekli eğitim programlarından en yüksek yararın sağlanması öğretmene bağlıdır. Çünkü öğrencilerin bilgisayar destekli eğitim programlarından yararlanma zamanlarına, bilgisayarla etkileşimde bulunma biçimlerine karar verecek ve öğrencilere o doğrultuda rehberlik edecek kişi öğretmenlerdir.⁶ Bu durumda eğitimciler ve öğretmenlere düşen görev, bilgisayar teknolojisini fark etme, ihtiyaç hissetme durumu ile bu teknolojiyi ne kadar öğrendikleri, eğitim ve öğretimin amaçları doğrultusunda etkin olarak ne kadar kullanabildikleri gerçeğidir.

Eğitim-öğretim etkinliklerinin uygulayıcısı olan öğretmenlerin bilgisayara ve bilgisayar destekli eğitime ilişkin hazırlık, tutum, beklenti, görüş ve önerileri, bilgisayar destekli eğitim uygulamaları açısından oldukça önem taşımaktadır. Çünkü bir anlamda bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının başarısı bu uygulamaları yürütecek olan öğretmenlerin rolleri ile yakından ilgilidir.⁷

---

³ Akpınar, *a.g.e.* s.7.

⁴ Ahmet Yılmaz, "Eğitim Yönetiminde Bilgisayarlardan Faydalanmanın Avantajları ve Dezavantajları," *Milli Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:166, 2005,s.1-7.

⁵ Ayaç, *a.g.e.* s. 37.

⁶ Müzeyyen Pınar Olgun, "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Eğitimcilerin Bilgisayar Destekli Eğitim Hakkındaki Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi," (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2001), s.24 .

⁷ Uşun, *a.g.e.* s. 138.

Ancak bu teknolojinin kullanılması ve yaygınlaşması öğretim etkinliklerini yürüten öğretmenlerin niteliği ve bilgi teknolojisini ne kadar öğrenip kullandığına bağlıdır.

Ülkemizde mevcut okullarda görev yapan öğretmenlerin eğitim teknolojilerini ne kadar tanıdıkları, ne derece kullanabildikleri ve eğitim-öğretim etkinliklerinde ne kadar kullanabildikleri merak edilen ve araştırılan konular arasındadır. Bu konu aslında öğretmenlerin eğitim aracı olarak kullanılan bilgisayara ve bilgisayardan eğitimde yararlanmanın adı olan bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşlerinin ne olduğu problemidir.

Genel bir problem olarak tanımladığımız öğretim araç gereçlerinden olan bilgisayarı kullanmanın önemi ve yukarıda açıkladığımız öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşleri branşlara indirgenerek daha özel bir araştırma problemi haline getirilebilir. Bu bağlamda ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşlerinin araştırılmasına gereksinim duyulmuştur.

Türkiye’de ve dünyanın pek çok ülkesinde yabancı dil, giderek daha büyük önem kazanmaktadır. Toplumlararası ilişkilerin gerçekleşmesinde yabancı dil bilmenin çok önemli olduğu kabul edilmiştir. Toplumlararası ilişkilerin giderek yoğunlaşması ve yaygınlaşması yabancı dil öğretimine önem verilmesine neden olmuştur.

Yabancı bir dil bilme bireyin; dünyayı kavramasına, özgürleşme konusunda karşısına çıkan kültürel ve dilsel engelleri aşmasına, yaşamı anlamasına, hoşgörü edinmesine, yeni öğrenme becerileri kazanmasına ve meslek sahibi olabilmesine olanak vermektedir.⁸ Bu nedenle ülkemizde ilköğretim okullarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alan İngilizce dersinin öğretiminde teknolojiden yararlanma konusu büyük önem oluşturmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan iletişimci yaklaşımda, öğrencilerin amaçlanan yabancı dil grup çalışması, benzetimler ve eğitici oyunlarla öğrenmesi planlanmıştır. Bu gelişim açısından bakıldığında, bilgisayar teknolojisinden

---

⁸ Kenneth Chastain, *Developing Second Language Skills: Theory and Practice*, Boston: Houghton Mifflin Company, 1976, s.5-11.

yararlanılmasının kaçınılmazlığı ortaya çıkmaktadır. Çünkü bilgisayarlar, göze, kulağa hitap edebilen, grup çalışmasına ve bireysel öğrenime olanak sağlayan araçlardır.⁹

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı “İlköğretim Okulları İngilizce Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri”ni ortaya koymaktır. Bu temel amaca yönelik olarak İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar teknolojisini takip edip etmedikleri, kullanma konusunda deneyimlerinin var olup olmadığı, derslerinde bilgisayar teknolojisinden yararlanıp yararlanmadıkları, yararlanıyorlarsa bundan ne ölçüde yararlandıkları, yararlanmıyorlarsa bu durumun nedenleri araştırılarak, öğretmenlerimizin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşleri saptanmaya çalışılmıştır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Yabancı dil öğretiminde amaç öğrencilere işlevsel değeri yüksek bir dil edinimi kazandırmaktır. Bu amaca ulaşmak için eğitim sistemi sürekli olarak yeni yöntemleri ve öğretim teknolojilerini kullanmak zorundadır. Yeni yöntem ve öğretim teknolojilerinin eğitim sisteminde başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için uygulamaların sürekli olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Araştırma, ortaya konan saptamalar ile Bilgisayar Destekli Eğitimin daha yaygın hale getirilebilmesi için neler yapılabileceği konusunda önerilere yer verilmesi açısından önem taşımaktadır.

Bilgisayar destekli yabancı dil eğitiminin gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ile ilgili yapılacak bilimsel çalışmalara da veri oluşturacağı ve ileriye dönük proje ve çalışmaların belirlenmesine katkı sağlayacağı düşüncesiyle ayrı bir önem taşımaktadır

---

⁹ H.Ferhan Odabaşı, “Yabancı Dilde Dilbilgisi Öğrenmede Bilgisayar Destekli Öğrenme Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi,” (Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994), s.17.

1.3. Araştırmanın Problemi

Araştırmanın problemi; “İlköğretim Okulları İngilizce Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri ” nelerdir?

1.4. Alt Problemler

1. İngilizce öğretmenlerinin, bilgisayar destekli eğitimin gerekliliğine ilişkin görüşleri;
2. İngilizce öğretmenlerinin, bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşleri;
3. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşleri öğretmenlerin;
  - a) Cinsiyetlerine,
  - b) Yaşlarına,
  - c) Mesleki deneyimlerine,
  - d) Mezuniyet düzeylerine,
  - e) Üniversitede bilgisayar dersi alma durumuna,
  - f) Öğretmenlerin bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet içi eğitim alma durumuna,
  - g) Bilgisayarla ilgili alınan kurs ve hizmet içi eğitimin ortalama süresine,
  - h) Evinde bilgisayar bulundurma,
  - i) Evinde bilgisayar olmamasının en önemli nedenine,
  - j) Evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) bulunma durumuna,
  - k) Görev yaptıkları okullarda bilgisayar bulunması durumuna,
  - l) Görev yaptıkları okullarda bulunan bilgisayar miktarına,
  - m) Görev yaptıkları okullarda internet bağlantısı bulunma durumuna,
  - n) Görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanağının bulunması durumuna,
  - o) Bilgisayar Destekli Eğitim yapma durumuna göre,

- p) Bilgisayar destekli eğitimde kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiği durumuna,
- q) Bilgisayar destekli eğitimde kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumuna,
- r) Bilgisayar destekli eğitimde kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygun olması durumuna,
- s) Bilgisayar destekli eğitimde kullandıkları yazılımları nereden elde ettiği durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.5. Sayıtlılar

1. Alan yazınıla ilgili yeterli sayıda yurt içinde ve yurt dışında yer alan kaynaklara ulaşıldığı varsayılmaktadır.
2. Araştırmaya katılan öğretmenler anketleri yanıtlarken içten ve gerçek düşüncelerini yansıttıkları varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

- Araştırma Isparta İli merkez ilçeleri ile sınırlıdır.
- Araştırma İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin görüş ölçeği formuna verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır.
- Araştırma 2007–2008 Eğitim-Öğretim Yılı ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Teknoloji: Bilimin üretim, ulaşım vb. alanlardaki sorunlara uygulanması olup, bu kavram makineler, işlemler, yöntemler, süreçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi çeşitli öğelerin belirli bir düzende bir araya getirilmesiyle oluşan ve bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplindir.”¹⁰

Eğitim Teknolojisi: Davranış bilimlerinin iletişim ve öğrenmeyle ilgili verilerine dayalı olarak, eğitimle ilgili ulaşılabilir insan gücü ve insan gücü dışı kaynakları, uygun yöntem ve tekniklerle akıllıca ve ustaca kullanıp, sonuçları

⁷ Edip Koşar, Sedat Yüksel ve Yunus Alyaz, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2003,s.3

değerlendirerek, bireyleri, eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalıdır.”¹¹

Öğretim Teknolojisi : İletişim devrinin yarattığı, öğretmen, kitap ve yazı tahtası yanında öğretimsel amaçlar için kullanılabilir kitle iletişim araçlarıdır.” Öğretim teknolojisini oluşturan araçlar şunları içerir: Televizyon, filmler, tepegöz projektörleri, bilgisayarlar, diğer donanımlar ve yazılımlar.¹²

Bilgisayar: Gerek sayısal gerekse alfabetik verileri işleyen elektronik bir alettir. Bilgisayar, verileri belirli bir program mantığı içinde okuyarak, onları kendi anlayabileceği bir dile çeviren ve sonuçları kullanıcıya sunan, ayrıca verileri saklayabilen ve belleğinde tutabilen elektronik bir araçtır.¹³

Bilgisayar Destekli Eğitim: Eğitim-öğretim sürecinde bilgisayarın öğretmen ve öğrencilere yardımcı bir araç olarak kullanılmasıdır.¹⁴

Yabancı Dil : İngilizce

¹¹ Kamuran Çilenti., *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*, Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1984, s. 29.

¹² Halil İbrahim Yalın, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 1999, s.3.

¹³ Özcan Demirel, Sadi Seferoğlu ve Esed Yağcı, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2001, s.115.

¹⁴ Tufan Aytac, *Eğitimde Bilişim Teknolojileri*, Ankara: Asil Yayıncılık, 2006, s. 37.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Eğitim Teknolojisi

İçinde bulunduğumuz yüzyılın ikinci yarısında tüm ülkelerde eğitim istemi aşırı bir artış göstermiş, “okul patlaması” sorunu bir olgu olarak ortaya çıkmıştır. Bu patlama ekonomi, bilim teknik vb. alanlarda olağanüstü gelişmeleri hızlandırmış veya güdülemiştir. Değişik alanlarda görülen gelişmeler eğitim değerinin anlaşılmasına, dolayısı ile eğitime karşı istemin yoğunluk kazanmasına neden olmuştur.¹⁵

Eğitime yönelik istemlerin artmasıyla tüm dünya ülkelerinde eğitim sorunları çığ gibi büyümüş ve eğitim sorunlarına birçok çözümler getirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda “teknolojik kaynaklardan eğitimde yararlanma yol ve yöntemlerinin bir eğitim bilimi çerçevesinde ele alınıp incelenmesi, araştırılması, öneriler geliştirilmesi gereğine inanılmıştır. Nitekim bu durumda “eğitim teknolojisi” olarak adlandırılan yeni bir bilim dalı ortaya çıkmıştır.”¹⁶

Eğitim teknolojisi, kavramı ilk defa 1960’lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde girmiş ve kısa zamanda batı ülkeleri başta olmak üzere diğer ülkelere yayılmış ve ülkemizde de son on yıldan beri eğitim alanında sık sık kullanılan bir kavram olmuştur.¹⁷

Eğitim teknolojisi kavramının, ilgili alanyazın incelediğimizde değişik anlamlarda kullanıldığını ve yorumlandığını görülmektedir. İlgili çevrelerce alanı algılama biçimindeki bu farklılıkların nedeni, eğitim teknolojisinin yeni gelişen bir disiplin olmasıyla açıklanabilir.

Eğitim teknolojisini kavramsal düzeyde inceleme konusu yaptığımızda, bu kavramı oluşturan “eğitim” ve “teknoloji” kavramlarına açıklık getirmek gerekmektedir.

¹⁵ Alişan Hızal, “Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 1989, s.17.

¹⁶ Hızal, *a.g.e.* s.19.

¹⁷ Çilenti, *a.g.e.* s. 26.

Eğitim, “ bireyde kendi yaşantısı yolu ile kasıtlı ve istendik davranış değişikliği meydana getirme s¼recidir.¹⁸

Teknoloji kavramı ise, “bilimin üretim, ulaşım vb. alanlardaki sorunlara uygulanması olup, bu kavram makineler, işlemler, yöntemler, s¼reçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi çeşitli öğelerin belirli bir düzende bir araya getirilmesiyle oluşan ve bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplindir.”¹⁹

Teknoloji insanoğunun eğitim yoluyla kazandığı bilgi ve becerilerden daha etken, daha verimli bir biçimde yararlanabilmesinde, onları daha sistemli ve bilinçli olarak uygulayabilmesinde yardımcı olmuştur.²⁰

Çilenti’ye göre eğitim teknolojisi, “davranış bilimlerinin iletişim ve öğrenmeyle ilgili verilerine dayalı olarak, eğitimle ilgili ulaşılabilir insan gücü ve insan gücü dışı kaynakları, uygun yöntem ve tekniklerle akıllıca ve ustaca kullanıp, sonuçları değerlendirerek, bireyleri, eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalıdır.”²¹

Alkan’a göre “eğitim teknolojisi ilgili kavramları ve ‘insanın öğrenmesi’ olgusunun tüm yönlerini içeren problemleri sistematik olarak analiz etmek, bunlara çözümler geliştirmek üzere ilgili tüm unsurları (insan gücünü, bilgileri, yöntemleri, teknikleri, araç-gereçleri, düzenlemeleri vb.) işe koşarak uygun tasarımlar geliştiren, uygulayan, değerlendiren ve yöneten karmaşık bir s¼reçtir.”²²

Eğitim teknolojisini oluşturan başlıca unsurlar; eğitimin özel amaçları, öğrenci, insan gücü, ortam ve araç-gereçler, yöntem-teknik, öğrenme durumları, kuramsal esaslar ve değerlendirmedir.²³

Eğitim teknolojilerinin başlıca uygulama yöntemleri ise; radyo ile eğitim, televizyon ile eğitim, uzaktan öğretim, dil dersliklerinde öğretim, programlı öğretim, modüler programlarla öğretim, mikro öğretim, bilgisayarla öğretim gibi sıralanmaktadır.

¹⁸ Selehattin Ertürk, *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara:Meteksan A.ř., 9. Baskı, 1997, s.12.

¹⁹ Koşar, Yüksel ve Alyaz, a.g.e., s.3.

²⁰ Alkan , a.g.e. s.12.

²¹ Çilenti, a.g.e. s. 29.

²² Alkan, a.g.e. s.16.

²³ Alkan, a.g.e. s.23 ; Çilenti, a.g.e. s.30.

Bu uygulamalar bağımsız olarak yapılabildiği gibi diğer uygulamaların bir veya bir kaçını bir araya gelerek yeni uygulama biçimleri de oluşturulabilmektedir. Belirtilen uygulamalardan elde edilen sonuçlara bakılarak, eğitim teknolojisinin eğitim sistemlerine ve bu sistemden yararlanan bireylere; fırsat ve olanak eşitliği, öğrenme-öğretme süreçlerine çeşitlilik ve nitelik, yaratıcılık, bireysel öğrenme geniş kitlelere eğitim hizmeti sunma, eğitimde yer sınırını kaldırma, birinci kaynaktan bilgi edindirme, öğrenme zamanında ekonomi sağlama, uzun sürede de eğitim hizmetlerini ucuza elde etme vb. olanaklar sağladığını söylemek mümkündür.²⁴

Eğitim teknolojisiyle beraber kullanılan diğer bir kavram da öğretim teknolojisi.

2.2. Öğretim Teknolojisi

Eğitim teknolojisi ile ilgili alan yazın incelediğinde “eğitim teknolojisi” ve “öğretim teknolojisi” kavramlarının birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Bu iki kavramın birbirinden farklı olduğunu savunan Alkan’a göre öğretim teknolojisi, “öğretimin, eğitimin bir alt kavramı olduğu anlayışına dayalı olarak ve belirli öğretim disiplinlerinin kendine özgü yönlerini dikkate alarak düzenlenmiş teknolojiyle ilgili bir kavramdır. Örneğin ‘fen öğretimi teknolojisi’, ‘dil öğretimi teknolojisi’, ‘biyoloji öğretimi teknolojisi’ gibi.

Bu kavram, ilgili disiplin alanlarına özgü olarak etkili öğrenme düzenlemeleri oluşturmak üzere amaçlı ve kontrollü durumlarda insan gücü ve insan gücü dışı kaynakları birlikte işe koşarak belirli özel hedefler doğrultusunda öğrenme ve öğretme süreçleri tasarımı, işe koşma, değerlendirme ve geliştirme eylemlerinin bütününe içeren sistematik bir yaklaşımı ifade etmektedir”.²⁵

Ergin, öğretimin eğitimin bir alt kavramı olduğu düşüncesinden yola çıkarak “öğretim teknolojisinin” de “eğitim teknolojisinin” bir alt kavramı olduğunu savunmaktadır. Ergin’e göre öğretim teknolojisi “özel amaçların gerçekleştirilmesinde etkili öğrenme sağlamak için iletişim ve öğrenmeyle ilgili

²⁴ Hızal, a.g.e. s.24.

²⁵ Alkan, a.g.e., s.16.

araştırmalardan hareketle, insan gücü ve insan gücü dışı kaynaklar kullanılarak öğretme-öğrenme sürecinin tasarlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde sistematik bir yaklaşım”dır.²⁶ Bu yaklaşıma göre, öğretim teknolojisi, öğretme-öğrenme kuramlarının en etkin biçimde uygulamaya dönüştürülmesinde öğretme-öğrenme süreçlerine sistematik ve bütüncül bir yaklaşım anlamı taşımakta ve araç-gereç bu süreçte yer alan sayısız öğelerden biri olarak yer almaktadır.

Yalın’a göre, öğretim teknolojisi;”iletişim devrinin yarattığı, öğretmen, kitap ve yazı tahtası yanında öğretimsel amaçlar için kullanılabilir kitle iletişim araçlarıdır.” Öğretim teknolojisini oluşturan araçlar şunları içerir: Televizyon, filmler, tepegöz projektörleri, bilgisayarlar, diğer donanımlar ve yazılımlar.²⁷

“Eğitim Teknolojisi” kavramı, öğrenme-öğretme süreçleri ile ilgili özgün bir disiplini vurgularken, “öğretim teknolojisi ” deyimini ise bir konunun öğretimi ile ilgili öğrenmenin klavuzlanması etkinliğini ifade etmektedir.²⁸

2.3. Bilgisayarın Eğitimde Kullanılması

Çağımızda bilgi ve teknolojiye hızlı gelişmeler eğitim sistemlerini de etkilemektedir. Bilgi teknolojisinin hızla gelişmesi, bilgi toplumlarının ortaya çıkmasına neden olmuş, toplumların yeni teknolojik gelişmeleri izlemeleri ve kendilerine uyarlamaları zorunlu hale gelmiştir. Bilginin ve öğrenci sayılarının hızla artması bir takım sorunları da beraberinde getirmiş, eğitim sürecinin ve niteliğinin gelişmesinde önemli rol oynayan yeni teknolojilerin eğitim kurumlarına girmesi zorunlu hale gelmiştir.²⁹

Öğretim materyalleri etkili ve amacına uygun olarak kullanıldığında, öğrencilerin bireysel gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı oldukları gibi çoklu öğrenme ortamı sağlamak ve konu üzerine öğrencilerin dikkatini çekmektedirler. Soyut olan kavram ve konuları somutlaştırmaktadır, içeriği basitleştirerek daha kolay anlaşılmasını sağlamaktadırlar. Aynı zamanda güvenli gözlem yapma olanağı sunduğu gibi araç-gereçler, zamandan ekonomiklik sağlamak ve hatırlamayı da

²⁶ Akif Ergin, *Öğretim Teknolojisi: İletişim*, Ankara: PEGEM Yayın No:17, 1995, s.6.

²⁷ Yalın, a.g.e., s.3.

²⁸ Alkan, a.g.e., s. 16.

²⁹ Uşun, a.g.e. s.43.

kolaylaştırmaktadırlar.³⁰ Eğitim araç-gereçleri amaca uygun kullanıldıkları öğretim sürecinde daha birçok yararlar sağlamaktadırlar.

Yeni teknolojik sistemlerden birisi de bilgisayarlardır. Bilgisayarlar bireysel öğretim aracı olarak ta görev yapmaktadır

Bilgisayar, gerek sayısal gerekse alfabetik verileri işleyen elektronik bir aygıttır. Bilgisayar, verileri belirli bir program mantığı içinde okuyarak, onları kendi anlayabileceği bir dile çeviren ve sonuçları kullanıcıya sunan, ayrıca verileri saklayabilen ve belleğinde tutabilen elektronik bir araçtır.³¹

Bilgisayarları eğitim alanına dahil etme ve eğitim süreciyle bütünleştirme çabaları bilim adamları ve eğitimciler tarafından otuz yılı aşkın bir süredir üzerinde çalışılan bir konudur. Bu çalışmalar günümüzde de daha akademik bir biçimde devam etmektedir.³² Diğer tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da var olan sorunların çözümünde teknolojiden ve bilişim teknolojisi olarak da adlandırılan bilgisayarlardan en etkin bir biçimde yararlanma kaçınılmaz hale gelmiştir. Öyle ki bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılması ülkemiz ve gelişmekte olan ülkeler için özel bir önem taşımaktadır. Hem öğretim süreçlerinin nitelik ve verimliliğinin artırılması hem de hızlı nüfus artışına yetişemeyen öğretim sunumundaki yetersizlikler nedeniyle bilişim teknolojilerinden eğitim alanında yararlanma bir gereksinimdir.³³

Bilgisayarın eğitim sistemine girmesi; eğitim ve öğretim sürecinde, okul programlarında değişiklikler ve bilgi akışına yeni boyutlar getirmiş, kalıplaşmış bilgi aktarımına dayanan eğitim sistemlerinde köklü değişikliklere yol açmıştır. Bilgisayarların eğitime niçin girdiğine ilişkin birçok neden ortaya atılmıştır. Örneğin sosyal gerçeklik, öğrencilerin yeni teknolojilerle donanık olarak topluma hazırlanmaları gerektiğini ileri sürerken, mesleki gerçeklik, çocukların teknolojik bir toplumda teknolojiyi profesyonelce kullanabilecek şekilde hazırlanmaları gerektiğini

---

³⁰ Yalın, *a.g.e.* s. 82-90.

³¹ Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, *a.g.e.s.*115.

³² Uşun, *a.g.e.* s. 44.

³³ Aytaç, *a.g.e.* s. 6.

ileri sürmektedir. Pedagojik gerçeklik ise; bilgisayarların öğrenme ve öğretme ortamını zenginleştireceğini savunmaktadır.³⁴

Eğitim alanında bilgisayardan yararlanma etkinlikleri incelendiğinde; a) eğitim araştırmalarında bilgisayar, b) eğitim hizmetlerinin yönetiminde(yürütülmesinde) bilgisayar, c)ölçme-değerlendirme ve rehberlik danışma hizmetlerinde bilgisayar, d) bilgisayar eğitiminde bilgisayar, e) öğrenme-öğretme süreçlerinde bilgisayar olmak üzere beş ana grupta toplanmaktadır.³⁵

Eğitim araştırmalarında bilgisayar; eğitim araştırmalarına ilişkin her türlü verinin hızlı ve doğru biçimde hizmete sunulmasına olanak sağlayacak biçimde kullanılabilir. Günümüzde belirli programlama ilkelerine uyulduğunda, en karmaşık hesaplamalar çok kısa zamanda eğitim araştırmacısının hizmetine sunulabilmektedir. Bu konuda bilgisayardan yararlanmak için özel programlar da kullanılmaktadır. Bilgisayarların sağladığı olanaklarla araştırma verilerinin işlenmesi, sonuçlarının alınması kolayca gerçekleşmektedir. Bu kolaylık, eğitim araştırmalarının daha kısa sürede tamamlanmasına, eğitim etkinliklerinin iyileştirilmesine katkı sağlamaktadır.³⁶

Bugünkü teknoloji içinde araştırma verilerinin analizleri için geliştirilen SYSTAT, SAS, MINITAB, MICROSTAT ve bu araştırmada da kullandığımız SPSS gibi özel yazılımlar sayesinde eğitim araştırmacıları çalışmalarını daha kısa sürede, daha kolay ve geçmişte el ile yapılması mümkün olmayan ileri derecede istatistiksel işlemleri geliştirilen bu paket programlar sayesinde yapabilmektedirler.

Eğitim yönetiminde bilgisayarlardan; personele ilişkin araç-gereç kayıtları, yazışmalar, soru bankaları ve benzer konular hakkında her türlü veri ve kayıtların tutulması, eğitim kurumlarıyla ilgili sınav organizasyonlarının yapılması, ders planlarının hazırlanmasıdır. Bilgisayarlar öğrencileri değişik özellikleri ile tanımaya olanak verecek bilgileri, öğrenci sorunlarını ve bunları önleme reçetelerini

---

³⁴ Uşun, a.g.e., s.45.

³⁵ Cevat Aklan, Deniz Deryakulu ve Nurettin Şimşek, *Eğitim Teknolojisine Giriş: Disiplin- Süreç- Ürün*, Ankara: Önder Matbaacılık Ltd. Şti., 1995, s.98.

³⁶ Hızal, a.g.e., s.29

hazırlamakta, öğrencilerin derslerdeki başarılarını, gelişimlerini kaydetmekte, gerektiğinde ilgililerin hizmetine sunmaktadır.³⁷

Ölçme ve değerlendirme sürecinde bilgisayarlardan; testlerin hazırlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ile sonuçlara ilişkin istatistiki bilgilerin çıkartılmasında, soru bankalarının oluşturulması ve geliştirilmesinde etkin olarak faydalanılır.

Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinde bilgisayarlar; öğrencilere ilişkin kişisel bilgileri içeren dosyaların tutulmasında, öğrencilere uygulanan kişilik, tutum vb. testlerinin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde, istatistiki sonuçlar çıkarma ve raporların hazırlanmasında, meslek seçimi ile mesleğe yönlendirmede öğretmen ve öğrencilere yardımcı bir araç olarak kullanılır.

Eğitimde büyük önem taşıyan ölçme ve değerlendirme ile rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinde bilgisayarlardan etkili ve verimli bir şekilde ve yaygın olarak yararlanılması, işlemlere hız, süreklilik ve duyarlılık katarken güvenilirlik de kazandırmaktadır.³⁸

Bilgisayar eğitiminde bilgisayar, kendi içinde üç bölüme ayrılmaktadır:

- Bilgisayar okuryazarlığı,
- Yazılım eğitimi,
- Donanım eğitimidir.

Bilgisayar okur-yazarlığı; eğitim ortamında bilgisayarın araç ve ortam ikilisi olarak kullanılmasıdır. Okur-yazarlık denince, bilgisayar ve kullanım alanlarının neler olduğu ve niçin kullanıldığı, özelliklerinin neler olduğu anlaşılır. Bilgisayar okur-yazar olma bilgisayara her yönüyle teknik olarak hakim olmak yerine günlük hayatta bilgisayarın kullanılabilir yerlerin farkında olunması ve günlük gereksinimler için sürekli kullanılmasıyla geliştirilecek bir olgudur. Bilgisayar teknolojisindeki sürekli gelişen donanım ve yazılım teknikleri bilgisayar okur-yazar niteliklerini de sürekli değiştirmektedir.³⁹

---

³⁷ Hızal, a.g.e., s.30.

³⁸ Uşun, a.g.e. s.47.

³⁹ http://aof20.anadolu.edu.tr/bildiriler/Nurhayat_Varol.doc (03/07/2008)

Yazılım eğitimi, kişinin gerekli olan yazılımları geliştirmesi, geliştirilmiş olan yazılımları kullanabilmesi ve başkalarının da kullanmasına yardımcı olması yönünde gerekli bilgi, beceri ve yetenekleri kazandırır.

Donanım eğitimi ise bilgisayarın donanımlarına ilişkin bakım ve onarım ve tasarımını içeren akademik ve mesleki yeterlilikleri kazandıran eğitimidir.⁴⁰

Bilgisayar eğitimine ilişkin düşüncelerin zamanla değişmesi bilgisayarların sadece bilgisayar dersinde değil, diğer derslerle birlikte kullanarak öğretilmesi gündeme getirilmiştir. Bu bağlamda karşımıza Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulamaları çıkmaktadır. Eğitim için bilgisayar, boyutu da kendi içinde üç bölüme ayrılmaktadır. Bunlar;

- Bilgisayar denetimli öğretim,
- Bilgisayar öğretiminde bilgisayar,
- Bilgisayar destekli öğretimdir.

Bilgisayar denetimli öğretim, bir konunun öğretiminde öğrencinin öğrenme süreçlerinin bilgisayar tarafından yönetilmesi ve öğretimin amacına ulaşım ulaşmadığının denetlenmesidir.

Bilgisayar öğretiminde bilgisayar, bilgisayarı içerik olarak alan bir teknoloji eğitimi ya da teknik alanıdır.⁴¹ Bilgisayar eğitimi, bilgisayar okur-yazarlığı, yazılım eğitimi ve donatım eğitimi biçimde gerçekleştirir. Başka bir tanımlamaya göre bilgisayar eğitimi, bilgisayar aracını tanıtmaya, bilgisayarın değişik alanlarda kullanılmaları ile ilgili yöntem ve teknikler konusunda davranış değişikliği kazandırma, program yazımı ve kullanımı bilgi ve becerilerini kazandırmayı amaçlayan öğretim etkinlikleridir.⁴²

Öte yandan öğretim sürecinde bilgisayarın bir seçenek olarak değil de, sistemi tamamlayıcı, güçlendirici bir öğe olarak kullanılması biçiminde tanımlanan bilgisayar destekli öğretim araştırma konusu ile yakından ilişkisi açısından düşünüldüğünde ayrıca ele alınarak incelenmesinde yarar görülmüştür.

⁴⁰ Uşun, *a.g.e.* s.49.

⁴¹ Alkan, Deryakulu ve Şimşek, *a.g.e.* s.99.

⁴² Gülriz İmer, "Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Adaylarının Bilgisayara ve Bilgisayarı Eğitimde Kullanmaya Yönelik Nitelikleri," (Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Basımevi, 2000), s.10-11.

2.4. Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE)

Eğitimin temel öğelerinden biri, öğretme ve öğrenme etkinlikleridir. Eğitim amaçlarının gerçekleşmesinde öğretim ve öğretme süreçlerinin etkililiği ise büyük ölçüde öğretmene ve onun öğretme ortamında kullandığı materyaller (her türlü araç-gereçler) ve uygulamış olduğu yöntemlere bağlıdır. İnsan hayatındaki en önemli süreçlerden biri olan eğitim, günümüzün gereksinimlerine yanıt verebilmek için gelişen teknolojinin olanaklarıyla donanmak ve düzenlenmek zorundadır. Bilgisayarın eğitimde kullanılması bu yolda atılmış gerekli bir adımdır.

Eğitimin bireylere daha etkili ve verimli bir şekilde sunulabilmesi için çeşitli öğretim materyallerinden yararlanılmaktadır. Günümüzde eğitim kurumlarında geleneksel yöntemlerle ve araç gereçlerle yapılan eğitimin ve öğretimin yerini bilgi teknolojilerinden yararlanılarak oluşturulan çoklu öğrenme ortamına bırakmaktadır. Bu durum öğrenme-öğretme etkinliklerinde etkili olmakta ve bilgi teknolojileri kullanımının bu alana özellikle bilgisayar aracılığıyla girmesine neden olmaktadır.⁴³

Alanla ilgili birçok kaynak ve araştırmacılarca, eğitim ve öğretim kavramlarının birbirlerinin yerine kullanıldığını görüyoruz. Aynı kaynaklar da “bilgisayar destekli eğitim” ile “bilgisayar destekli öğretimin” aynı anlamda kullanıldığını görmekteyiz. Eğitimin, öğretimi de içine alan bir kavram olması nedeni ile bu çalışma da bilgisayar destekli eğitim kavramı tercih edilmiştir.

Bilgisayar destekli eğitim, öğretim sürecinde bilgisayarın öğretmen ve öğrencilere yardımcı bir araç olarak kullanılmasıdır.⁴⁴ Bilgisayarların, öğretim sürecine bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı ve güçlendirici olarak girmesi esastır.⁴⁵ Bu süreçte mümkün olduğunca öğrencinin daha çok duyu organına hitap edilmekte ve öğrenci başarısını yükseltmek amaçlanmaktadır. Bu yöntemde bilgisayar bir öğretim aracı ve öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanılır.⁴⁶ Öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendirir. Bilgisayar

---

⁴³ Yılmaz, *a.g.e.* s.1-7.

⁴⁴ Aytaç, *a.g.e.* s. 37.

⁴⁵ Uşun, *a.g.e.* s.51.

⁴⁶ Aytaç, *a.g.e.* s. 37.

destekli öğretim yöntemi, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisiyle birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemi olarak kabul edilmektedir.

Bilgisayar destekli eğitim için gerekli öğeler arasında donanım, yazılım, öğretmen ve yardımcı personel eğitimi ile eğitim ortamı yer alır. Bu öğeler içerisinde de başarı açısından yazılım unsuru daha büyük bir önem taşır.

Bilgisayar destekli eğitim, bilgisayarın öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknoloji ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir. Bilgisayar destekli eğitim, öğretim sürecinde öğrencilerin bilgisayarda programlanan dersler ile etkileşimde bulunduğu, öğretmenin rehber, bilgisayarın ise ortam rolünü üstlendiği etkinlikler olarak da tanımlanabilir. Bilgisayar destekli eğitimde bilgisayar, öğretmenin zor fakat zorunlu bazı görevlerini üstlenerek ona destek olan bir öğretim aracı ve öğrenmenin olduğu bir ortam olarak kullanılmaktadır. Bu biçimde kullanıldığında bilgisayar öğretim sisteminin kitap, arkadaş, öğretmen gibi diğer bileşenlerinin yerine geçemez. Bu noktada önemle vurgulanması gereken nokta, bilgisayarın kitap, tepegöz, film vb. eğitim araçları gibi öğretmene yardımcı bir araç olmasıdır. Bilgisayar, bir öğretim yardımcısı olarak işlev görebilmekte ve öğretimi daha öğrenci merkezli hale getirebilmektedir.⁴⁷

2.4.1. Bilgisayar Destekli Eğitimin (BDE) İlkeleri

Bilgisayar destekli eğitimde, programlı öğretimin dayandığı ilkeler esas alınmaktadır. Bu ilkelerin başlıcaları şöyle özetlenebilir:

1. Küçük Adımlar İlkesi: Öğretilecek konunun basitten karmaşığa doğru, kendi içinde mantıksal parçalara ayrılarak, küçük üniteler halinde öğrenciye sunulması.
2. Öğrenmeye Etkin Katılma İlkesi: Öğrenciye bilgi sunma yanında, bu bilginin öğrenilip öğrenilmediğini sınamak amacıyla öğrenciye soru yöneltilmesi ve yöneltilen sorulara öğrencinin cevap vermesini sağlayarak, öğrenmeye etkin katılımın sağlanması.

⁴⁷ Mehmet Gürol, "Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları," (Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1990), s.43.

3. Anında Bilgi Alma İlkesi: Öğrencinin öğrenmede bir sonraki adıma geçmeden önce, programlı adımda yöneltilen sorulara verdiği yanıtların doğruluğu veya yanlışlığı hakkında öğrenciye dönüt sağlanması.
4. Bireysel Hıza Göre İlerleme İlkesi: Öğrencinin bir gruba bağlı kalmaksızın kendi öğrenme hız ve yeteneğine göre ilerlemesi.
5. Doğru Yanıtlar İlkesi: Ünitelerin, öğrencinin doğru yanıtlar vererek ilerlemesine olanak verecek, öğrenme istek ve arzusunu kırmayacak biçimde düzenlenmesi.⁴⁸

2.4.2. Bilgisayar Destekli Eğitimin (BDE) Amaçları

Bilgisayar destekli eğitim, ülkemiz için gerekli olan bilgi teknolojileri çağını yakalayacak ve geçecek insan gücünün yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Eğitim kalitesini BDE sayesinde artırmak, ülkemizi bilim ve teknoloji alanında OECD (ekonomik gelişimlerini tamamlayan) ülkelerinin seviyesine yaklaştırmak ve hatta yakalayıp geçmek ve bu sayede hızla gelişen teknolojiyi ülkemizin de yakalamasını sağlamaktır.⁴⁹

Bilgisayar destekli eğitimin amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Öğretimde verimi artırarak daha etkili bir öğretim sağlama.
2. Geleneksel öğretim yöntemlerinde değişiklik yaparak bu yöntemleri daha verimli hale getirme.
3. Öğrencilerin bireysel ilerleme hızlarına göre öğretimi gerçekleştirme.
4. Öğretimi ilgi çekici ve zevkli hale getirme.
5. Öğretmenlerin öğretim esnasında daha fazla materyal kullanılmasını sağlama.
6. Bilgilerin depolanması ve istenildiği zaman kısa sürede ulaşılarak kullanılmasını sağlama.
7. Öğretimi somutlaştırarak, öğrencilerin daha kolay öğrenmelerine imkan tanıma.
8. Öğretmene zaman kazandırarak, öğretim dışındaki görevlerini daha kolay yapmasını sağlama.

⁴⁸ Alkan, *a.g.e.* s.254.

⁴⁹ Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, *a.g.e.* s.117.

9. Eğitim kurumunu sürekli aynı şekilde yapılan zaman alıcı işlerden kurtarma.
10. Çağın gerektirdiği teknolojinin kullanılmasında öğrencilere model oluşturma.⁵⁰
11. Telafi edici eğitimi sağlamak.
12. Ucuz ve etkili bir öğretimi gerçekleştirmek.
13. Gereksinmeye dayalı(öğrenci coğrafik olarak nerede olursa olsun öğretim materyalini gereksinim duyduğunda ulaşabilmesi) öğretimi gerçekleştirmek.⁵¹

2.4.3. Bilgisayar Destekli Eğitimin (BDE) Başarıya Ulaşmasını Etkileyen Etkenler

Hem bilgisayar eğitiminden hem de bilgisayar destekli eğitimden yararlanmada önemli rol oynayan bir takım etkenler bulunmaktadır. Bunlar:

- Öğretmen eğitimi
- Ders yazılımların gelişimi ve değerlendirilmesi
- Uygun donanım seçimi
- Bilgisayar destekli eğitimin, eğitim programlarına ve okul ortamına uyarlanması
- İzleme, ölçme ve değerlendirme⁵²
- Planlılık ve araştırmaya dayalı olma
- Yönetim ve kamuoyu desteği sağlama
- Bilgi alışverişi yapma⁵³

Bunlar içersinde, öğretmen eğitimi, ders yazılımı ve donanım Bilgisayar destekli eğitimin başarıya ulaşmasında rol oynayan en önemli faktörlerdir. Bu temel öğeleri sacayağına benzetebiliriz. Bunlardan hangisi yetersiz kalırsa, sistem o tarafından çökecektir.⁵⁴

⁵⁰ Osman Samancı, "Öğretmen Adaylarının Bilgisayarı Tanımları ile Eğitimde Kullanmaya Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki," (Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000), s.22-23.

⁵¹ Barker and Yeates, *H. Introducing Computer Assisted Learning*, Prentice/ Hall International, England, 1985,s.27.

⁵² Mustafa Köksal ve Hülya Yavuz, "Bilgisayar Destekli Eğitimin Başarıya Ulaşmasını Etkileyen Faktörler", TBD 8. Ulusal Bilişim Kurultayı, Ankara, 1989, s.2

⁵³ Hızal , *a.g.e.* ,s.56.

⁵⁴ Gürol, *a.g.e.*,s.57-58.

Yazılım, bilgisayarların öğretimde kullanılmasının temel öğelerinden birisidir. Bilgisayar destekli eğitimde kullanılacak ders yazılımlarının hazırlanması uzmanlık gerektiren bir iştir. Bu sebepten yazılım seçimi konusunda çok dikkatli olunmalıdır. Nitekim bir yazılımda bulunması gereken özellikler:

- Yazılım dersin hedeflerine uygun olmalıdır.
- Yazılım öğrencinin özelliklerine uygun olmalıdır.
- Yazılım öğrenci katılımını ve etkileşimini artırıcı olmalıdır.
- Yazılım öğrenmeyi bireyselleştirebilmelidir.
- Yazılım öğrenciyi güdüleyebilmeli ve bunu ders boyunca koruyabilmelidir.
- Yazılım öğrenciye dönüt sağlamada etkin olmalıdır.
- Yazılım öğretim ortamına uygun ve öğretimi destekleyici olmalıdır.
- Yazılım öğrencinin performansını doğru ve uygun bir şekilde değerlendirmelidir.
- Yazılım öğretim tasarımı ilkeleri göz önüne alınarak geliştirilebilmelidir.⁵⁵

Donanım, bilgisayar sistemini oluşturan fiziksel birimlerdir. Bunlar; giriş, çıkış, ana işlem, bellek ve diğer birimlerden oluşmaktadır. Başka bir ifade ile donanım, bilgisayar makinesi ve eklentileridir. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde gereksinimleri karşılayacak, kullanıma uygun donanım sağlanması gerekmektedir.⁵⁶ Bilgisayardan ne amaçla ve ne ölçüde yararlanılacağına bilinmesi bilgisayar sisteminin seçiminde etkili olmaktadır. Kullanılacak donanım, yazılım seçimini ve hazırlanmasını etkilemektedir. Her program tüm donanımlarda kullanılmamaktadır. Bu nedenle çok değişik programları kullanmaya uygun donanım seçilmesi gerekmektedir. Hızlı bir gelişim içinde bulunan bilgisayar teknolojisinde, eğitim amacı ile kullanımda fazla kayba uğramamak için donanımda standartlaşma sağlanması yararlı olacağı düşünülmektedir. Donanım seçilirken göz önünde bulundurulması gereken en önemli konu standartlara uygunluktur.⁵⁷

---

⁵⁵ Uşun, *a.g.e.* s.356

⁵⁶ Alkan, *a.g.e.* s.14.

⁵⁷ Hızal, *a.g.e.* s.70.

Bilgisayar destekli eğitimin başarıya ulaşmasında rol oynayan en önemli unsurlardan birisi de öğretmenlerdir. Bu bağlamda konunun daha ayrıntılı incelenmesinde yarar görülmektedir.

2.4.4. Bilgisayar Destekli Eğitimde Öğretmenin Rolü

Eğitimin en önemli ögesinin “öğretmen” olduğu üzerinde pek çok uzman birleşmektedir. Bilgisayar destekli eğitimde amaç, öğretmenin yerini tutacak bir araç geliştirmek değil, gerek yöntem ve gerekse teknolojik açıdan öğretmene yardımcı olacak yeni olanaklar araştırmak ve sunmaktır.⁵⁸

Bilgisayar destekli eğitim programlarından en yüksek yararın sağlanması öğretmene bağlıdır. Çünkü öğrencilerin bilgisayar destekli eğitim programlarından yararlanma zamanlarına, bilgisayarla etkileşimde bulunma biçimlerine karar verecek ve öğrencilere o doğrultuda rehberlik edecek kişi öğretmenlerdir.⁵⁹

Eğitim öğretim etkinliklerinin uygulayıcısı olan öğretmenlerin bilgisayara ve bilgisayar destekli eğitime ilişkin hazırlık, tutum, beklenti, görüş ve önerileri, bilgisayar destekli eğitim uygulamaları açısından oldukça önem taşımaktadır. Çünkü bir anlamda bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının başarısı bu uygulamaları yürütecek olan öğretmenlerin rolleri ile yakından ilgilidir. Bu nedenle öğretmenlerin bilgisayara ve bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşlerinin belirlenmesi gerekir.⁶⁰

Eğitimde kullanılan araç-gereçlerin verimliliğini olumsuz yönde etkileyen birçok etmen söz konusudur. Bu etmenlerin kimileri, teknolojik kaynaklarla ilgili yanlış propaganda yapılması, teknolojik kaynakların kullanımının güçlük doğurması, öğretmen ve eğitimcilerin yeni roller üstlenmek istememeleri, öğretmen yetiştirme programlarında uygulanan öğretme-öğrenme süreçlerinin uygun olmaması, teknolojik kaynakların arızalanması, kaynakların pahalı olması, kaynakları hizmete sunma biçimlerinin yetersizliği, yeniliklerden kuşku duyulması, öğretme-öğrenme süreçlerinin mekanikleşeceği kaygısıdır.⁶¹

⁵⁸ İmer, a.g.e s.19.

⁵⁹ Olgun, a.g.e. s.24.

⁶⁰ Uşun, a.g.e. s. 138.

⁶¹ Hızal, a.g.e.s.25-28.

Sıralanan etmenlerin çoğu, öğretmenlerin bu kaynaklara ilişkin görüşleri ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili gözükmektedir. Dolayısıyla teknolojik kaynaklardan en yüksek verimin alınmasında öğretmen ve eğitimcilerin önemli bir yerinin olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretmen, öğretim sisteminin temel bileşenlerinden biridir. Çünkü öğretmen öğretim sisteminin öteki bileşenlerini düzenler, yönetir ve denetler. Öğrenme ortamlarını saptar, toplumsal dokuyu örgütler, öğretim donanımlarını seçer, öğretim yöntemlerini uygular ve sonuçlarını değerlendirir. Bilgisayar destekli eğitim uygulamalarında öğretmenlerin bakışlarını olumsuz yönde etkileyen nedenlerin başında, onların bilgisayarı çok karmaşık bir araç olarak görme ve kaçınma eğilimleridir. Böyle bir eğitimde öğretmenlerde görülmesi, daha uygulamaya başlanmadan başarısız olunması demektir. Yukarıda sözü edilen nedenin ortadan kaldırılması için öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim konusunda eğitilmesi önemli bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır.⁶²

Geleneksel eğitim ortamlarından farklı olarak bilgisayar destekli eğitimin yapıldığı sınıf ortamında öğretmenin rol ve davranışlarında da bir takım farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Geleneksel sınıf ortamında doğrudan bilgiyi aktaran rolünde olan öğretmen, bilgisayar destekli eğitimin yapıldığı sınıf ortamında bilgiye yönlendiren rolü üstlenmektedir. Aktif bir sınıf yönetimini gerçekleştirebilmesi için öğretmen, sabırlı ve esnek tavırlar takınmalı, bilgisayar kullanımı sırasında ortaya çıkabilecek olası sorunlara karşı önceden hazırlıklı olmalıdır.⁶³

Bilgisayarların eğitimde kullanılması ile birlikte öğretmenin öğrenciye sunduğu öğretim etkinlikleri nitelik bakımından zenginleşmekte ve eğitimin kalitesi artmaktadır. Öğretmenin zamanının büyük bir kısmını ayırdığı, zaman alıcı bir takım iş ve işlemler bilgisayarlar sayesinde daha kısa sürede yapılmakta böylece öğretmen zamanının çoğunu öğrencisine ayırabilmektedir.⁶⁴

Öğretmenin eğitim teknolojisi açısından en önemli görevlerinin başında öğrencilere öğreteceği konunun hedef davranışlarını kazandıracak öğrenme yaşantılarını oluşturmasıdır. Bunun için de kazandıracığı hedef davranışlara yönelik

⁶² İmer, *a.g.e.s.*20.

⁶³ Halis, *a.g.e.* s. 121.

⁶⁴ Fidan, *a.g.e.* s. 186; Halis, *a.g.e.* s. 106.

öğrenme yaşantılarını sağlayacak eğitim teknolojisi araç ve gereçlerini, yöntem ve teknikleri belirlemesi gerekmektedir. Bu planlamayı yaparken de öğrenci özelliklerinin incelenmesi, hedef ve hedef davranışların belirlenmesi, öğrenme yaşantılarının saptanması ve değerlendirilmenin yapılması gerekmektedir.⁶⁵

Bilgisayar destekli eğitimde öğretmende bulunması gereken yeterlilikler iki grupta ele alınabilir:

a. Genel Yeterlilikler

- Bilgisayar okur-yazarlığı için temel becerilere sahip olmalıdır.
- Alanı ile ilgili öğretici yazılımları tanımalı ve değerlendirebilmelidir.
- Hazır öğretici yazılımları bireysel ve grup öğretim etkinliklerinde kullanabilmelidir.
- Öğrencilerin, öğretici yazılımları bireysel ve grupla öğretim etkinliklerinde kullanabilmelidir.
- Öğrencilerin, öğretici yazılımları kullanmalarını yönetebilmeli, yönlendirebilmeli ve denetleyebilmelidir.

b. Özel Yeterlilikler

- Alanı ile ilgili öğretici yazılımların geliştirilmesinde yazılımcılarla iletişim kurabilmelidir.
- Öğretici yazılım senaryoları geliştirebilmelidir.

Bilgisayar destekli eğitimde görev alacak öğretmenin genel yeteneklere sahip olması beklenirken özel yeterlilikler görevi ve işlevi daha kapsamlı olacak öğretmenlerde aranmalıdır.⁶⁶

2.4.5. Bilgisayar Destekli Eğitimin Avantajları ve Sınırlılıkları

Diğer tüm öğretim teknoloji, araç-gereç, yöntem ve tekniklerinde olduğu gibi bilgisayar destekli eğitimin de kendine göre avantaj ve sınırlılıkları vardır. Bilgisayar destekli eğitimin başarıya ulaşması yolunda birçok çalışmalar yapılmasına rağmen çalışmaların yeterli sayıya ulaşmamış olması, araştırmacıların araştırmalarında kısmen göreceli olması, kullanılan donanım ve yazılım türlerinin seçiminde göreceli

⁶⁵ Çilenti, a.g.e. s. 51.

⁶⁶ Matergem, *Türkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitim*, Ankara: MEB, 1991

davranılması, bilgisayar destekli eğitime karşı öğretmenlerin tutum ve becerileri gibi birçok nedenlerden dolayı eğitimde başarıya ulaşma ve verimlilik konularında tartışılmalar devam etmektedir. Bütün bunlara karşın genel olarak avantaj ve sınırlılıklarından söz edilebilir.

Bilgisayar destekli eğitimin başlıca avantajları şunlardır:⁶⁷

- Geleneksel araçların pasif niteliğinin aksine bilgisayar öğrencileri sürekli aktif tutar.
- Etkileşimli ve çoklu ortamlı öğretim teknikleri motivasyonu yükseltir, öğretime canlılık, çeşitlilik katar, öğrenilenlerin akılda kalmasını sağlar ve öğretimin kalitesini artırır.
- Bilgisayar okur-yazarlığını geliştirir.
- Laboratuvar ortamında yapılması tehlikeli ve pahalı olan ya da olanaksız olan deney ve gözlemler benzeşim yöntemiyle kolayca bilgisayar ortamında yapılabilir. Böylece zaman ve para yönünden de ekonomiklik sağlanmış olur.
- Öğrenciler öğretmen kontrolü altındadırlar. Gerekliğinde denetleme ve müdahale yapılabilir.
- Eğitsel açıdan içeriği sunular yoluyla görselleştirerek somutlaştırır.
- Bireysel, etkileşimli ve aktif öğrenme gibi öğrenme biçimleri mümkündür.
- Bilgisayar çoklu ortam özelliği ile metin, tablo, çizim, resim, animasyon, film, ve sesleri tek bir ortamda ve istenen kombinasyonda sunmayı sağlar. Böylece öğretimin kalitesini yükseltir.
- Bilgisayar sayesinde öğrenme belli bir mekanla sınırlı kalmayıp zamansal ve mekansal esneklik kazanır.
- Bilgisayar sınırsız materyal olanağı sunar. Bu dijital materyaller üzerinde her türlü değişikliği yapmak mümkündür.
- Bilgiler kısa sürede ve kolayca güncellenebilir. Yine bilgilerin kısa sürede transfer edilmesi ve yayılması mümkündür.
- Bilgisayar destekli eğitim ile konular öğrencilere daha kısa sürede ve sistemli bir şekilde öğretilir.

---

⁶⁷ Alkan, *a.g.e.* s. 174; Aytaç, *a.g.e.* s.37; Halis, *a.g.e.* s. 111; Uşun, *a.g.e.* s. 57.

- Bilgisayar aynı ortamda bulunmayan insanları yazılı, sözlü yada görsel ve işitsel olarak bir araya getirip etkileşim olanağı sağlar.
- Eğitime konfor ve rahatlık sağlar.
- Bireysel farklılıklar dikkate alınarak öğrenci gereksinimlerine göre öğretim programı hazırlanabilir. Özellikle bedensel yada zihinsel özürlü öğrenciler, özel olarak düzenlenen bilgisayar destekli öğretim programlarıyla kendi özelliklerine göre öğrenebilirler.
- Öğrenci etkinliklerinin çeşitliliğini artırırken bu etkinliklerin ve öğrenci performansının izlenebilmesini sağlar.

Bilgisayarın eğitim-öğretim sürecine sağlayacağı yararların zamanla artarak devam edeceği tartışılmaz bir gerçektir. Ancak, bilgisayar destekli eğitimin, eğitime sağlayacağı yararların yanında bir takım sınırlılıkları da bulunmaktadır. Bilgisayar destekli eğitimin başlıca sınırlılıkları şunlardır:⁶⁸

- Bugün için yazılım ve donanım pahalı olup maliyeti yüksektir.
- Sistemler arası uyumsuzluk yaşanabilmektedir.
- Doğal ses ve görüntü sınırlıdır.
- Yazılımların sürekli güncelleştirilmesinin zorluğu ve zaman alması.
- Duyuşsal ve devinişsel hedef davranışları gerçekleştirmede sınırlıdır.
- Bazı durumlarda yaratıcı ve çoklu düşünebilme becerilerini geliştirmeyi sınırlayabilir.
- Öğrenci ve öğretmenin bilgisayar kullanma becerileri yeterli olmayabilir.
- Program ve yazılımları kullanmak bazen zor olabilir.
- Yazılımların değişik durumlara uyarlanabilirlikleri sınırlıdır.
- Yazılımlar öğrencilerin farklı düşünce ve tepkilerine karşılık veremez.
- Bilgisayarla sosyal bir öğrenme ve tartışma süreci kısıtlıdır.
- Yazılımların eğitim programlarını desteklememesi ve öğretimsel niteliğinin zayıf olması. Mevcut yazılımlar eğitsel eksiklikler içermektedir.
- Öğrencilerin psiko-sosyal gelişimini olumsuz yönde etkileyebilir.

---

⁶⁸ Alkan, *a.g.e.* s. 174; Aytaç, *a.g.e.* s.38; Halis, *a.g.e.* s. 118; Uşun, *a.g.e.* s. 58.

Yukarıda belirtildiği üzere bilgisayar destekli eğitimin sağladığı birçok avantajının bulunması nedeniyle dünyanın gelişmiş, gelişmekte ve az gelişmiş ülkelerinde değişik şekillerde uygulanmakta ve uygulanmaya da devam etmektedir. Her sistemde olduğu gibi bilgisayar destekli eğitimde sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunlar zamanla giderilmeye çalışılacak ve bilgisayar destekli eğitimin en verimli bir şekilde kullanılması için çalışmalar devam edecektir.

Araştırmaya katkısı açısından, dünyanın çeşitli ülkelerinde ve ülkemizde bilgisayar destekli eğitimin geçmişten günümüze uygulamalarına yer verilmesinde yarar görülmektedir.

2.5. Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulamaları

Türkiye’ de örgün eğitimde bilgisayar eğitimine yönelik çalışmalar, 1984 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan “Ortaöğretimde Bilgisayar Eğitimi İhtisas Komisyonu” ile başlamıştır. Bu komisyonda üniversitelerin ilgili bölümlerinin öğretim üyelerinden bir grup ile Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri görev almıştır. Ortaöğretimde bilgisayar eğitimin esaslarını ve bununla ilgili donanımı saptamak üzere görevlendirilen komisyon, Kasım 1984’de önerilerini içeren bir rapor hazırlamıştır.⁶⁹

Bakanlık, bu komisyonun önerilerini kısmen dikkate alarak aynı yıl içinde ortaöğretim kurumlarına 1.100 mikrobilgisayar satın almıştır.1985-1986 öğretim yılından itibaren 101 adet orta dereceli okula 10+1(10 öğrenci, 1 öğretmen) olmak üzere toplam 1.111 adet bilgisayar satın almıştır. Bu satın alımı izleyen dönemlerde seçilen okullarda görev yapan ikişer öğretmene beş hafta süre ile hizmet içi eğitim kursu verilmiştir.

1985–1986 öğretim yılından itibaren, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü’ ne bağlı okullarda başlatılan çalışmada, 13 okula toplam 130 adet bilgisayar dağıtılmıştır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim yolu ile eğitimi yaygınlaştırılmış her okula 3 saatlik bilgisayar dersi konmuştur.⁷⁰

⁶⁹Ebru Bayraktar, “Matematik Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Matematik Öğretimi Deneyimleri,” (Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 1998), s.13-14.

⁷⁰ Meb 2002, Bilgi Sistemleri Yönetimi Başkanlığı Eğitimde Bilgi Sistemleri Şubesi, <http://egitek.meb.gov.tr/EgitimMateryali/BilgiTekUygulama.htm>

1985 yılında ilk kez Bakanlıkça öğretmenlere bilgisayar kullanımı ve Basic programlama dilini öğretmek amacıyla kurs düzenlenmiştir. Bu kursların ikisi Bakanlıkça, ikisi de bilgisayar firmaları tarafından düzenlenmiş ve bilgisayar verilen 100 okuldan toplam 225 öğretmen kursa alınmıştır.⁷¹

1984–1988 yılları arasında yapılan uygulamalardan elde edilen deneyim doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı özel firmaları okullarda Bilgisayar Destekli eğitim uygulamaya davet etmiştir. Özel firmaların bu daveti kabul etmeleri sonucunda Türkiye genelinde çeşitli illerden 41 Anadolu Lisesi, 26 Anadolu Teknik ve Meslek Lisesi, 10 Öğretmen Lisesi, 16 Anadolu Ticaret Sekreterlik, Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ile 67 Genel Lise olmak üzere toplam 160 okul seçilmiştir. Bu çalışmalara üniversitelerde destek vermişlerdir. Bu proje esnasında; 18 okul için toplam 378 adet bilgisayar satın alımı, 40 okul için daha önce alınan 800 bilgisayarın geliştirilen ders yazılımları ile eğitim ve öğretimde etkinliğinin sağlanması, 37 derse ait toplam 2000 saatlik yazılım geliştirilmesi ve 750 öğretmene eğitim verilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.⁷²

Bilgisayar destekli eğitime yönelik asıl proje 1990–1991 yıllarında Milli Eğitimi Geliştirme Projesi adı altında başlatılmıştır. Bu proje Türkiye'nin eğitim sisteminin alt yapısını çok yönlü olarak güçlendirmeyi amaçlayan girişimlerin bir parçası niteliği taşır. Bu proje kapsamında MEB tarafından 372 okula 6300 bilgisayar yerleştirilmiş, 5300 uygulayıcı öğretmenin eğitilmesi sağlanmıştır.⁷³

Dünya Bankası destekli olarak yürütülen projelerden birisi de Milli Eğitimi Geliştirme Projesi'dir. Proje kapsamında çeşitli alt projelerde yürütülmektedir. Bu alt projelerden birisi 53 Bilgisayar Deneme Okulu(DO) Projesi, diğeri de 182 Bilgisayar Laboratuvar Okulu(BLO) Projesi'dir. Projelerin amaçları, bilgisayar destekli eğitimin ve bilgisayar eğitiminin yaygınlaştırılmasıdır. Proje kapsamında 14 Genel Lise, 24 Süper lise, 15 Anadolu lisesi, BLO kapsamında İlköğretim, Ortaöğretim ve Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğüne bağlı okullara bilgisayar laboratuvarı kurulmuştur. Proje okullarında bilgisayar laboratuvarının kullanımı haftada

⁷¹ Bayraktar, *a.g.e.* s.14.

⁷² Bülent Keskin, "Erzurum İlinde Görev Yapan Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime Yönelik Görüşleri ve Bilgisayara Karşı Tutumlarının Analizi," (Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2003), s.7.

⁷³ Uşun, *a.g.e.* s. 222-225.

20 saat bilgisayar eğitimi, 10 saat bilgisayar destekli eğitim, 10 saat serbest kullanım olarak belirlenmiştir. Bu proje kapsamında öğretmenler mahallinde bilgisayar okuryazarlığı eğitimine alınmıştır. Daha sonra her okuldan bir ya da iki öğretmen sınavla formatörlük eğitimine alınmıştır.⁷⁴

1996 yılının sonlarına gelindiğinde ise bilgisayar destekli eğitim ile ilgili olarak dört projenin yürütüldüğünden söz edilebilir. Bunlar; 1. BDE Projesi, 2. Endüstriyel Okullar Projesi, 3. Yaygın Mesleki Eğitim Projesi, 4. Milli Eğitimi Geliştirme Projesidir.⁷⁵

Türkiye’de sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitime geçilmesi çalışmaları kapsamında BDE projeleri tekrar gündeme gelmiş ve “Eğitimde Çağı Yakalama 2000” adıyla yeni bir proje başlatılmıştır. Proje ile okul, öğretmenler, ve öğrenciler arasındaki işbirliğini bilgi teknolojileri araçları kullanarak geliştirmek, öğrenme ortamlarını eğitsel yazılımlar, elektronik referanslar, uygulama yazılımları ve eğitsel oyunlarla desteklemek; böylece eğitimin niteliğini artırmak, bilgi teknolojisi araçlarını temel eğitimin 1.sınıfından başlayarak 8.sınıfına kadar öğrenme ortamlarına entegre etmek, öğrenciyi pasif öğrenme ortamından kurtarıp aktif öğrenme yeteneğini sağlamak gibi birçok amaç belirlenmiştir. Projenin I. Faz kapsamında; 15 bin okula BT sınıfı kurulması, 18 bin bilgi teknolojisi koordinatörünün eğitimi, 200 bin eğitim personeline bilgisayar okuryazarlığı ve BDE konusunda hizmet-içi eğitim verilmesi ve taşradaki 22.854 ilköğretim okuluna 45.065 adet bilgisayar ve çevre birimi dağıtılması sağlanmıştır.

II. Faz kapsamında (Eylül 2002) ise; 3000 ilköğretim okuluna BT sınıfı kurulması, eğitim yazılımlarının satın alınması, karar destek sisteminin oluşturulması ve eğitim portalının hazırlanması çalışmaları yapılmaktadır.⁷⁶

Günümüzde, Milli Eğitim Bakanlığı bilişim teknolojilerini eğitimde uygulama ve bilgisayar destekli eğitime yönelik olarak çeşitli projeler yürütmektedir. Bunlar⁷⁷;

⁷⁴ Keskin, *a.g.e.* s.9.

⁷⁵ Emrah Orhun, Türkiye’de Eğitimde Bilişim Teknolojileri Yeniliği, Türkiye Bilişim Derneği Yayınları, Ankara, 2000, s. 3.

⁷⁶ Keskin, *a.g.e.* s.10-11.

⁷⁷ Aytaç, *a.g.e.* s. 151-155.

- Uzaktan Eğitim Hizmetlerinin Otomasyonu Projesi:

MEB'e bağlı açık öğretim okullarında kayıtlı öğrencilerin iş ve işlemleri ile ders notlarını da kapsayan bir çok bilgi ve hizmeti internet ortamında öğrencilere sunmayı amaçlayan, böylece bir dizi kolaylıklar sağlamayı hedefleyen projedir.

- MEB İnternet Erişimi Projesi:

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm okul ve kurumlara hızlı ve kesintisiz internet bağlantısı sağlamayı amaçlayan projedir. Bu proje ile 2006 yılı sonuna kadar tüm okulların internet bağlantılarının kurulması öngörülmüştür.

- Gelecek İçin Eğitim Projesi:

Eğitimde kaliteyi artırmak, bilişim teknolojilerini öğretmen ve öğrencilerin hizmetine sunarak eğitim öğretim etkinliklerinde bir araç olarak kullanılmasını amaçlar. Proje kapsamında 10.538 öğretmen eğitilmiş ve bu eğitimler devam etmektedir.

- Intel Öğrenci Programı:

Öğrencilere yönelik olan bu programla teknoloji okuryazarlığı, grup çalışması ve işbirliği, araştırma, proje geliştirme, problem çözme ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. 30 farklı ilde toplam 80 okuldan 160 öğretmene eğitim verilerek şimdiye kadar 2200 öğrencinin eğitilmesi sağlanmıştır.

- Eğitimde İşbirliği Projesi (Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Geliştirilmesi):

Milli Eğitim Bakanlığı ile Microsoft Türkiye firmasının ortaklaşa gerçekleştirdikleri proje ile "Uygulama Öğretmen Eğitimi ve İşgücüne BT Becerileri Kazandırılması, Eğitim Portalı ve Karar Destek Sisteminin Oluşturulması, Okulların BT Araçlarına Erişimlerini Kolaylaştırmak" bileşenlerinde çalışmalar yapılmaktadır. Uygulama Öğretmen Eğitimi kapsamında 5 yıl boyunca toplam 600.000 öğretmenin yani tüm öğretmenlerin BT eğitimi almaları sağlanacaktır. Eğitim Portalı kapsamında ise deneme amaçlı "Bilgiye Erişim Portalı" oluşturulmuş ve bununla zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın öğrencilerin zengin Türkçe içeriğe fırsat eşitliğine dayalı olarak erişimlerini sağlamak online sınavlar ve başka okullarla ortak internet projeleri gerçekleştirmek amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 120 ilköğretim okulunda pilot uygulama başlatılmıştır.

- Ortaöğretim Projesi:

Ortaöğretim kurumlarının gelişen teknolojiye paralel olarak fiziksel kapasite ve donanımlarının artırılmasıyla eğitim öğretimin kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmıştır. Okullara BT sınıflarının kurulması, gerekli eğitim yazılımlarının hazırlanması ve eğitim personeli için hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi çalışmaları yapılmaktadır.

Türkiye’de eğitimde bilgisayar kullanımı ve bilgisayar destekli eğitim konularında Milli Eğitim Bakanlığı’nın yanı sıra Türkiye Bilimsel Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından da çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. TÜBİTAK, BDE konusunda gerekli donanım ve eğitim yazılımlarının üretimi veya ithal etme yoluyla edinilmesinde danışmanlık yapmak, eğitime katkıda bulunan diğer kuruluşlarla ortak projeler hazırlayıp uygulamak gibi çalışmalarına devam etmektedir.⁷⁸

---

⁷⁸ Uşun, *a.g.e.* s. 230-231.

2.6. Dünyada Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulamaları

Dünyada bilgisayar destekli eğitim alanında birçok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaları yapan ülkelerin başında ABD, İngiltere ve Fransa gelmektedir. Aşağıda Tablo 1.1 ile bilgisayar destekli eğitimin dünyadaki gelişimi ortaya konmuştur.

Tablo 2.1 BDE'nin Dünyadaki Gelişimi

Ülke	BDE'nin başlangıç tarihi	BDE'nin Gelişimi
ABD	1960	<ul style="list-style-type: none"> • 1970 li yıllarda mikrobilgisayarın çıkışı ile hız kazanmıştır. • İmer'in (Hayes, 1995:64)'ten aktardığına göre ABD'deki okulların yarısından çoğunda hemen bütün bilim dallarında bilgisayar kullanılmaktadır.Okulların üçte birinde her 10 öğrenciye birden çok bilgisayar düşmektedir.1989'da 22 öğrenciye bir bilgisayar düşerken, 1995'te 12 öğrenciye bir bilgisayar düşmektedir.⁷⁹ • 1984'te okulların %77 ile %85'inde en az bir bilgisayar, bunların %40'ında ise en az beş bilgisayar bulunmaktadır. Öğrenciler bilgisayarı, alıştırma ve uygulama çalışmaları, bilgisayar okur-yazarlığı ve laboratuvar çalışmalarında kullanılmaktadır.⁸⁰

⁷⁹ İmer, *a.g.e.* s.52.

⁸⁰Hafize Keser, "Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi," (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1988), s.137

Tablo 2.1'in devamı

ABD	1960	<ul style="list-style-type: none"> • 1996 yılı sonu itibarıyla devlet okullarının %65, ilkokulların %61, orta ve lise düzeyinde okulların %77 'sinde internet bağlantısı bulunmaktadır. • Tüm okulların %20'sinde öğretmenler gelişmiş telekomünikasyon yöntemlerinden yararlanmakta.⁸¹
İngiltere	1960	<ul style="list-style-type: none"> • 1960' da yüksekokullarda • 1972' de ortaöğretimde • 1979' da ilköğretimde başlamıştır.⁸² • 1980 MEP(Mikroelektronik eğitim programı) ile öğretmen eğitimine önem verilmiştir. Elektronik ve denetim, bilgisayar eğitimi, bilgisayar destekli eğitim, iletişim ve bilişim çalışmaları, özürllüler için özel eğitim konuları ele alınmıştır.⁸³ • 1996 yıllarında öğretmen yetiştiren kurumların programlarında Bilgisayara Giriş ya da Bilgisayar Öğretimi(zorunlu iki dönem) dersi ve Eğitimde Bilgisayar Uygulamaları(zorunlu iki dönem) yer almaktadır.⁸⁴
Fransa	1970	<ul style="list-style-type: none"> • 1970'de altıncı beş yıllık hükümet planını hazırlayan komisyon, bilgisayarın eğitime girmesini tartışarak raporunda; a) bilgisayar uzman eğitimi, b) bilgisayar uzmanı eğitimi c) büyük öğrenci kitlelerini "enformatik" getirmek için genel bilgi gibi konu ayrımlarında bulunmuştur.⁸⁵

⁸¹ Ömer Yazar, "Bilgisayar Destekli Eğitimin Dünya'da ve Türkiye'de Gelişimi", *Bt Haber Dergisi*.Sayı: 162, 6-9 Nisan, 1998, s.31.

⁸² Keser, *a.g.e.* s.149

⁸³ Aydın Köksal, "Eğitimde bilgisayar Kullanımı ve Bilgisayar Destekli Öğretim Alanında Avrupa Deneyimi", *5. Türkiye Bilgisayar Kongresi*, İstanbul: 6-8 Haziran.1988, s.60.

⁸⁴ İmer, *a.g.e.* s.48.

⁸⁵ Ergin Akif, "Bilgisayarın Eğitimde Kullanılması (İngiltere ve Fransa Örnekleri), *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:22, Sayı:1, Ankara:A.Ü.Basımevi,1990 s.160

Tablo 2.1'in devamı

Fransa	1970	<ul style="list-style-type: none"> • 1980' de her lise için 8 adet olmak üzere,100.000 bilgisayara geçme projesine başlanmıştır. 1983 yılında öğretmenlerin eğitimi için 15 üniversite görevlendirilmiştir. ⁸⁶ • Her yıl 500 öğretmen birer yıllık eğitimden geçirilmiştir. • 1985'te "Herkes İçin bilişim" programı altında 50 bin bilgisayar laboratuvarı oluşturulmaya başlanmıştır. ⁸⁷ <p>Bilgisayarlar ders yazılımı yetersizliği, öğretmen yetersizliği, ve öğretmenlerin motive edilmemesi gibi nedenlerle düşük kapasitelerde kullanılmaktadır. ⁸⁸</p>
Norveç	1970	<ul style="list-style-type: none"> • 1970'te öğretmen yetiştiren bazı kolejler bilgisayarı matematik derslerinde kullanmak üzere okullarına almışlardır. • 1983 yılından itibaren firmalar öğretmen yetiştirmek için kurslar düzenlemiştir. Kurs içeriğinin %60 programlama ve teknoloji, %40'ını ise toplumda bilgisayar ve bilgisayar öğretim yöntemleri olmuştur. ⁸⁹ • 1984'te Eğitim Bakanlığı bilgisayarın eğitimde kullanılmasıyla ilgili programı yürürlüğe koymuştur. <p>Alanlarında çok yetenekli öğretmenlere, yazılım geliştirme konusunda eğitimler düzenlenmiştir.</p>

⁸⁶ Keser, *a.g.e.* s.143

⁸⁷ Köksal, *a.g.e.*s.57

⁸⁸ Keser, *a.g.e.* s.144.

⁸⁹ Harald Haugen, "Teacher Training and the Role of Higher Education: Trends and Projects in Norway", *New Information Technologies in Schools Teacher Training, Research and the Role of Higher Education*, Paris:22-24 Mayıs, 1992, s.155.

Tablo 2.1'in devamı

Norveç	1970	<ul style="list-style-type: none"> • 1984'te Eğitim Bakanlığı bilgisayarın eğitimde kullanılmasıyla ilgili programı yürürlüğe koymuştur. • Alanlarında çok yetenekli öğretmenlere, yazılım geliştirme konusunda eğitimler düzenlenmiştir. • Mosaikk adında çoklu ortamı, CD-Rom'u, veritabanını, gelişmiş grafik özelliklerini destekleyen bir araç geliştirilmiştir. • BDE 'yi merkezi yapıdan kurtararak, çeşitli firmalardan hizmet satın alınmıştır. • Öğretmen yetiştiren okulların tümü hem kendi öğrencilerine hem de görev yapan öğretmenlerine bilgisayar dersleri vermektedir.
Japonya	1960	<ul style="list-style-type: none"> • Okullardaki bilgisayarlaşma oranı 1984 yılından önce fazla olmamasına rağmen, 1985 yılından itibaren bu oranda önemli ölçüde artış olmuştur.⁹⁰ • 1999 yılında özel tasarlanmış bilgisayarlar kurularak, <ul style="list-style-type: none"> ▪ ilköğretimde her iki öğrenciye bir bilgisayar, ▪ ortaöğretimde her öğrenciye bir bilgisayar hedefine ulaşılmıştır. <p>1996 yılı itibarıyla öğretmenlerin %40'ına eğitimde çoklu ortam kullanma eğitimi verilmiştir.⁹¹</p>

⁹⁰ Abuzeri Gaffar Karakuş, "Dünyada ve Türkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitim," (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 1993), s.40.

⁹¹ Yazar, *a.g.e.* s.31

Tablo 2.1'in devamı

İsveç	1971	<ul style="list-style-type: none"> • 1980 yılında uygulama programı kabul edilmiştir. • 1985'te İsveç parlamentosunun eğitimde reform kararı ile, öğretmen adayları bilgi toplumunu ve yeni bilgi teknolojilerinin eğitimde bir araç olarak nasıl kullanacaklarını bilmelidirler. • 1988 yılında Talim Terbiye Kurulu bünyesinde eğitim yazılımlarının gelişmesini sürdürmek, donanımı değerlendirmek, müfredat çalışmalarını sürdürmek için bir komisyon kurulmuştur. • Öğretmenlerin çoğu en az iki haftalık kurslardan geçmişlerdir. <p>Yazılım sağlanan her okula derinlemesine eğitimden geçmiş en az bir öğretmen ve iki haftalık kurslara katılan öğretmenlerden verilmektedir.⁹²</p>
Danimarka	1960	<ul style="list-style-type: none"> • 1984'te ilkokulların son 3 sınıfında seçmeli ders olarak bilgisayar eğitimine başlanmış, 1985'te ortaöğretim düzeyinde 30 saatlik zorunlu "bilgisayar okur-yazarlığı" benimsenmiştir. • 1983 yılında başlatılan "Okulda Bilgi Toplumu" adı altında başlatılan SKINFU projesinden bütün öğretmenler yararlanmıştır. Bu projede çok sayıda öğretmenin bilgi teknolojileri konusunda bilgi ve beceri kazanmaları amaçlanmıştır. • 1996 yılı itibarıyla ilk ve orta dereceli okullarda her 28 öğrenciye, liselerde ise her 16 öğrenciye bir bilgisayar düşmektedir. 2003 yılında ise hedef 10 öğrenciye bir bilgisayar düşmesidir.⁹³

⁹²Petek Aşkar, "Bilgisayar Destekli Eğitimin Yaygınlaştırılmasında Temel Stratejiler : Avrupa Ülkelerinde Son Durum", *Eğitim Teknolojisi ve Bilgisayar Destekli Eğitim Birinci Sempozyumu Bildiriler* (25-27 Eylül 1991), Eskişehir, 1991, s.150.

⁹³ Yazar, a.g.e. s.31.

Tablo 2.1'in devamı

Hollanda	1984	<ul style="list-style-type: none"> • 1984 yılında bilgi teknolojisinin eğitime girmesi için bir program başlatılmış ve bu program 1988 yılına kadar devam etmiştir. • 1989-1992 yılları arasında PRINT projesi gerçekleştirilmiştir. Bu projede: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Eğitim yazılımlarını sağlamak. ▪ Okullarda bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının yürütülmesi için bilgi danışmanlık hizmetleri vermek. ▪ Öğretmenlerin hizmet içi eğitimini sağlamak ▪ Ulusal ve yerel düzeyde destek sağlamak.⁹⁴
Portekiz	1985	<ul style="list-style-type: none"> • 1985 yılında ilk ve orta dereceli okullara bilgisayarın girişini sağlamak için MINEVRA adında bir proje başlatılmıştır. Bu proje ile; <ul style="list-style-type: none"> ▪ Portekiz dilinde eğitim yazılımlarının geliştirilmesi ▪ Telematik adında eğitsel bir haberleşme sisteminin kurulması ▪ Bilgisayarın özel eğitimde kullanılmasının araştırılması ▪ Diğer ülkelerle işbirliği ▪ Bilgisayar teknolojisine dayalı derslerin geliştirilmesi amaçlanmıştır. • 1992 yılı itibariyle MINEVRA 900 okulu kapsamış ve aşağı yukarı her yıl 15.000 öğretmenin hizmet-içi eğitimi sağlanmıştır.⁹⁵

⁹⁴ Aşkar, *a.g.e.* s.151.

⁹⁵ Aşkar, *a.g.e.* s.154.

Tablo 2.1'in devamı

Almanya	1968	<ul style="list-style-type: none"> • 1968 yılında “Eğitim sisteminde bilgi girişi ve deneme ve geliştirme çalışmaları” başlamıştır. • 1981 yılından itibaren okullara kademeli olarak bilgisayarlar konulmaya başlanmıştır. • 1984 yılında “Eğitimde Bilişim Tekniği için Genel Kavramlar” isimli bir çerçeve planı yürürlüğü konulmuştur. • 1984-1985 yılındaki uygulamada matematik, iş eğitimi ve Almanca derslerine yönelik bilgisayar destekli eğitim uygulaması yapılmıştır. • Öğretmen yetiştiren üniversitelere bilgisayar destekli eğitim ile ilgili derslere yer verilmiştir. Öğretmenler için düzenlenen hizmet-içi eğitim kursları, öğretmenlere bilgisayar kullanımı ve programlama dillerinin yanı sıra, bilgisayar destekli eğitimden kendi branşlarında yararlanmaları konularına yönelmiştir.⁹⁶
Belçika	1984	<ul style="list-style-type: none"> • 1984’te Eğitim Bakanlığınca “Eğitim ve Bilişim Komisyonu ” kurulmuş ve teknolojilerin eğitimde kullanımı ile ilgili 5 yıllık bir plan hazırlanmıştır. • 1984-1985 yılında seçilen pilot okullarda, toplantılar yapılmış, materyaller geliştirilmiş, bu materyaller öğretmenlerle tartışılmış, konu ile ilgili bülten ve makaleler yayımlanmıştır. • 1990’da flamanca öğretim yapan 4600 okulun veri iletişim ağıyla birbirine bağlanması ve yazılım değişimi sağlanması yapılmıştır.⁹⁷

⁹⁶ Uşun, *a.g.e.* s.156-157.

⁹⁷ Karakuş, *a.g.e.* s.40.

2.7. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi

Bilgisayara destekli yabancı dil eğitimi, çoğunlukla bilgisayarın sunum, yardım ve öğrenilecek materyali değerlendiren ve etkileşim bileşeni taşıyan bir araç olarak kullanıldığı bir dil öğretimi ve öğrenimi yaklaşımı olarak görülmektedir. Davies'in Levy'den aktardığına göre bilgisayar destekli yabancı dil eğitimi daha geniş kapsamıyla; dil öğretme ve öğrenmede bilgisayar uygulamalarının arayışı ve araştırmaları olarak tanımlanmaktadır.⁹⁸

Bilgisayar destekli eğitimin geçen kırk yıl içerisinde ilk zamanlar derin programlama bilgisi gerektiren ürütücü bir yanı vardı. Son yirmi yılda ise daha fazla “kullanıcı dostu” ara yüzlerle dil öğretmenlerinin de alanlarında daha karmaşık uygulamalar yapabilmesi olanaklıdır.⁹⁹ O dönemlerde, dil öğretiminde bilgisayarlar yalnız alıştırma ve uygulama amaçlı kullanılmaktaydı. Günümüzde ise konuşmayı tanıyabilecek programlar, çoklu ortam yazılımlarının birleştirilmesiyle bilgisayarlar öğrencilerin dil uygulamalarını zenginleştirebilir. İnternet hedef dilde iletişim kurmak, metine dayalı ve çoklu ortam içerikli bilgilere erişmek ve bu bilgileri küreselleştirmek için sayısız olanaklar sunmaktadır. Bilgisayar destekli eğitimin etkin kullanımı öğretmenin uygulamalarına bağlıdır. Uygun şekilde kullanıldığında, yabancı dil öğretimine ayrı bir boyut katarak öğrenme sürecini geliştirecektir.¹⁰⁰

Yabancı dil öğretimimin gelişiminde yabancı dil yöntemlerinin de etkisiyle, eğitim teknolojisinin değişik uygulamaları da yer almıştır. Örneğin; düz varım yönteminde sözcüklerin öğretiminde görsel araçlara fazlasıyla yer verilmiştir. Daha sonraları ortaya çıkan kulak dil alışkanlığı yönteminde ise teyp ve dil laboratuvarlarının kullanımı önem kazanmıştır. Yabancı dil öğretiminde son yıllarda geçerliliğini koruyan iletişimci yaklaşımda ise, öğrencilerin amaçlanan yabancı dil grup çalışması, benzetimler ve eğitici oyunlarla öğrenmesi planlanmıştır. Bu gelişim açısından bakıldığında, bilgisayar teknolojisinden yararlanılmasının kaçınılmazlığı

⁹⁸ Graham Davies, 2002, CALL (Computer Assisted Language Learning) <http://www.llas.ac.uk/resources/goodpractice.aspx?resourceid=61> (24.01.2008)

⁹⁹ Kiraki Spanou, 2001, Computer Assisted Language Learning A Story That Goes Long Back <http://www.tesolgreece.com/nl/71/7103.html> (24.01.2008)

¹⁰⁰ Warschauer , M.ve Healey, D., Computers and Language Learning, 1996 http://en.wikipedia.org/wiki/Computer-assisted_language_learning#History (24.01.2008)

ortaya çıkacaktır. Çünkü bilgisayarlar, göze, kulağa hitap edebilen, grup çalışmasına ve bireysel öğrenime olanak sağlayan araçlardır.¹⁰¹

Bilgisayarların yabancı dil dersinde kullanımı, diğer teknoloji aygıtların kullanımından farklılıklar göstermektedir. Yabancı dil öğretiminde dört temel becerinin geliştirilmesi esas alınmaktadır: dinleme, konuşma, okuma ve yazmadır. Ayrıca dilbilgisi ve kelime öğretiminde de bilgisayar teknolojisinden yararlanılmaktadır.

2.7.1. Dinleme Becerisinde Teknoloji Kullanımı

Yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerilerinden en zor gelişeni dinleme becerisidir. Yabancı dil derslerinde dinleme becerisini geliştirmeye dönük sınıf içi çalışmalara yeterince zaman ayrılmadığı gözlenmektedir. Özellikle öğrenci başarısının ölçülmesinde ağırlık gramer bilgisi ile okuduğunu anlamaya verilmekte dinlediğini anlama becerisini ölçmek için herhangi bir değerlendirme çalışmasını çoğunlukla yer verilmemektedir. Dinleme öğretiminde amaç, öğrencilerin amaç dildeki sesleri tanımak, bir bağlam içinde yer alan vurgulama ve tonlamaların neden olduğu anlam değişikliklerini fark etmek ve en önemlisi de konuşmacıdan gelen mesajı tam ve doğru olarak anlamasını sağlamaktır.¹⁰²

Bilgisayar programlarında dinleme becerilerini iyileştirmeye yönelik alıştırmalar, çoklu ortam bileşenlerini kapsayan bilgisayar programlarında gerçekleştirilebilmektedir. Örneğin dinletilen bir metne ilişkin alıştırmalar yapılabilir. Çoktan seçmeli metin okuma inceleme soruları, önceden işlenmiş bir metin doğrultusunda hazırlanmış tamamlamalı metin alıştırmaları ya da sözcük dağarcığının pekiştirilmesi, bu bağlamda örnek alıştırma biçimleridir. Bilgisayar programlarında bir metnin belirli bölümlerini dinlemek ve bu işlemi istenilen sıklıkla tekrarlamak, geleneksel bir ortam olan kasetçalar ile karşılaştırıldığında, bireyin öğrenmesi açısından daha olumlu sonuçlar vermektedir.¹⁰³

¹⁰¹ Odabaşı, a.g.e. s.17.

¹⁰² Özcan Demirel, *Yabancı Dil Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 2006, s.90.

¹⁰³ Bilhan Kartal, "Açıköğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Derslerinde Teknoloji Kullanımına İlişkin Görüşleri," Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2001, s.36.

2.7.2. Okuma Becerisinde Teknoloji Kullanımı

Okuduğunu anlama becerisini geliştirmek için hazırlanan disketlerde okuma parçaları bilgisayarın ekranından okunmakta, ayrıca başlangıç düzeyindeki öğrencilerin okuduklarını daha iyi anlayabilmeleri için çizgi resimler, grafikler ve şemalar çizilmektedir. Daha sonra okunan metinlerle ilgili çoktan seçmeli sorular sorulmaktadır. Öğrenciler ayrıca ‘metne uygun başlık önerme’, okuduğunu genel olarak anlama(skimming), ‘okuduğunu ayrıntılı olarak anlama’ (scanning), ‘anafikri bulma’(finding the main idea), ‘metinde geçen yabancı sözcüklerin anlamını kestirme’ (guessing the meaning of unfamiliar words) gibi okuma becerilerini geliştirmede bilgisayardan hem eğitici hem de oyun şeklinde yararlanabilmektedirler. Okuduğunu anlama becerisini test etmede ‘cloze test’ uygulaması bilgisayarla etkili bir şekilde yapılmaktadır. (Cloze test uygulamasında sözgelimi 250 sözcükle bir okuma metninde her yedinci ya da sekizinci sözcük belirlenen ölçütlere göre sistematik olarak çıkarılıyor ve öğrencilerden boş kalan yerlere doğru sözcükleri koymaları isteniyor. Bu şekilde okunan bir metnin bir bütün olarak anlaşılıp anlaşılmadığı ölçülmüş oluyor).¹⁰⁴

2.7.3. Konuşma Becerisinde Teknoloji Kullanımı

Yazılımdaki en yeni gelişmelerden biri ses tanıma teknolojisidir. Bu teknoloji bilgisayarın sesli komutları algılayıp ona cevap vermesini sağlar. Ancak bu teknoloji bilimkurgu filmlerinde görülen insan- bilgisayar etkileşimi kadar gelişmiş değildir. Bilgisayarlar henüz rasgele seçilen bir konu hakkında hızlı söylenen sözleri algılayamıyor. Fakat bilgisayarlar çoktan seçmeli bir soruya bir öğrencinin verdiği cevabı algılayabilir duruma gelmiştir. Bilgisayarların bu özellikleri daha çok geliştikçe ve video ile kullanıldıkça öğrenciler konuşma yeteneklerini bilgisayar yardımıyla geliştirebileceklerdir.¹⁰⁵

Konuşma becerisini geliştirirken kullanılacak yardımcı programlar ise şöyledir:

¹⁰⁴ Demirel, *a.g.e.* s.85-86

¹⁰⁵ Joy Egbert and Elizabeth Hanson-Smith, CALL Environments Research , Practice, and Critical Issues .Tesol, U.S.A, 1999, s.127.

- **Simülasyon**

Günümüzde teknoloji sadece konuşmayı teşvik eden ortamlar hazırlayabilir. Hazırlanan simülasyon ortamları belli durumlarda konuşmaların daha gerçekçi olmasını sağlayabilir. Simülasyonlar not tutmayı, okumayı, tartışmayı, düşünmeyi ve yazmayı gerektirebilir. Bir başka yaklaşımda öğrencilerin kendi simülasyonlarını kurmalarını istemektir. Böyle durumlarda öğrenci hem ortama kendisi karar veriyor hem de ortam da dilin nasıl kullanıldığını belirlemesini sağlar. Bu yazılımda öğrenciler belli set ve karakterlerden kullanılacakları seçer. Karakterlerin ne diyeceğine karar vererek diyalogu kendisi yazar. Sonra karakterlerin hareketlerin hareketlerini seçer. Böylece bilgisayar diyaloga göre konuşmayı ve hareketleri canlandırır. Senaryoyu belirlemek bu programın en yararlı yönüdür. Simülasyonlarda öğrenme tamamıyla öğrenciye bağlıdır.¹⁰⁶

- **Çift Ya Da Küçük Grupla Çalışmalar**

Öğrenciler bir bilgisayar programı üzerinde çalışırken küçük gruplar halinde de çalışabilir. Beraber yazma, boşluk doldurma ve sözcük oyunları grup üyelerinin birbirleriyle daha çok etkileşim kurmalarını sağlar.¹⁰⁷

- **Telaffuz Yazılımı**

Akıcılık kadar telaffuz de önemlidir. Salt tekrarlamamanın yararlı olduğu bir bölümdür. Bilgisayarın istenildiği kadar tekrarlamaya olanak vermesi telaffuz konusunda büyük avantaj sağlamaktadır.¹⁰⁸

2.7.4. Yazma Becerisinde Teknoloji Kullanımı

Bu beceriye yönelik çalışmalar, bilgisayar programlarında, yabancı dil öğrenenler açısından, geleneksel öğretim biçimlerine göre çok daha güdüleyicidir. Yanlış yazılan bir sözcük, bir cümle ya da bir paragraf, en kolay ve en hızlı biçimde silinip tekrar düzenlenebilmektedir. Bunun yanı sıra yazım kılavuzu ile eş anlamlı sözcüklerin yer aldığı sözlük de, metin yazma sürecinde önemli bir işlev

---

¹⁰⁶ Egbert and Smith, *a.g.e.* s.127.

¹⁰⁷ Egbert and Smith, *a.g.e.* s.129.

¹⁰⁸ Egbert and Smith, *a.g.e.* s.130

üstlenmektedir. Bu kapsamda cümle yapısı ve anlam açısından yapılan hatalar düzeltilmektedir.¹⁰⁹

2.7.5. Dilbilgisi ve Kelime Öğretiminde Teknoloji Kullanımı

Bilgisayar destekli eğitimin dilbilgisi ve kelime öğretiminde daha kolay yapıldığı görüşü vardır. Başka hiçbir özelliği bulunmasa bile bilgisayar destekli kelime ve dilbilgisi alıştırmaları öğrenciye doğru cevabın alınacağı ile ilgili bir güven hissi verir. Birçok öğrenciye göre çalışma kitabında alıştırma yapmak yerine bilgisayarda bu tür çalışmalar yapmak daha zevklidir.¹¹⁰

Yabancı dil öğrenenler dilbilgisine ve sözcük dağarcığına ilişkin bilgiye, gereksinim duydukları an erişebilmekte, işlenen konulara yönelik alıştırma ve uygulama yapabilmektedir. Yeni alıştırma biçimleri oluşturabilmekte ve yazılım programlarının yardımı ile mevcut alıştırmaların içeriklerini hedef kitleye yönelik uyarlanabilmektedir.¹¹¹

Bilgisayarda dilbilgisi öğretiminde hiper metin uygulamalarından da yararlanılabilir. Öğrenciler anlayamadıkları bir yere gelene kadar elektronik bir metni okurlar ve sonra dilbilgisi yardımı alırlar. “Language Now” gibi bir programda, öğrenciler bir cümle bir kalıp ya da kelimeyi gösteren (dilbilgisi yapıları ışığında) bir pencere açarlar. Bu teknik “just in time(zamanında dilbilgisi)” olarak adlandırılır. Öğrenciler sadece istedikleri ve ihtiyaç duydukları programları öğrenebilirler.¹¹²

Kelime bilgisi için hazırlanmış uygulamalarda daha çok öğrenilen sözcüklerin eş anlamı, zıt anlamı ve açıklaması öğretilmekte ve çoktan seçmeli sorularla bu bilgiler test edilmektedir. Ayrıca başlangıç düzeyindeki öğrenciler için adam asmaca (hanged man), harfleme (spelling), sıraya dizme (re-ordering)ve resimle sözcükleri eşleştirme (matching) gibi eğlenceli ve eğitsel oyunlara da yer verilmektedir.¹¹³

¹⁰⁹ Kartal, *a.g.e.* s.36

¹¹⁰ Egbert and Smith, *a.g.e.* s.131

¹¹¹ Kartal, *a.g.e.* s.39

¹¹² Egbert and Smith, *a.g.e.* s.133.

¹¹³ Demirel, *a.g.e.* s. 85.

2.8. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitiminin Yararları

Bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin yararları şöyle sıralanabilir.¹¹⁴

- Bilgisayar destekli yabancı dil eğitimi bireylere kendi hızlarında ve düzeylerinde ilerleyebilme olanağı verir, dolayısıyla bireyselleştirilmiş, öğrenci merkezli bir öğretimin oluşmasına yol açar.¹¹⁵ Bilgisayar sayısız tekrar olanağı sunar. Bilgisayar asla yorulmaz ve dikkati dağılmaz. Aynı çalışmayı istediği kadar hatasız tekrar edebilir.
- Etkileşim sağladığı için en can sıkıcı ,çalışmaları bile ilginç kılabilir. Renk ve grafik uygulamaları sayesinde öğrenme canlı tutulur. Öğrenci başarıları pekiştirilir. Oyunlar ve eğlenceler sayesinde öğrencinin motivasyonu artırır. Öğrenci e-mail göndererek gruplara katılarak hiç tanımadığı kişilerle ve sınıf arkadaşlarıyla da etkileşimde bulunabilir. Sınıf ortamında utangaç olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş bir öğretim ortamı hazırlar. Öğrenci tek bir kaynağa bağlı kalmaz. İnternette istediği kadar kaynağa ulaşabilir.¹¹⁶
- Yüz yüze eğitim görülen yabancı dil sınıflarına göre ise bilgisayar teknolojisi daha ekonomiktir. Öğrenci, öğrenmesi zor olan konuşma diyalogları, telaffuzları, yazma çalışmaları üzerinde daha fazla konsantre olabilir, istediği kadar alıştırma yapabilir.¹¹⁷
- Eğitim yazılımları hem öğrenci hem de öğretmen aktivitelerini takip ederler. Kayıtların tutulması, bilgisayar ortamında zaman çizelgeleri, öğrencilerin ders notları, öğretmenlerin gereksinim duydukları her türlü dokümanın saklanması, sınav ve soru sonuçları, madde analizi sonuçları, kullanılan ders araç ve gereçlerin kullanımı, her etkinlik için belirlenen süre istenildiğinde kullanılabilmek için kayıt altına alınır ve saklanır.¹¹⁸

¹¹⁴ Odabaşı, *a.g.e.* s.18-19

¹¹⁵ Martin Phillips, "CALL In Its Educational Context ", Computers in English Language Teaching And Research, Ed: Geoffrey Leech & Christoper N.Candlin, London: Longman ,1986, s.7.

<http://www.it.uom.gr/elu/director/Panourgia/CALL%20FOR%20EST.doc>

¹¹⁶ Lee, K.W. (2000). English teachers' barriers to the use of computer assisted language learning, *The Internet TESL Journal*, <<http://www.4english.cn/englishstudy/xz/thesis/barrir>>(02.06.2008)

¹¹⁷ Michael Rost, New Technologies in Language Education Opportunities for Professional Growth, <http://www.pearsonlongman.com/ae/multimedia/pdf/MikeRost_PDF.pdf>, (02.06.2008)

¹¹⁸ İsmail İpek, *Bilgisayarla Öğretim Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler*, Ankara: Tıp Teknik Kitapçılık Ltd. Şti, 2001, s.25.

Marco'ya göre, yabancı dil öğretimi yapılan sınıflarda bilgisayar ve internet kullanımının yararları şöyle sıralanabilir:

- Öğrencilerin güdeleri ve derse katılımlarının artması,
- Öğrenciler çalışmalarını üzerinde daha çok zaman geçirdikleri için, hedef dil ve içerik alanıyla daha çok etkileşme olanaklarının olması,
- Okuma ve yazma becerilerinin daha iyi kaynaşmasına yönelik uygulamaların yapılması,
- Problem çözme ve eleştirel düşünmeye dayalı olarak eğitim-bilim uygulamalarının yapılma olanağının ulunması.¹¹⁹

2.9. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitiminin Sınırlılıkları

- Günümüzde yabancı dilden çeviri yapan pek çok bilgisayar programı, sözcükleri çevirmede kullanılan deyimlerle metni yeterince anlamlı çevirememektedir.
- Dil öğreniminde önemli yeri olan geribildirimler, mekanik sistemlerde öğretmenlerin yaptıkları kadar kişiselleştirme yapamazlar.
- Dilbilgisi denetleyici yazılımlar, sözcüklerin metnin bağlamlarına ya da kullanım yerlerine karşı duyarlı değildir. Bu durumda yazılımın sunduğu seçenekler, İngilizce dilbilgisi yetersiz öğrencilere yararlı olmak yerine daha çok zorluk oluşturmaktadır.¹²⁰
- Bilgisayar teknolojisi ile okuma, yazma ve dinleme yetenekleri geliştirilebilmektedir. Ancak bilgisayarın ya da yazılımın sesli komutları kabul edilip yorumlaması özelliği gelişmekte olmasına rağmen, henüz sözcükleri doğal konuşma akışında ayırt edememektedir.¹²¹
- Son yıllarda, özellikle görme engelli bilgisayar kullanıcıları için metni okuyarak ses üreten programlar oldukça başarılıdır. Ayrıca zihinsel engelli öğrenciler hazırlanan göz takip etme metoduyla bilgisayar da öğrenim

¹¹⁹ Marco, M J.L., Internet content-based activities for English for Specific Purposes. English Teaching Forum, <<http://exchanges.state.gov/forum/vols/vol40/no3/#top>>, (29.04.2008)

¹²⁰ Maggie Sokolik, *Computers in Language Teaching*. In Teaching English as a Second or Foreign Language, Ed: M. Celce-Murcia. Heinle & Heinle Thomson Learning, Boston, 2001, s.477-488.

¹²¹ Warschauer, M. And Healy, D., *Computers and Language Learning*, 1996
<http://en.wikipedia.org/wiki/Computer-assisted_language_learning#History>(02.06.2008.2008)

yapılmaktadır. Fakat bu programları karşılamak düşük bütçeli okullar ve aileler için zor olmaktadır.¹²²

2.10. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu başlık altında konuyla ilgili yapılmış çalışmalar, yurt içinde ve yurt dışında olmak üzere iki bölümde verilmektedir.

2.10.1 Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Teknolojinin gelişmesiyle beraber hayatımıza giren bilgisayarların eğitim alanında kullanılmasına başlanmasından bu yana pek çok bilim adamı, yazar, eğitimci, bilgisayar uzmanı çeşitli görüşler ileri sürmüş ve çeşitli araştırmalar yapmışlardır.

Keskin (2003) Erzurum İlinde Görev Yapan Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime Yönelik Görüşleri ve Bilgisayara Karşı tutumlarının analizleri adlı yüksek lisans tezinde, öğretmenlerin eğitim teknolojilerini yeterince tanıdıkları ve eğitim teknolojilerine karşı olumlu tutum sergiledikleri fakat öğretmenlerin bir çoğunun okullarda bu teknolojiyi kullanmaya yabancı olduklarını bunun da en önemli nedeninin eğitim teknolojilerini sınıfa taşıyacak yeterlilikte olmadıklarından kaynaklandığını açıklamaktadır. Öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi eğitim kurslarının yetersiz olduğu ve bu kursların geliştirilmesi gerektiğini, aday öğretmenlere temel bilişim becerileri ile birlikte bilgiye ulaşmanın yolları öğretilerek onları daha sonraki hizmet içi eğitim kurslarına hazırlanmaları gerektiği belirtilmektedir.¹²³

Aydoğdu (2003), Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Coğrafya Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumları adlı yüksek lisans tezinde, BDE'nin etkin bir başarıya ulaşması için öğretmenlerin bilgisayar öğretimi ve BDE olmak üzere özel olarak eğitilmeleri ve eğitilen öğretmenlerin proje kapsamındaki okullara atanmalarının sağlanması ve sitemde kalmalarını sağlayacak

¹²² A. Gips, P. DiMattia, and J. Gips, "[The Effect of Assistive Technology on Educational Costs: Two Case Studies](http://www.cs.bc.edu/~gips/costs.pdf)", in K. Miesenberger, J. Klaus, W. Zagler, D. Burger (eds.), *Computers Helping People with Special Needs*, <<http://www.cs.bc.edu/~gips/costs.pdf>> (02.06.2008)

¹²³ Keskin, *a.g.e.*

önlemlerin alınması, bilgisayar kullanımının eğitim-öğretim programlarıyla bütünleşmesi için, MEB oluşturacağı özel bir uzman komisyonla öğretim programlarını yeniden ele almalı ve gerekli ve ders kitaplarında gerekli değişiklikler yapılması, kendi ihtiyaçlarımıza cevap verecek yazılımlar hazırlamamız konularında önerilerde bulunmuştur.¹²⁴

Olgun (2001), Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Eğitimcilerin Bilgisayar Destekli Eğitim Hakkındaki Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi adlı yüksek lisans tezinde, bilgisayarların eğitimde bir amaç değil araç olması, öğretmen yetiştiren okullarda bilgisayar ve bilgisayarla eğitime yönelik derslerin verilmesi, öğretmen adaylarının mesleki eğitim süreçlerinde bilgisayarı aktif olarak kullanmaya yönelik projeler geliştirmeye yönlendirilmesi, eğitimcilerin teknolojik yetersizlikleri belirlenip, bu yetersizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik seminer, konferans, hizmet içi eğitimler planlanması, bilgisayar destekli eğitimde kullanabilecek yazılımların geliştirilmesi, bilgisayar destekli eğitim uygulamaları projeleri geliştirilip pilot bölgelerde denenmesi gibi önerilerde bulunmuştur.¹²⁵

Dursun (1998)'un "Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Yeterlilikleri ve Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması" konulu yüksek lisans tez çalışması, literatüre dayalı genel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma; bilgisayar destekli öğretimde görev yapan öğretmenlerin BDÖ'e ilişkin mevcut ve olması gereken yeterliliklerini belirleyip, bu yeterliliklere dayalı olarak eğitim ihtiyacı saptamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda mevcut uygulamada, öğretmenlerin ancak %32,4'ünün kendilerini yeterli veya tamamen yeterli olarak gördükleri saptanmıştır.¹²⁶

Gökdaş (1996)'ın "Bilgisayar Eğitimi Öğretim Teknolojisi" konulu yüksek lisans tezinin sonucunda; Türkiye dışındaki ülkelerde BDE sürecinde rol alacak olan öğretmenlerin eğitiminde ağırlıklı olarak hizmet içi eğitime yöneldiği, daha sonra öğretmen yetiştiren okulların programlarına çeşitli dersler konularak hizmet öncesi

¹²⁴ Atakan Aydoğdu, "Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Coğrafya Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumları," (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, 2003)

¹²⁵ Olgun, a.g.e.

¹²⁶ Fevzi Dursun, "Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Yeterlilikleri ve Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması," (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998)

eğitimle de yetiştirilmesi yönüne gidildiği görülmüştür. Ancak Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri'nin çeşitli bölümlerinde okutulan derslerin diğer ülkelerdeki kadar, gerek çeşit olarak gerekse içerik olarak zenginliğin sağlanmadığı, bununla birlikte öğrenci sayısı ve teknolojik gelişmeler karşısında ortamların yetersiz olduğu belirlenmiştir.¹²⁷

Keser (1988)'in "Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Bir Model Önerisi" konulu doktora tezinin amacı bilgisayar destekli öğretimi ana hatlarıyla tanıtmak ve Türk Eğitim Sistemi'nde mevcut koşulları dikkate alarak ortaöğretim kurumları için bilgisayar destekli öğretim model önerisi geliştirmeye yöneliktir.¹²⁸

2.10.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Stewart ve File (2007), yabancı dil pratiği için karşılıklı konuşma diyalog sistemi adlı araştırmalarında, başlangıç ve orta seviyedeki yabancı dil öğrencilerinin sosyal konuşmalarda sıkıntılar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Çalışmalarında Let's Chat(Haydi Chat'e) adlı bilgisayar diyalog sisteminin dizaynını tanıtmışlardır. Let's Chat sisteminde öğrenci herhangi bir insana ihtiyaç duymadan konuşma diyaloglarını tekrar etme olanağına sahiptir. Araştırma sonucunda Let's Chat sisteminde alıştırmaya yapan öğrencilerin doğal konuşmalara göre kendilerini daha rahat hissettikleri sonucuna ulaşmışlardır.¹²⁹

Chou ve Liu (2004), web tabanlı görsel öğrenmenin öğrenmeye etkisi: öğrenen bakış açısını kontrol edebilir adlı araştırmasında Web tabanlı teknolojinin öğrenme ve öğretme üzerinde çarpıcı bir etkiye sahip olduğunu vurgulamışlardır. Çalışma öğrenci kontrolü ile öğrenme etkililiği arasında bir ilişki olduğu üzerinde odaklanmıştır. Geleneksel sınıf ortamıyla teknoloji tabanlı görsel eğitim karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak teknoloji tabanlı görsel eğitim gören öğrencilerin geleneksel sınıflarda eğitim gören öğrencilere göre öğrenme performanslarının daha

¹²⁷ İbrahim Gökdaş, "Bilgisayar Eğitimi Öğretim Teknolojisi," (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996)

¹²⁸ Keser, *a.g.e.*

¹²⁹ Iain A. D. Stewart and Portia File, "Let's Chat: A Conversational Dialogue System For Second Language Practice," Computer Assisted Language Learning, Vol. 20, No.2 (April 2007), ss. 97-116(20).

yüksek olduğu, kişisel faydalanmanın daha fazla olduğu, memnuniyetin ve öğrenme ortamının daha etkili olduğuna ulaşılmıştır.¹³⁰

Tozcu ve Coady (2004), bilgisayar destekli yabancı dil eğitiminin kelime öğrenme sıklığının başarısı ve anlama hızına etkisi adlı araştırmasında, bilgisayar destekli eğitimin kelime hazinesi, okuduğunu anlama ve kelimeyi hatırlama hızı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Öğrenciler kontrol ve deney grubu olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Sonuç olarak Bilgisayar Destekli Eğitimden yararlanan grup kontrol grubuna göre daha sık ve daha fazla kelime öğrendiği gözlenmiştir. Deney grubundaki öğrenciler kontrol grubundaki öğrencilere göre kelimeleri daha hızlı hatırladıklarını ve okudukları parçayı daha iyi anladıklarını göstermişlerdir.¹³¹

Roed (2003), görsel ortamda yabancı dil öğrencilerinin davranışları adlı araştırmasında, öğrencilerin yüz yüze eğitim ortamıyla Web Tabanlı iletişim ortamındaki davranışlarını karşılaştırmıştır. Araştırma sonucunda Web Tabanlı ortamda öğrenciler hareketlerine daha az kısıtlama getirmekte, daha az sosyal endişe duymaktadırlar. Ayrıca öğrenciler bilgilerini açığa vurmakta daha istekli ve daha dürüst davranmaktadırlar. Görsel öğrenme ortamının sınıf ortamına göre daha az stresli ve daha serbest bir atmosfer ortamı olduğu vurgulanmıştır.¹³²

Bohlin(1994), yetişkin motivasyonu uygulaması çalışmasında, bilgisayar destekli öğretimi yöntemi, yetişkin öğrenci için fiziksel ve psikolojik yönden rahatlatıcı, ilgi ve çekici ve özendirici bir ortam sağlamak ve öğrencinin motivasyonunu güçlendirmekte olduğu sonucuna ulaşmıştır.¹³³

Savenye (1993), eğitimcilerin varolan bilgisayar deneyimlerini; kaygı ve tutumlarının bir bilgisayar kursuna katılmalarıyla etkilenip etkilenmediğini araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda kursa katılan öğretmenlerin kaygı

¹³⁰ Shih-Wei Chou and Chien-Hung Liu, "Learning Effectiveness in a Web-based Virtual Learning Environment: A Learner Control Perspective", Journal of Computer Assisted Learning, Vol.21, No.1 (February 2005), ss.65-76.

¹³¹ Anjel Tozcu and James Coady, "Successful Learning of Frequent Vocabulary Through CALL also Benefits Reading Comprehension and Speed", Computer Assisted Language Learning, Vol. 17, No.5 (December 2004), ss. 473-495(23).

¹³² Jannie Roed, "Language Learner Behaviour in a Virtual Environment", Computer Assisted Language Learning, Vol. 16, No. 2-3 (July 2003) , ss. 155-172(18).

¹³³ Roy Bohlin and William Milheim, "Application of an Adult Motivational Instructional Design Model", Proceedings of Selected Research and Development Presentations, U.S.A: California, 1994

düzeylerinde azalma gözlemlendiğini, bilgisayara karşı olumlu tutumlar geliştirdiklerini saptamıştır.¹³⁴

Mc Creesh (1990), çok sözcüklü eylemlerin öğretilmesinde bilgisayar destekli yabancı dil öğrenimi yöntemini kullanan ve uygulama sonrasında öğrencilerin yönetime ilişkin görüşlerini alan araştırmasında, öğrencilerin bilgisayar destekli yabancı dil öğreniminden hoşlandıklarını ve bu yöntemin dil öğreniminin başka beceri alanlarında da uygulanmasını isteklerini ortaya koymaktadır.¹³⁵

Gilman (1988), hizmet içi eğitimde bilgisayar destekli test hazırlama ile ilgili olarak bir model önerisinde bulunduğu (The Rossville Model) çalışmasında, Rossville (Illionis) okul sisteminde ilk uygulamaları yapılan bir metodu, diğer beş tane okul sisteminde test etmiştir. Bu test geliştirme metodunun temel beceri öğretiminde, ders programı açıklamanın yanı sıra, yararlı, yeni ve uygun bir test programı ve yönetim sistemi sağladığını belirtmiştir. Gilman, bu modelde, programın hizmet içi eğitimde öğrenme-öğretme süreçlerinin değerlendirilmesinde kolaylıklar sağladığını vurgulamıştır. Bu tip hizmet içi geliştirme projelerinin personelin moralini yükselttiğini, temel becerilerin öğretimini kolaylaştırdığını ve okul başarısı test programlarını sağladığını ve öğretmenler için yararlı olduğunu ileri sürmüştür.¹³⁶

---

¹³⁴ Wilhelmina Savenye, Measuring Teacher Attitudes Toward Interactive Computer Technologies, Paper Presented at The Annual Conference of The Association for Educational Communications and Technology, New Orleans, 1993

¹³⁵ Bernadine McCreesh, "The Classroom Teacher Versus the Computer Lab", CALL: Papers and Reports. Ed: Mary- Louise Craven, Roberta Sinyor ve Dana Paramskas, U.S.A.:Atheltan Publications, 1990

¹³⁶ David Alan Gilman, "Improving Schoola Through Inservice Test Construction. The Model", Reports Research. Test Questionnaires, U.S.A: Indiana, 1988

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE VERİ KAYNAKLARI

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracıyla ilgili yapılan çalışmalar, veri toplama aracının geçerlik güvenirlik çalışmaları ve verilerin çözümlenmesi çalışmalarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma betimsel nitelikte bir alan araştırmasıdır. Betimsel araştırmalar; geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle saptamayı amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu modeller çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla kullanılır.¹³⁷ Soruna ilişkin var olan durum herhangi bir dışsal uyarıcı olmaksızın betimlenmeye çalışılır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Isparta ilinde, ilköğretim kurumlarında görev yapan İngilizce öğretmenleri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Öğretmenlere ait okul ve isim bilgileri Isparta İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden elde edilmiştir. Elde edilen listeye göre araştırmanın yapıldığı tarihte evren kapsamında yer alan toplam öğretmen sayısı 133'tür.

Araştırma evreni örneklem olarak alındığından, ayrıca bir örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Ancak araştırmada, Isparta ilinde görev yapan ve anketi geçerli sayılan 120 ilköğretim İngilizce öğretmenin verileri değerlendirilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

Verileri toplamak amacıyla Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin İlköğretim İngilizce Öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeye yönelik ilgili alan literatürü taranmış, alanda yapılmış olan benzer anketlerden yararlanılarak uzman görüşü alınmış ve görüş ölçeği formu geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek 4 bölümden

---

¹³⁷ Niyazi Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınevi, 1998, s.36.

oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmaya katılan öğretmenlere ait kişisel bilgiler ile araştırmanın bağımsız değişkenlerinden oluşan 21 adet soru yer almaktadır. İkinci bölümde, öğretmenlerin bilgisayar teknolojisine ne ölçüde gereksinim duymakta ve gerekliliğine inanıp kabul etmekte olduklarını belirlemek amacıyla 17 soru yer almaktadır. Üçüncü bölümde, ise öğretmenlerin bilgisayarı ne kadar tanıyıp, kullanabildiklerini belirlemek amacıyla 14 soru yer almaktadır. Dördüncü bölümde ise bilgisayar ve bilgisayar destekli eğitimi günlük yaşamlarında ve yabancı dil öğretiminde ne ölçüde kullandıklarını belirlemek amacıyla 23 soru yer almaktadır.

Geliştirilen ölçek Isparta İlinde görev yapan İlköğretim İngilizce öğretmenleri arasından yetmiş kişilik bir grup üzerinde ön deneme yapılmıştır. Bu ön deneme sonrasında geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak faktör yükü 0.60 değerinden düşük olan maddeler ölçme aracından çıkarılarak ölçme aracına son şekli verilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçek EK-1 de verilmiştir.

Yapılan çalışmayla ilgili olarak Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden izin alınmış ve Isparta Valiliği'ne başvurulmuştur. Isparta ili ilköğretim okullarında görev yapan İngilizce öğretmenleri üzerinde araştırma yapılabilmesi için gerekli valilik oluru alınmıştır. İlgili izin yazıları EK-5'te verilmiştir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri Likert tipi beşli derecelendirme ölçeğiyle toplanmıştır. Öğretmenlerin belirtilen görüşlere sahip olma düzeyleri toplam puanlar kullanılarak değerlendirilmiştir. Bunun için her bir bölümdeki maddelere sahip olma düzeylerine ilişkin toplam puanlar hesaplanarak, bu değerler büyükten küçüğe "1" den başlanarak sıraya konulmuştur. Her bir görüşe sahip olma düzeyine ait ortalama puanlar kullanılarak, öğretmenlerin o görüşte hangi düzeyde sahip olduğu ölçeklendirilmiştir.

3.4. Veri Toplama Aracının Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Ölçme aracının geçerliliği, ölçmeyi amaçladığı özelliği tam ve doğru olarak, bir başka özellikle karıştırmadan ölçebilme derecesidir.¹³⁸ Ölçme aracının güvenilirliği

¹³⁸ Ezel Tavşancıl, *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*, Ankara: Nobel Yayıncılık, 2005, s.35.

ise “ölçme aracının ölçtüğü özelliği ya da özellikleri ne derece bir kararlılıkta ölçmekte olduğunun göstergesidir.”¹³⁹ Likert tipi ölçekte güvenilirlik düzeyini saptamak için iç tutarlığın bir ölçütü olan,¹⁴⁰ Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır.

Alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme;

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.¹⁴¹

Ölçeğimiz 3 boyutlu olarak ele alınmış ve bu boyutların altında yer alan ölçeklerin tek bir yapıyı ölçüp ölçmediğini test etmek için faktör analizi uygulanmıştır.¹⁴² Ayrıca öğretmenlerin görüş düzeylerini belirlemek için kullanılan ölçeğin her bir boyutunun geçerlik güvenilirlik çalışması ve elde edilen verilerdeki görüşlerin saptanması için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini belirtmek için Barlett Testi uygulanmıştır.¹⁴³ Sonuçlar aşağıda verilmektedir.

3.4.1. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri

Ölçekteki bu bölüme ilişkin geçerlik testi sonuçları Tablo 3.1’de verilmektedir.

¹³⁹ Tekin, H.(2000). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme . Gözden Geçirilmiş 14. Baskı. Ankara: Yargı Yayınları say.57

¹⁴⁰ Tavşancıl, a.g.e. s.152.

¹⁴¹ Kazım Özdamar, *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*, Eskişehir:Kaan Kitapevi, 5. Baskı, 2004, s.633.

¹⁴² Şener Büyüköztürk, *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık, 5. Baskı, 2005, s.123.

¹⁴³ Tavşancıl, a.g.e. s.50.

Tablo 3.1. Öğretmenlerin BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,92
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1250,97
	Df	136
	Sig.	0,000

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşleri ile ilgili elde edilen verilerin yeterliğinin saptaması için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin(KMO) testine göre yeterlik puanı 0.92'dir.

Ölçekteki, öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerin tek bir faktörün açıkladığı varyans % 66,16'dır. Yani bu bölümde yer alan maddeler öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin yaklaşık % 66'sını açıklamaktadır.

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin sahip olması gerektiği düşünülen 17 görüş ifadesinin oluşturduğu ölçeğin faktör analizi sonuçlarına göre maddelerin birinci faktör yük değerlerinin 0.49 ile 0.91 arasında değişmektedir. Faktör yük değerlerine göre ölçek, birbiriyle ilişkili maddelerden oluşmakta ve öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin tanımlanan yapıyı ölçtüğü görülmektedir.

Ölçekte yer alan 14. madde yapılan faktör analizinde faktör yük değerleri bakımından farklı boyutta çıktıkları saptanmış, söz konusu madde tamamen çıkarılmış ve hesaplamalara dahil edilmemiştir.

Her bir görüş ifadesinin katılımcıları ne denli ayırt ettiğini değerlendirmek amacıyla yapılan madde analizi sonuçlarına göre, madde toplam korelasyonlarının da 0.46 ile 0.88 arasında yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre 17 görüş ifadesinin her birinin ayırt edici özelliğe sahip olduğu görülmektedir. Ölçeğin *Cronbach Alpha* güvenilirlik katsayısı 0.94 olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin öngörülen maddelere ne düzeyde sahip olduklarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin, faktör analizi ve madde analizleri EK-2'de verilmiştir.

3.4.2. Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşleri

Ölçekteki bu bölüme ilişkin geçerlik testi sonuçları Tablo 3.2'de verilmektedir.

Tablo 3.2. Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		
		0,84
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	928,61
	Df	91
	Sig.	0,000

Öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşleri ile ilgili elde edilen verilerin yeterliğinin saptaması için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin(KMO) testine göre yeterlik puanı 0.84'tür.

Ölçekteki, öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerin tek bir faktörün açıkladığı varyans % 58,83'tür. Yani bu bölümde yer alan maddeler, öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin yaklaşık % 59'unu açıklamaktadır.

Öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin sahip olması gerektiği düşünülen 14 görüş ifadesinin oluşturduğu ölçeğin faktör analizi sonuçlarına göre, maddelerin birinci faktör yük değerlerinin 0.57 ile 0.89 arasında değiştiği gözlenmektedir. Faktör yük değerlerine göre ölçek, birbiriyle ilişkili maddelerden oluşmakta ve öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerine dair tanımlanan yapıyı ölçtüğü görülmektedir.

Her bir görüş ifadesinin katılımcıları ne denli ayırt ettiğini değerlendirmek amacıyla yapılan madde analizi sonuçlarına göre, madde toplam korelasyonlarının da 0.58 ile 0.82 arasında yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre 14 görüş ifadesinin her birinin ayırt edici özelliğe sahip olduğu görülmektedir. Ölçeğin *Cronbach Alpha* güvenilirlik katsayısı 0.93 olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin öngörülen maddelere ne düzeyde sahip olduklarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin faktör analizi ve madde analizleri EK-3'te verilmiştir.

3.4.3. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimden ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşleri

Ölçekteki bu bölüme ilişkin geçerlik testi sonuçları Tablo 2.3'de verilmektedir.

Tablo 3.3. Öğretmenlerin BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin KMO ve Bartlett's Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,89
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1347,07
	Df	253
	Sig.	0,000

Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşleri ile ilgili elde edilen verilerin yeterliğinin saptaması için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin(KMO) testine göre yeterlik puanı 0.89'dur.

Ölçekteki, öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerin tek bir faktörün açıkladığı varyans % 52,14'tür. Yani bu bölümde yer alan maddeler, öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin yaklaşık % 52'sini açıklamaktadır.

Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin sahip olması gerektiği düşünülen 23 görüş ifadesinin oluşturduğu ölçeğin faktör analizi sonuçlarına göre, maddelerin birinci faktör yük değerlerinin 0.56 ile 0.84 arasında değiştiği gözlenmektedir. Faktör yük değerlerine göre ölçek, birbiriyle ilişkili maddelerden oluşmakta ve öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşleri ile ilgili tanımlanan yapıyı ölçtüğü görülmektedir.

Her bir görüş ifadesinin katılımcıları ne denli ayırt ettiğini değerlendirmek amacıyla yapılan madde analizi sonuçlarına göre madde toplam korelasyonlarının da 0.53 ile 0.82 arasında yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Ölçeğin *Cronbach Alpha* güvenilirlik katsayısı 0.96 olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin öngörülen maddelere ne düzeyde sahip olduklarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin faktör analizi ve madde analizleri EK-4'te verilmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Isparta ilinde görev yapan ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüş düzeylerini inceleyen bu araştırmada, ölçme araçları ile araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinden elde edilen verilerin çözümlemesinde SPSS istatistik paket programı kullanılmıştır.

Araştırmaya katılan İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin belirlenen görüşlere sahip olma düzeyleri, kendi görüşlerine dayalı olarak Likert tipi beşli derecelendirme ölçeğiyle toplanmıştır.

Araştırmaya katılan ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin belirlenen görüşlere sahip olma düzeyleri, puan toplamları kullanılarak değerlendirilmiştir. Bunun için her bir boyutta yer alan maddelere sahip olunma düzeylerine ilişkin toplam puanları hesaplanmış ve bu değerler küçükten büyüğe doğru birden (1) başlanarak sıralanmıştır. Her bir maddeye sahip olma düzeyine ait toplam puanlar kullanılarak, ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin o maddeye hangi düzeyde sahip olduğu ölçek

bazında değerlendirilmiştir. Değerlendirme aşağıda gösterilen puan sınırları dikkate alınarak yapılmıştır.

Tablo 3.4. Likert Tipi Beşli Derecelendirme Ölçeği

Derece/Seçenek	Puan	Puan Sınırı
Hiç	1	1.00-1.79
Az	2	1.80-2.59
Orta	3	2.60-3.39
Oldukça	4	3.40-4.19
Tam	5	4.20-5.00

Belirtilen maddelere sahip olma düzeyleri, öğretmenlerin kendi görüşlerine dayalı olarak Likert tipi beşli derecelendirme ölçeğiyle toplanmıştır. Verilerin alt problemlere göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla frekans (f), yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. Her bir görüş maddesinin bağımsız değişkenlerine göre farklılaşmalarını belirlemek için değişkenin niteliğine göre “ilişkisiz örneklem t-testi” yapılmıştır. Ayrıca her bir maddenin, ikiden fazla alt kategoriye sahip bağımsız değişkenlerle farklılaşmalarını belirlemek için “Anova testi” yapılmıştır. Grupların ortalama puanları arasında en düşük farkları bile belirleyebilmek için “LSD post-hoc çoklu karşılaştırma testi” kullanılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, kişisel bilgilere yönelik bulgular, araştırmanın her bir alt problemi için yapılan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

A. ÖĞRETMENLERİN KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ

Isparta ilinde görev yapan araştırmaya katılan ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin kişisel özellikleri aşağıda verilmiştir

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılım

Cinsiyet	f	%
1 Erkek	93	77,5
2 Kadın	27	22,5
Toplam	120	100

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin %77,5’i bayan, %22,5’i erkek öğretmenlerdir. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğunu bayan öğretmenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerinin yaş durumlarına göre dağılımı Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Yaş Durumuna Göre Dağılım

Yaş	f	%
1 20-25 Yaş	48	40,0
2 26-30 Yaş	41	34,2
3 31-35 Yaş	20	16,7
4 36-41 Yaş	6	5,0
5 41 Yaş Üzeri	5	4,2
Toplam	120	100,0

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin %40’ı 20-25 yaş arası, % 34,2’si 26-30 yaş arası, %16,7’si 31-35 yaş arası, %5’i 36-41 yaş arası, %4,2’si 41 yaş üzeri olanlardır. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğunu 20-25 yaş arası olan öğretmenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin mesleklerindeki hizmet yılına göre dağılımları Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. Öğretmenlerin Mesleklerindeki Hizmet Yılına Göre Dağılım

Hizmet Yılı (Kıdem)	f	%
1 5 Yıl ve Altı	71	59,2
2 6-10 Yıl	38	31,7
3 11-15 Yıl	4	3,3
4 16 Yıl ve Üzeri	7	5,8
Toplam	120	100,0

Tablo 4.3’te görüldüğü gibi, öğretmenlerin %59,2’si 5 yıl ve altı, %31,7’si 6–10 yıl arası, %3,3’ü 11–15 yıl arası, %5,8’i 16 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir. Elde edilen bu bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu 5 yıl veya altı kıdeme sahiptir.

Öğretmenlerinin mezuniyet düzeylerine göre dağılımı Tablo 4.4’te verilmiştir.

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeylerine Göre Dağılım

Mezuniyet Düzeyi	f	%
1 Ön Lisans	-	-
2 Lisans	116	96,7
3 Yüksek Lisans	4	3,3
4 Doktora	-	-
Toplam	120	100,0

Tablo 4.4'te görüldüğü gibi, öğretmenlerin % 96,7'si lisans mezunu, % 3,3'ü yüksek lisans mezunudur. Ön lisans ve doktora mezunu ise bulunmamaktadır. Elde edilen bu bulgulara göre, öğretmenlerin tamamına yakını lisans mezunudur.

Öğretmenlerinin üniversitede bilgisayar dersi alma durumuna göre dağılımı Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.5. Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Dağılım

Bilgisayar Dersi Alma Durumu	f	%
1 Evet	87	72,5
2 Hayır	33	27,5
Toplam	120	100,0

Tablo 4.5'te görüldüğü gibi, öğretmenlerin % 72,5'i üniversite eğitimleri sırasında bilgisayar dersi almışlardır. Öğretmenlerin % 27,5'i ise bilgisayar dersi almamışlardır. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu üniversitede bilgisayar dersi almıştır.

Öğretmenlerinin bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçeneğe göre dağılımı Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre Dağılım

Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçenek	f	%
1 Kendi kendime	73	60,8
2 Özel kurs olarak	20	16,7
3 Fakültede aldığım ders sayesinde	9	7,5
4 Hizmet-içi eğitim yoluyla	15	12,5
5 Diğer	3	2,5
Toplam	120	100,0

Tablo 4.6'daki sonuçlara göre, öğretmenlerin %60,8'i bilgisayarı kendi kendine, %16,7'si özel kurs olarak, % 7,5'i üniversitede aldığı ders sayesinde, %12,5'inin hizmet-içi eğitim yoluyla ve geriye kalan %2,5'i ise bilgisayarı diğer

yollar ile öğrendikleri görülmektedir. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin büyük çoğunluğu bilgisayar kullanmayı kendi kendine öğrenmişlerdir.

Öğretmenlerinin bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumuna göre dağılımı Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7. Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılım

Bilgisayarla İlgili Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumu		f	%
1	Evet	90	75,0
2	Hayır	30	25,0
Toplam		120	100,0

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin % 75’i bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim almış, %25’i ise almamıştır. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu bilgisayarla ilgili kurs ya da hizmet-içi eğitim almışlardır.

Öğretmenlerinin bilgisayarla ilgili kurs ya da hizmet-içi eğitime katılanların katıldıkları ortalama kurs sürelerine göre dağılımı Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8. Bilgisayarla İlgili Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitime Katılanların Katıldıkları Ortalama Kurs Sürelerine Göre Dağılım

Ortalama Kurs Süreleri		f	%
1	Cevap Yok	30	25,0
2	75 Saat ve Altı	35	29,2
3	76-120 Saat	24	20,0
4	121-180 Saat	27	22,5
5	181 Saat ve Üzeri	4	3,3
Toplam		120	100,0

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin % 25,5’i bilgisayarla ilgili kurs ya da hizmet-içi eğitime katılmadıklarından bu soruya cevap vermemiş ve boş

bırakmışlardır. Öğretmenlerin, % 29,2'si 75 saat ve altı, % 20'si 76 -120 saat arası, % 22,5'i 121 -180 saat arası ve diğer %3,3'ü ise 181 saat ve üzeri bilgisayar kursuna katılmışlardır. Elde edilen bulgulara göre, bilgisayar ile ilgili kurs ya da hizmet- içi eğitime katılan öğretmenlerin çoğunluğu 75 saat veya altında kursa katılmışlardır.

Öğretmenlerinin evinde bilgisayar bulunma durumuna göre dağılımı Tablo 4.9'da verilmiştir.

Tablo 4.9. Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre Dağılım

Evinde Bilgisayar Bulunma Durumu		f	%
1	Evet	100	83,3
2	Hayır	20	16,7
Toplam		120	100,0

Tablo 4.9 incelendiğinde, öğretmenlerin % 83,3'ünün evinde bilgisayar vardır. Öğretmenlerin %16,7'sinin ise evinde bilgisayar yoktur. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin büyük bir kısmı evinde bilgisayara sahiptir.

Evinde bilgisayarı olmayan öğretmenlerin bilgisayara sahip olamamasının en önemli nedenine ilişkin dağılımı Tablo 4.10'da verilmiştir.

Tablo 4.10. Evinde Bilgisayarı Olmayan Öğretmenlerin Bilgisayara Sahip Olamamasının En Önemli Nedenine İlişkin Dağılım

Evinde Bilgisayar Olmamasının En Önemli Nedeni		f	%
1	Cevap Yok	100	83,3
2	Maddi imkanlarının elverişsiz olması	9	7,5
3	Bilgisayar kullanmayı bilmediğim için	-	-
4	Bilgisayar kullanmayı sevmediğim için	-	-
5	Başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarla işlerimi gördüğümden	11	9,2
Toplam		120	100,0

Tablo 4.10 incelendiğinde, öğretmenlerin % 83,3'ü evinde bilgisayara sahip olduklarından bu soruya cevap vermemiş ve boş bırakmışlardır. Evinde bilgisayar

olmayan öğretmenlerin, %7,5'i maddi imkanların elverişsizliğinden, % 9,2'si ise başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarları kullandıklarından evlerine bilgisayar almamıştır.

Öğretmenlerinin evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) bulunma durumuna göre dağılımı Tablo 4.11'de verilmiştir.

Tablo 4.11. Öğretmenlerin Evinde ADSL (24 Saat İnternet Hizmeti) Bulunma Durumuna Göre Dağılım

Evinde ADSL (24 Saat İnternet Hizmeti)		f	%
Bulunma Durumu			
1	Evet	84	70,0
2	Hayır	36	30,0
Toplam		120	100,0

Tablo 4.11'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin % 70'inin evinde ADSL (24 saat İnternet hizmeti) vardır. Öğretmenlerin % 30'unun ise evinde ADSL (24 saat İnternet hizmeti) yoktur. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu evinde ADSL (24 saat İnternet hizmeti)'e sahiptirler.

Öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda bilgisayar bulunma durumuna göre dağılımı Tablo 4.12'de verilmiştir.

Tablo 4.12. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullarda Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre Dağılım

Görev Yapılan Okullarda Bilgisayar		f	%
Bulunma Durumu			
1	Evet	120	100,0
2	Hayır	-	-
Toplam		120	100,0

Tablo 4.12'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin % 100'ünün görev yaptıkları okullarda bilgisayar vardır. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin tamamının görev yaptıkları okullarda bilgisayar bulunmaktadır.

Öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda bulunan bilgisayar miktarına göre dağılımı Tablo 4.13'te verilmiştir.

Tablo 4.13. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullarda Bulunan Bilgisayar Miktarına Göre Dağılım

Okullardaki Bilgisayar Miktarı	f	%
1 10 Adet ve Daha Az	9	7,5
2 11-25 Adet	46	38,3
3 26-35 Adet	26	21,7
4 36 Adet ve Daha Fazla	39	32,5
Toplam	120	100

Tablo 4.13 incelendiğinde, öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda % 7,5'inin 1-10 adet arasında, %38,3'ünün 11-25 adet arasında, %21,7'sinin 26-35 adet arasında, %32,5'nin 36 adet ve daha fazla bilgisayar bulunmaktadır. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğunun görev yaptıkları okullarda 11-25 adet arasında bilgisayar bulunmaktadır.

Öğretmenlerinin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısının bulunması durumuna göre dağılımı Tablo 4.14'te verilmiştir.

Tablo 4.14. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumu

Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumu	f	%
1 Evet	114	95,0
2 Hayır	6	5,0
Toplam	120	100,0

Tablo 4.14'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların % 95'inde internet bağlantısı vardır. Öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların % 5'in de ise internet bağlantısı yoktur. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin görev yaptıkları okulların büyük çoğunluğunun internet bağlantısı vardır.

Öğretmenlerin okullarındaki bilgisayarlar kullanıma elverişli yerlerde olup, kullanma olanaklarının bulunması durumu göre dağılımı Tablo 4.15'te verilmiştir.

Tablo 4.15. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumu

Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumu		f	%
1	Evet	114	95,0
2	Hayır	6	5,0
Toplam		120	100,0

Tablo 4.15'te görüldüğü gibi, öğretmenlerin % 95'inin okullarındaki bilgisayarları kullanma olanakları vardır. Öğretmenlerin % 5'inin ise okullarındaki bilgisayarları kullanma olanakları yoktur. Bu bulgulara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğunun okullarındaki bilgisayarlar kullanıma elverişli yerlerde olup öğretmenlerin bu bilgisayarları kullanma olanakları bulunmaktadır.

Öğretmenlerin, bilgisayar destekli eğitim (BDE) yapma durumuna göre dağılımı Tablo 4.16'da verilmiştir.

Tablo 4.16. Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) Yapma Durumuna Göre Dağılım

BDE Yapma Durumu		f	%
1	Evet	91	75,8
2	Hayır	29	24,2
Toplam		120	100,0

Tablo 4.16 incelendiğinde, öğretmenlerin % 75,8'i bilgisayar destekli eğitim (BDE) yapmakta, % 24,2'si bilgisayar destekli eğitim (BDE) yapmamaktadır. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin önemli bir çoğunluğu bilgisayar destekli eğitim yapmaktadır.

Öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimde kullandıkları programların en çok hangi konuları içerdiği durumuna göre dağılımı Tablo 4.17'de verilmiştir.

Tablo 4.17. Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullanılan Programların En Çok Hangi Konuları İçerdiği Durumuna Göre Dağılım

BDE’de Kullanılan Programların En Çok Hangi Konuları İçerdiği Durumu		f	%
1	Cevap Yok	29	24,2
2	Okuma (Reading)	20	16,7
3	Yazma (Writing)	5	4,2
4	Konuşma (Speaking)	7	5,8
5	Dinleme (Listening)	53	44,2
6	Dil Bilgisi (Grammar)	6	5,0
Toplam		120	100,0

Tablo 3,17 incelendiğinde, öğretmenlerin % 24,2’si BDE yapmadıklarından bu soruya cevap vermemiş ve boş bırakmışlardır. Öğretmenlerin BDE etkinliklerinde kullandıkları programların, % 16,7’sinin okuma (reading), % 4,2’sinin yazma (writing), %5,8’inin konuşma (speaking), % 44,2’sinin dinleme (listening) ve % 5’inin ise dil bilgisi (grammar) içerikli olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre, BDE yapan öğretmenlerin çoğunluğunun etkinliklerinde kullandıkları programlar dinleme (Listening) içeriklidir.

Öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimde kullandıkları programların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumuna göre dağılımı Tablo 4.18’de verilmiştir.

Tablo 4.18. Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullandıkları Programların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre Dağılım

BDE’de Kullandıkları Programların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumu		f	%
	Cevap Yok	29	24,2
1	Evet	85	70,8
2	Hayır	6	5,0
Toplam		120	100,0

Tablo 4.18 incelendiğinde, öğretmenlerin % 24,2'si BDE yapmadıklarından bu soruya cevap vermemiş ve boş bırakmışlardır. Öğretmenlerin % 70,8'i BDE'de kullandıkları programların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olduğunu söylerken, % 5'i BDE' de kullandıkları programların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre, BDE yapan öğretmenlerin çoğunluğu BDE'de kullandıkları programların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimde kullandıkları programların öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygun olması durumuna göre dağılımı Tablo 4.19'da verilmiştir.

Tablo 4.19. Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullandıkları Programların Öğrencilerin Gelişimsel Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre Dağılım

BDE'de Kullanılan Programların Öğrencilerin Gelişimsel Düzeylerine Uygun Olması Durumu	f	%
Cevap Yok	29	24,2
1 Evet	86	71,7
2 Hayır	5	4,2
Toplam	120	100,0

Tablo 4.19 incelendiğinde, öğretmenlerin % 24,2'i BDE yapmadıklarından bu soruya cevap vermemiş ve boş bırakmışlardır. Öğretmenlerin, % 71,7'si BDE'de kullanılan programların öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygun olduğunu söylerken, % 4,2'si BDE'de kullandıkları programların öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre, BDE yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun BDE'de kullandıkları programların öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programları elde etmede en etkili yol durumuna göre dağılımı Tablo 4.20'de verilmiştir.

Tablo 4.20. Bilgisayar Destekli Eğitimde Kullandıkları Programları Elde Etmede En Etkili Yol Durumuna Göre Dağılım

BDE’de Kullandıkları Programları Elde Etmede En Etkili Yol Durumu		f	%
1	Cevap Yok	29	24,2
2	Kendi olanaklarımla	66	55,0
3	Okul olanaklarıyla	17	14,2
4	MEB Eğitim Teknolojilerin bölümünden	8	6,7
Toplam		120	100,0

Tablo 4.20 incelendiğinde, öğretmenlerin % 24,2’si BDE yapmadıklarından bu soruya cevap vermemiş ve boş bırakmışlardır. Öğretmenlerin, % 55’i BDE’de kullandıkları programları kendi olanaklarından, % 14,2’si okul olanaklardan, % 6,7’si MEB Eğitim Teknolojileri Bölümünden elde ettiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu BDE’de kullandıkları programları en çok kendi olanakları ile elde etmektedirler.

B. GÖRÜŞ DÜZEYLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Bu bölümde, Isparta ilinde görev yapan İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin;

- Bilgisayar destekli eğitimin gerekliliğine ilişkin,
- Bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin,
- Bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüş düzeyleri yer almaktadır.

4.1. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimin Gerekliliğine İlişkin Görüş Düzeyleri

Araştırmaya katılan Isparta ilinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde yer alan 16 maddeye sahip olma düzeylerine ait ortalama değerler Tablo 4.21'de verilmiştir. Ölçekte yer alan 14. madde yapılan iç tutarlık analizinde farklı boyutlarda görüldüğünden bu bölümü açıklamayan bir madde olduğu düşünülmüş ve çıkarılmıştır. Bu bölümdeki toplam puan hesaplanırken de sözü edilen madde alınmamıştır.

Tablo 4.21. Öğretmenlerin BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerindeki Maddelere Sahip Olma Düzeyleri

Maddeler:	$\bar{X}$	Sahiplik Düzeyi
1. İngilizce dersi görsel ve işitsel öğelere daha çok yer verilerek daha iyi öğrenilir.	4,69	Tam
2. İngilizce öğretmeni bilgisayar kullanmayı bilmelidir.	4,62	Tam
3. Bilgisayarın İngilizce dersinde kullanılması, öğrencilerin derse olan ilgisini artıracaktır.	4,60	Tam
4. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitim hakkında bilgi sahibi olması gerekir.	4,60	Tam
5. İngilizce dersinde bilgisayar destekli eğitim (BDE) 'den yararlanılmalıdır.	4,54	Tam
6. Eğitim Fakültelerinin tüm bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.	4,51	Tam
7. BDE, geleneksel eğitime oranla, öğrencinin motivasyonu artırır.	4,50	Tam
8. İngilizce dersi bilgisayar destekli eğitim (BDE) sayesinde daha eğlenceli olur.	4,48	Tam
9. Üniversitelerin İngilizce öğretmeni yetiştiren bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.	4,47	Tam
10. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	4,46	Tam
11. Eğitimde bilgisayar kullanımına bir an önce geçilmelidir.	4,43	Tam
12. İngilizce dersinde bilgisayar kullanımı başarıyı artırır.	4,38	Tam
13. Bilgisayar destekli eğitim (BDE)'in Yabancı Dil öğretimini kolaylaştırır.	4,38	Tam
14. Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ilgimi çekmektedir.	4,30	Tam
15. Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ile konular daha kısa sürede öğrenilebilir.	4,26	Tam
16. Bilgisayarlar eğitimin kalitesini artırır.	4,24	Tam

Tablo 4.21'de verilen bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin BDE'ye ilişkin görüşlerindeki maddelerin 16'sına "tam" derecede sahip oldukları görülmektedir. Bulgulara göre, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin en fazla sahip olduğu üç madde sırasıyla, "İngilizce dersi görsel ve işitsel öğelere daha çok yer verilerek daha iyi öğrenilir", "İngilizce öğretmeni bilgisayar kullanmayı bilmelidir" ve "Bilgisayarın İngilizce dersinde kullanılması,

öğrencilerin derse olan ilgisini artıracaktır” şeklinde belirlenmiştir. En az sahip olunan üç madde ise sırasıyla “Bilgisayar destekli eğitim (BDE), İngilizce öğretmenlerini tembelliğe itecektir”, “Bilgisayarlar eğitimin kalitesini artırır”, “Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ile konular daha kısa sürede öğrenilebilir” şeklindedir.

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerindeki maddeler, öğretmenlerin bilgisayar teknolojisi, bilgisayarın eğitimde kullanılması, bilgisayar destekli eğitim, İngilizce dersinde bilgisayarın kullanılması ve öğretmenin rolüne ilişkin olarak düşünce ve görüşlerini içermektedir

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerindeki 16 maddeye “tam” düzeyde sahip olması, öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin olumlu düşünceye sahip olduklarını göstermektedir.

Öğretmenlerin bu bölümdeki maddelere sahip olma düzeylerine ilişkin ortalama puanlar ise 4,24- 4,69 arasında değişmektedir.

Tablo 4.22. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	27	72,04	9,59	118	-0,374	0,709
Kadın	93	71,28	8,02			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları Tablo 4.22'de verilmiştir. Bu bulgulara göre, İngilizce öğretmenlerinin, BDE'ye ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-0,374$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan erkek öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=72,04$ iken bayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=71,28$ 'dir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, cinsiyet faktörünün, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını

göstermektedir. Konuyla ilgili yapılan diğer alan araştırmalarında da cinsiyet değişkeni etkili bir faktör değildir.¹⁴⁴

Tablo 4.23. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Öğretmenlerin Yaşları	N	$\bar{X}$	S
20-25 Yaş Arası	48	72,00	8,95
26-30 Yaş Arası	41	72,17	7,34
31-35 Yaş Arası	20	67,55	13,56
36-41 Yaş Arası	6	75,00	6,57
41 Yaş Üzeri	5	71,60	4,88
Toplam	120	71,45	9,23

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüş düzeylerinin öğretmenlerin yaşlarına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.24'de verilmiştir.

Tablo 4.24. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	415,75	4	103,94	1,23	0,302
Guruplar içi	9725,96	115	84,57		
Toplam	10141,70	119			

Tablo 4.24'teki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-115)=1,23$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin yaşlarının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Konuyla ilgili yapılan diğer alan araştırmalarında yaş değişkeni etkili bir faktör değildir.¹⁴⁵

¹⁴⁴ Aydoğdu, *a.g.e.* s. 103; Keskin, *a.g.e.* s. 41.

Tablo 4.25. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Öğretmenlerin Hizmet Yılı	N	$\bar{X}$	S
5 Yıl ve Altı	71	71,92	8,44
6-10 Yıl	38	70,82	10,91
11-15 Yıl	4	68,75	12,53
16 Yıl ve Üzeri	7	71,71	6,10
Toplam	120	71,45	9,23

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüş düzeylerinin, öğretmenlerin hizmet yılına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.26'da verilmiştir.

Tablo 4.26. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	60,32	3	20,11	0,23	0,874
Guruplar içi	10081,39	116	86,91		
Toplam	10141,70	119			

Tablo 4.26'daki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin mesleğindeki hizmet yılı arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(3-116)=0,23$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin hizmet yılının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Konuyla ilgili yapılan diğer alan araştırmalarında ise mesleki kıdem etkili bir faktör değildir.¹⁴⁶

¹⁴⁵ Aydoğdu, *a.g.e.* s. 102; Keskin, *a.g.e.* s. 41.

¹⁴⁶ Aydoğdu, *a.g.e.* s. 105.

Tablo 4.27. Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeyine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Mezuniyet Düzeyi	N	$\bar{X}$	S	sd	t	P
Lisans	116	71,29	9,29	118	-1,003	0,318
Yüksek Lisans	4	76,00	6,68			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin mezuniyet düzeyine göre t-testi sonuçları Tablo 4.27'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin, BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile mezuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-1,003$ $p>0.05$]. Lisans mezunu öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=71,29$ iken yüksek lisans mezunu öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=76,00$ 'dır. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, mezuniyet düzeyinin İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.28. Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	87	71,10	9,92	118	-0,666	0,507
Hayır	33	72,36	7,15			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin üniversitede bilgisayar dersi alma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.28'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin, BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerindeki toplam puanları ile üniversitede bilgisayar dersi alma durumları arasında anlamlı fark bulunmamaktadır [$t(118)=-0,666$ $p>0.05$]. Üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=71,10$ iken üniversitede bilgisayar dersi almayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=72,36$ 'dır. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.29. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçenek	N	$\bar{X}$	S
Kendi kendime	73	70,86	9,56
Özel kurs olarak	20	70,00	10,70
Fakültede aldığım ders sayesinde	9	73,00	9,17
Hizmet-içi eğitim yoluyla	15	75,40	4,85
Diğer	3	71,00	5,29
Toplam	120	71,45	9,23

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüş düzeylerinin öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçeneğe göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.30'da verilmiştir.

Tablo 4.30. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmelerinde En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	323,47	4	80,87	0,947	0,439
Guruplar içi	9818,23	115	85,38		
Toplam	10141,70	119			

Tablo 4.30'daki sonuçlara göre İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçenek arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-115)=0,947$, $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.31. Öğretmenlerin Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Bilgisayarla İlgili Kurs						
Ya da Hizmet-içi Eğitim	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Alma Durumu						
Evet	90	71,18	9,86	118	-0,558	0,578
Hayır	30	72,27	7,11			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.31'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-0,558$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alan öğretmenlerin görüşlerinin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=71,18$ iken bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim almayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=72,27$ 'dir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumunun, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Konuyla ilgili yapılan diğer alan araştırmalarında da bilgisayarla ilgili kurs ya da hizmet-içi eğitime katılma durumu etkili bir faktör değildir.¹⁴⁷

¹⁴⁷ Aydoğdu, *a.g.e.* s. 107; Keskin, *a.g.e.* s. 42.

Tablo 4.32. Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Kursların süresi	N	$\bar{X}$	S
Cevap Yok	30	71,06	11,41
75 Saat ve Altı	35	72,79	5,93
76-120 Saat	24	69,52	10,92
121-180 Saat	27	73,75	7,09
181 Saat ve Üzeri	4	71,18	9,86
Toplam	120	71,06	11,41

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüş düzeylerinin öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçeneğe göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.33'te verilmiştir.

Tablo 4.33. Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	323,47	4	80,87	0,947	0,439
Guruplar içi	9818,23	115	85,38		
Toplam	10141,70	119			

Tablo 4.33'teki sonuçlara göre İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin katıldıkları kursların ortalama süresi arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-115)=0,947$, $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.34. Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde Bilgisayar Bulunma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	100	72,02	8,34	118	1,521	0,131
Hayır	20	68,60	12,68			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde bilgisayar bulunma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.34'te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile evinde bilgisayar bulunma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=1,521$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan, evinde bilgisayar bulunan öğretmenlerin görüşlerinin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=72,02$ iken evinde bilgisayar bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=68,60$ 'dır. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, evinde bilgisayar bulunma durumunun, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.35. Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Olmamasının Nedenine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde Bilgisayar Bulunmama Nedeni	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
1. Maddi Yetersizlikler	9	69,67	8,79	18	0,332	0,743
2. Başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarlarla işleri görmek	11	67,73	15,54			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde bilgisayar bulunmama nedeni göre t-testi sonuçları Tablo 4.35'te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin, BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile evinde bilgisayar bulunma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(18)=0,332$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan, evinde maddi

yetersizlikler nedeniyle bilgisayar bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=69,67$ iken başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarlarla işleri gören öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=67,73$ 'tür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, evinde bilgisayar bulunmama nedeninin, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.36. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Okuldaki Bilgisayar Miktarı	N	$\bar{X}$	S
10 Adet ve Daha Az	14	67,93	13,41
11-25 Adet	46	71,78	7,62
26-35 Adet	24	71,46	12,44
36 Adet ve Daha Fazla	36	72,39	6,37
Toplam	120	71,45	9,23

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüş düzeylerinin öğretmenlerin görev yaptıkları okulundaki bilgisayar miktarına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.37'de verilmiştir.

Tablo 4.37. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	210,43	3	70,14	0,82	0,486
Guruplar içi	9931,27	116	85,61		
Toplam	10141,70	119			

Tablo 4.37'deki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptığı okullardaki bilgisayar miktarları arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(3-116)=0,82$, $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptığı okullardaki bilgisayar miktarının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.38. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Görev Yaptıkları Okullardaki						
Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	114	71,32	9,35	118	-0,693	0,490
Hayır	6	74,00	6,78			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısının bulunması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.38'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin, BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısının bulunması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-0,693$ $p>0.05$]. Öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların İnternet bağlantısı bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=71,32$ iken görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısı bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=74,00$ 'tür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayar miktarlarının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Aydoğdu tarafından yapılan araştırmada da görevli olunan okulda İnternet hizmetinin olup olmaması durumu etkili bir faktör değildir.¹⁴⁸

¹⁴⁸ Aydoğdu, a.g.e. s. 107.

Tablo 4.39. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanasının Bulunması Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Görev Yaptıkları	N	$\bar{X}$	S	sd	T	p
Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanasının Bulunması Durumu						
Evet	114	71,25	9,35	118	-1,058	0,292
Hayır	6	75,33	5,79			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptığı okuldaki bilgisayarları kullanma olanağının bulunması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.39'da verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin, BDE'nin gerekliliğine ilişkin toplam puanları ile görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanağının bulunması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-1,058$ $p>0.05$]. Görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanağı bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=71,25$ iken görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanağı bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=75,33$ 'tür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanağının bulunmasının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.40. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitim Yapma Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Bilgisayar Destekli	N	$\bar{X}$	S	sd	T	p
Eğitim Yapma Durumu						
Evet	91	72,20	9,36	118	1,582	0,116
Hayır	29	69,10	8,55			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim(bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması) yapma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.40'ta verilmiştir. Bu bulgulara göre, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapma durumu arasında anlamlı fark bulunmamaktadır [$t(118)=1,582$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan bilgisayar destekli eğitim yapan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=72,20$ iken bilgisayar destekli eğitim yapmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=69,10$ 'dur. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayar destekli eğitim yapma durumunun, İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.41. Öğretmenlerin BDE'de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

BDE'de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiği Durumu	N	$\bar{X}$	S
1 Okuma (Reading)	20	68,45	15,95
2 Yazma (Writing)	5	76,60	4,98
3 Konuşma (Speaking)	7	72,14	7,27
4 Dinleme (Listening)	53	73,21	6,16
5 Dil Bilgisi(Grammar)	6	72,17	6,79
Toplam	91	72,20	9,36

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüş düzeylerinin öğretmenlerin BDE'de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiğine göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.42'de verilmiştir.

Tablo 4.42. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE’nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	431,88	4	107,97	1,25	0,298
Guruplar içi	7454,56	86	86,68		
Toplam	7886,44	90			

Tablo 4.42 incelendiğinde, İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiği durumu arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-86)=1,25$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiği faktörünün, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.43. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre BDE’nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumu							
	N	$\bar{X}$	S	sd	T	p	
Evet	85	72,42	9,39	89	0,865	0,390	
Hayır	6	69,00	9,12				

İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.43’te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim

programlarını destekleyici nitelikte olması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(89)=0,865$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan, BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olduğunu söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=72,42$ iken BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olmadığını söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=69,00$ ’dur. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumunun, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.44. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre BDE’nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	P
Evet	86	72,60	9,32	89	1,739	0,086
Hayır	5	65,20	7,85			

İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumuna göre t-testi Tablo 4.44’te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(89)=1,739$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan, BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olduğunu söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=72,60$ iken BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine

uygun olmadığını söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=65,20$ 'dir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE'de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumunun, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.45. Öğretmenlerin BDE'de Kullanılan Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

BDE'de Kullanılan Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumu	N	$\bar{X}$	S
1 Kendi imkanlarımla	66	71,41	10,23
2 Okulun imkanlarıyla	17	75,06	5,76
3 MEB Eğitim Teknolojileri Bölümünden	8	72,63	7,35
Toplam	91	72,20	9,36

Öğretmenlerin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüş düzeylerinin öğretmenlerin BDE'de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili olan yol durumuna göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.46'da verilmiştir.

Tablo 4.46. Öğretmenlerin BDE'de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmelerinde En Etkili Yol Durumuna Göre BDE'nin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	181,669	2	90,834	1,04	0,359
Guruplar içi	7704,771	88	87,554		
Toplam	7886,440	90			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE'de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili olan yol durumu arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(2-88)=1,04$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde etkili olan yol faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE’nin gerekliliğine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

4.2. Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüş Düzeyleri

Araştırmaya katılan Isparta ilinde görev yapan İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin, bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde yer alan 14 maddeye sahip olma düzeylerine ait ortalama değerler Tablo 4.47’de verilmiştir.

Tablo 4.47. Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerindeki Maddelere Sahip Olma Düzeyleri

Maddeler:	$\bar{X}$	Sahiplik düzeyi
1. İnternete bağlanıp istediğim siteyi ziyaret edebilirim.	4,78	Tam
2. İnternette arama motorlarını kullanarak araştırma yapabilirim.	4,71	Tam
3. Elektronik posta (e-mail) alıp gönderebilirim.	4,64	Tam
4. Bilgisayarda film izleyebilirim.	4,63	Tam
5. Yazıcıdan çıktı alabilirim.	4,61	Tam
6. Word programında yazı yazabilirim.	4,51	Tam
7. Bilgisayarda müzik dinleyebilirim.	4,44	Tam
8. Bilgisayarda yeni bir klasör oluşturabilirim.	4,32	Tam
9. Bilgisayar kullanmayı biliyorum.	4,03	Oldukça
10. Bilgisayardaki bir programı açıp kullanabilirim.	4,01	Oldukça
11. Projeksiyon cihazını kullanabilirim.	3,78	Oldukça
12. Power Point programında slayt hazırlayabilirim.	3,66	Oldukça
13. Excel programında tablo oluşturabilirim.	3,44	Oldukça
14. Herhangi bir fotoğraf, resim, kitap ya da belgeyi tarayıcıdan taratıp bilgisayar ortamına aktarabilirim.	3,43	Oldukça

Tablo 4.47’de verilen bulgular incelendiğinde, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerindeki maddelerin, 8’ine “tam”, 6’sınada “oldukça” derecede sahip oldukları görülmektedir. Bulgulara göre, İngilizce öğretmenlerinin en fazla sahip olduğu üç madde sırasıyla, “İnternete

bağlanıp istediğim siteyi ziyaret edebilirim”, “İnternette arama motorlarını kullanarak araştırma yapabilirim.” ve “Elektronik posta (e-mail) alıp gönderebilirim” şeklinde belirlenmiştir. En az sahip olunan üç madde ise sırasıyla “Herhangi bir fotoğraf, resim, kitap ya da belgeyi tarayıcıdan taratıp bilgisayar ortamına aktarabilirim”, “Excel programında tablo oluşturabilirim”, “Power Point programında slayt hazırlayabilirim” şeklindedir.

Öğretmenlerin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde yer alan maddeler, bir bilgisayar sistemine temel olan yazılım ve donanımları kullanmayı bilme, uygulama programlarını kullanmayı bilme, ofis programlarını (Word, Excel ve Power Point) kullanmayı bilme, bilgisayarın multimedya özelliğini kullanma bilgisi, internet ve iletişim bilgisini içermektedir.

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde yer alan 14 maddeye “tam” ve “oldukça” düzeylerde sahip olması, öğretmenlerin bilgisayar kullanabilmede yeterli olduklarını göstermektedir. İngilizce öğretmenlerinin bu bölümdeki maddelere sahip olma düzeylerine ilişkin ortalama puanlar ise 3,43- 4,78 arasında değişmektedir.

Öğretmenlerin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüş düzeylerinin cinsiyet, yaş, öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı, mezuniyet düzeyi, üniversitede bilgisayar dersi alma durumu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumu, alınan kursların ortalama süresi, evinde bilgisayar bulunma durumu, evinde adsl (24 saat Internet) bulunma durumu, görev yapılan okulda bilgisayar bulunma durumu, görev yapılan okuldaki bilgisayarların miktarı, görev yapılan okulda Internet bağlantısının olma durumu, görev yapılan okulda bilgisayarları kullanma olanakları, bilgisayar destekli eğitim yapma durumu, bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların (yazılımların) en çok hangi konuları içerdiği, bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumu, bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygunluğu, kullanılan bilgisayar programlarının (yazılımlarının) elde edilmesinde en etkili yol durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğine dair elde edilen veriler incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.48. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Kadın	93	58,91	12,19	118	-0,127	0,899
Erkek	27	59,22	10,77			

İngilizce öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları Tablo 4.48’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-0,127$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=58,91$ iken erkek öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=59,22$ ’dir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, cinsiyet faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Konuyla ilgili yapılan diğer alan araştırmalarında da cinsiyet etkili bir faktör değildir.¹⁴⁹

Tablo 4.49. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Öğretmenlerin Yaşları	N	$\bar{X}$	S
20-25 Yaş Arası	48	60,27	9,28
26-30 Yaş Arası	41	60,34	9,18
31-35 Yaş Arası	20	57,80	12,90
36-41 Yaş Arası	6	57,67	10,46
41 Yaş Üzeri	5	41,80	20,84
Toplam	120	58,98	11,05

¹⁴⁹ Aydoğdu, a.g.e. s. 103; Keskin, a.g.e. s. 41.

Öğretmenlerin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüş düzeylerinin öğretmenlerin yaşlarına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.50’de verilmiştir.

Tablo 4.50. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	1669,94	4	417,48	3,73	0,007
Guruplar içi	12866,03	115	111,88		
Toplam	14535,97	119			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [$F(4-115)=3,73$ $p<0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır. Bu bulgu, öğretmenlerin yaşlarının, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin yaşları arttıkça bilgisayar kullanmayı bilmedeki puanlarının düşmekte olduğunu söyleyebiliriz. Yaşları ilerlemiş öğretmenler bilgisayar teknolojisini tanıma ve kullanma düzeyinde genç öğretmenlere göre kendilerini daha az geliştirmişlerdir. Bunun nedenlerini ise şu şekilde sıralayabiliriz:

- Bilgisayar teknolojisi ve bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının yeni gelişen uygulamalar olması ve genç öğretmenlerin çağın yeniliklerine açık olması ve teknolojiyi kullanmaya yatkın olmaları.
- Genç öğretmenlerin meslek öncesinde gerek lisede gerekse üniversitede almış oldukları bilgisayar dersi, derslerinde bilgisayardan ve bilgisayar destekli eğitimden yararlanmış olmaları.
- Kişisel bilgisayarların ve internetin yaygınlaşması ile gençlerin birçok işini bilgisayarda yapmaları (araştırmalar, ödevler, sınav başvuruları, iletişim vb.)
- Milli Eğitim Bakanlığının yeni atanacak öğretmenlerde bilgisayar kullanmayı bilme yeterliliğini aramasıdır.

Tablo 4.51. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Mesleki Hizmet Yılı	N	$\bar{X}$	S
5 Yıl ve Altı	71	60,93	8,70
6-10 Yıl	38	58,29	11,36
11-15 Yıl	4	51,75	14,64
16 Yıl ve Üzeri	7	47,14	19,79
Toplam	120	58,98	11,05

Öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüş düzeylerinin, öğretmenlerin hizmet yılına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.52’de verilmiştir.

Tablo 4.52. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	1477,90	3	492,63	4,38	0,006
Guruplar içi	13058,07	116	112,57		
Toplam	14535,97	119			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin mesleğindeki hizmet yılı arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır [$F(3-116)=4,38$ $p<0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır. Bu bulgu, öğretmenlerin hizmet yılının, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir.

İngilizce öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı (kıdem) arttıkça, bilgisayar kullanmayı bilmedeki düzeylerinin toplam puanlarının düşmekte olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumun nedenini şu şekilde açıklayıp yorumlayabiliriz:

Öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı (kıdemi) az olanlar genç öğretmenlerdir. Bu öğretmenler günümüzün gerekleri doğrultusunda bilgisayara adapte olmuşlardır. Üniversitelerde aldıkları eğitimde verilen araştırmalarda,

ödevlerin yapılmasında bilgisayardan ve bilgisayarla birlikte gelen internet teknolojilerinden yararlandıkları için bilgisayar kullanmak bir gereksinim haline gelmiştir. Hizmet yılı fazla olan öğretmenlerin üniversite eğitimi dönemi bilgisayarların çok az olduğu tam olarak yaygınlaşmadığı bir dönemi içine almaktadır. Dolayısıyla bu dönemde aldıkları eğitim bilgisayar destekli eğitimi içermemektedir. Aldıkları eğitim doğrultusunda bilgisayara ve bilgisayar destekli eğitime uzak kalan mesleğinde kıdem olarak ilerlemiş olan öğretmenler, bilgisayar teknolojisini tanıma ve kullanma düzeyinde hizmet yılı daha az olan öğretmenlere göre kendilerini daha az geliştirmişlerdir

Tablo 4.53. Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeyine Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Mezuniyet Düzeyi	N	$\bar{X}$	S	sd	T	p
Lisans	116	58,99	11,04	118	0,043	0,966
Yüksek Lisans	4	58,75	13,30			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin mezuniyet düzeyine göre t-testi sonuçları Tablo 4.53'te verilmiştir. Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile mezuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=0,043$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan lisans mezunu öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=58,99$ iken yüksek lisans mezunu öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=58,75$ 'tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, mezuniyet düzeyinin, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.54. Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Üniversitede						
Bilgisayar Dersi	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Alma Durumu						
Evet	87	60,32	9,85	118	2,188	0,061
Hayır	33	55,45	13,27			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin üniversitede bilgisayar dersi alma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.54’te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin toplam puanları ile üniversitede bilgisayar dersi alma durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [t(118)=2,188 p>0.05]. Araştırmaya katılan, üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}$ =60,32 iken üniversitede bilgisayar dersi almayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}$ =55,45’tir. Tablo değerleri varyansların eşit olmadığı varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, üniversitede bilgisayar dersi alma durumunun, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.55. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçenek	N	$\bar{X}$	S
Kendi kendime	73	60,47	8,44
Özel kurs olarak	20	57,55	13,35
Fakültede aldığım ders sayesinde	9	60,00	11,00
Hizmet-içi eğitim yoluyla	15	53,40	17,16
Diğer	3	57,33	11,02
Toplam	120	58,98	11,05

Öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüş düzeylerinin, öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçeneğe göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.56’da verilmiştir.

Tablo 4.56. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmelerinde En Etkili Olan Seçeneğe Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	686,59	4	171,65	1,43	0,230
Guruplar içi	13849,38	115	120,43		
Toplam	14535,97	119			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçenek arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-115)=1,43$, $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.57. Öğretmenlerin Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Bilgisayarla İlgili Kurs	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumu						
Evet	90	58,50	11,27	118	-0,829	0,409
Hayır	30	60,43	10,40			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.57’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin, bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi

eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-,829$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=58,50$ iken bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim almayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=60,43$ 'tür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumunun, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.58. Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Kursların süresi	N	$\bar{X}$	S
Cevap Yok	30	-	-
75 Saat ve Altı	35	54,91	13,04
76-120 Saat	24	59,83	9,26
121-180 Saat	27	61,22	10,02
181 Saat ve Üzeri	4	63,50	7,05
Toplam	120	58,50	11,27

Öğretmenlerin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçeneğe göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.59'da verilmiştir.

Tablo 4.59. Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	792,76	3	264,25	2,16	0,099
Guruplar içi	10519,74	86	122,32		
Toplam	11312,50	89			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin katıldıkları kursların ortalama süresi

arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(3-86)=2,16$, $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin katıldıkları kursların süresinin İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.60. Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde Bilgisayar Bulunmama Nedeni	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
1. Evet	100	59,99	10,50	118	2,270	0,025
2. Hayır	20	53,95	12,58			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde bilgisayar bulunma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.60'ta verilmiştir. Araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin toplam puanları ile evinde bilgisayar bulunma durumları arasında anlamlı fark bulunmaktadır [$t(118)=2,270$ $p<0.05$]. Araştırmaya katılan, evinde bilgisayar bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=59,99$ iken evinde bilgisayar bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=53,95$ 'tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgulara göre, evinde bilgisayar bulunma faktörü, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Böyle bir farklılığın olmasını şu şekilde açıklayabiliriz:

Evinde bilgisayarı olan öğretmenler bilgisayarı kullanma olanağına daha çok sahip olup, istedikleri vakitlerde bilgisayara kolayca ulaşabilmektedirler. Evinde bilgisayarı olan öğretmenler uygulama yapmaya daha çok fırsat bulabilmekte, bilgisayardan yararlanmaya çalışmakta ve bunun içinde öncelikle bilgisayarı

öğrenmeye çalışmaktadırlar. Evinde bilgisayarı olan öğretmenler bilgisayarı ihtiyaç olarak hissetmekte ve bu nedenden dolayı satın almaktadırlar.

Tablo 4.61. Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Olmamasının Nedenine Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde Bilgisayar Bulunmama Nedeni	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
1. Maddi Yetersizlikler	9	55,78	11,91	18	0,578	0,571
2. Başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarlarla işleri görmek	11	52,45	13,47			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde bilgisayarı bulunmama nedenine göre t-testi sonuçları Tablo 4.61’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(18)=0,578$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan, maddi yetersizlikler nedeniyle evinde bilgisayar olmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=55,78$ iken başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarlarla işleri görmek öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=52,45$ ’tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin evinde bilgisayarı olmaması nedeninin, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.62. Öğretmenlerin Evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) Bulunma Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) Bulunma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	84	60,48	10,15	118	2,301	0,023
Hayır	36	55,50	12,37			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde ADSL (24 saat Internet hizmeti) bulunma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.62’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin toplam puanları ile evinde ADSL (24 saat Internet hizmeti) bulunma durumları arasında anlamlı fark bulunmaktadır [t(118)=2,301 p<0.05]. Araştırmaya katılan, evinde ADSL (24 saat Internet hizmeti) bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=60,48$ iken evinde ADSL (24 saat Internet hizmeti) bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=55,50$ ’tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgulara göre, evinde ADSL (24 saat Internet hizmeti) bulunma faktörü, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Bu durumu şu şekilde açıklayabiliriz:

İnternet, birçok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır. Bu iletişim ağı sayesinde birçok işlem kolayca yapılabilmektedir. İnternet, insanların her geçen gün gittikçe artan "üretilen bilgiyi saklama/paylaşma ve ona kolayca ulaşma" istekleri sonrasında ortaya çıkmış bir teknolojidir. Bu teknoloji yardımıyla pek çok alandaki bilgilere insanlar kolay, ucuz, hızlı ve güvenli bir şekilde erişebilmektedir.¹⁵⁰ İnternette her konuda olduğu gibi yabancı dil öğretimi ile ilgili birçok web sitesi bulunmaktadır. Evinde ADSL(24 saat internet hizmeti) olan öğretmenler internetten İngilizce ile

¹⁵⁰ http://www.bb.com.tr/teknik.asp?menu_id=22 (30.03.2008)

ilgili sunular, hikayeler, testler, etkileşimli animasyonlar, bulmacalar, oyunlar vb. materyaller bulabilirler. Bu nedenle internet öğretmenler için vazgeçilmez bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. İnternet'i kullanabilmek için ise öğretmenler gerekli olan temel bilgisayar kullanabilme yeterliliğine sahip olmalıdırlar. Dolayısıyla evinde ADSL olan öğretmenler, bilgisayar teknolojisini tanıma ve kullanmada düzeyinde evinde ADSL olmayan öğretmenlere göre kendilerini daha çok geliştirmişlerdir.

Tablo 4.63. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Okuldaki Bilgisayar Miktarı	N	$\bar{X}$	S
10 Adet ve Daha Az	14	59,14	8,81
11-25 Adet	46	61,93	6,96
26-35 Adet	24	56,79	12,99
36 Adet ve Daha Fazla	36	56,61	13,89
Toplam	120	58,98	11,05

Öğretmenlerin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayar miktarına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.64'te verilmiştir.

Tablo 4.64. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	718,93	3	239,65	2,01	0,116
Guruplar içi	13817,03	116	119,11		
Toplam	14535,97	119			

Tablo 4.64 incelendiğinde İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayar miktarları arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(3-116)=2,01$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayar miktarının, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.65. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Görev Yaptığı Okuldaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	114	58,85	11,25	118	-0,571	0,569
Hayır	6	61,50	6,28			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısının bulunması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.65'te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısının bulunması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-0,571$ $p>0.05$]. Görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısı bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=58,85$ iken görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısı bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=61,50$ 'tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısı bulunması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.66. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Görev Yaptığı Okuldaki Bilgisayarları Kullanma Olanakları Bulunması Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	114	59,32	11,12	118	1,482	0,141
Hayır	6	52,50	7,56			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanaklarının bulunması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.66’da verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanaklarının bulunması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=1,482$ $p>0.05$]. Görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanakları bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=59,32$ iken görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanakları bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=52,50$ ’dir. Tablo değerleri varyansların eşit olduğu varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanaklarının bulunması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.67. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitim Yapma Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Bilgisayar Destekli Eğitim Yapma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	91	61,49	9,00	118	4,800	0,000
Hayır	29	51,10	13,19			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.67’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapma durumu arasında anlamlı fark bulunmaktadır [$t(118)=4,800$ $p<0.05$]. Bilgisayar destekli eğitim yapan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=61,49$ iken bilgisayar destekli eğitim yapmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=51,10$ ’dur. Tablo değerleri varyansların eşit olmadığı varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgulara göre, bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapma faktörü, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir.

Bilgisayar destekli eğitim yapabilmek için öğretmenlerin gerekli bilgi seviyesine sahip olmaları gerekmektedir. Bu nedenle bilgisayar destekli eğitim yapan öğretmenlerin bilgisayar teknolojilerini tanıma ve kullanmada yeterli olmaları beklenen bir sonuçtur.

Tablo 4.68. Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre Bilgisayar Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiği Durumu	N	$\bar{X}$	S
1 Okuma (Reading)	20	62,40	8,67
2 Yazma (Writing)	5	64,20	5,76
3 Konuşma (Speaking)	7	60,57	6,53
4 Dinleme (Listening)	53	61,04	9,97
5 Dil Bilgisi (Grammar)	6	61,33	6,74
Toplam	91	61,49	9,00

Öğretmenlerin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüş düzeylerinin, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiğine göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.69’da verilmiştir.

Tablo 4.69. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	70,18	4	17,54	0,209	0,933
Guruplar içi	7216,57	86	83,91		
Toplam	7286,75	90			

Tablo 4.69’deki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiği durumu arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-86)=0,209$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiği faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.70. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumu							
	N	$\bar{X}$	S	sd	T	p	
Evet	85	61,42	9,23	89	-0,282	0,779	
Hayır	6	62,50	5,01				

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.70’te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar tanıma ve

kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(89)=-0,282$ $p>0.05$]. BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olduğunu söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=61,42$ iken BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olmadığını söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=62,50$ ’tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.71. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumu						
	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	86	61,43	9,18	89	-0,281	0,779
Hayır	5	62,60	5,37			

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.71’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin toplam puanları ve öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(89)=-0,281$ $p>0.05$]. BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olduğunu söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=61,43$ iken

BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmadığını söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=62,60$ ’dır. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.72. Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumuna Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

BDE’de Kullanılan Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumu	N	$\bar{X}$	S
1 Kendi imkanlarımla	66	61,85	8,73
2 Okulun imkanlarıyla	17	61,41	9,08
3 Üniversitelerin ilgili bölümlerinden	8	58,75	11,63
Toplam	91	61,49	9,00

Öğretmenlerin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüş düzeylerinin, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili olan yol durumuna göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.73’te verilmiştir.

Tablo 4.73. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmelerinde En Etkili Olan Yola Göre Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilmelerine İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	68,65	2	34,32	0,42	0,659
Guruplar içi	7218,10	88	82,02		
Toplam	7286,75	90			

Tablo 4.73’teki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili olan yol durumu arasında anlamlı

bir farklılık yoktur [$F(2-88)=,418$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili olan yol faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

4.3. Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimden ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüş Düzeyleri

Isparta ilinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde yer alan 23 maddeye sahip olma düzeylerine ait ortalama değerler Tablo 4.74’te verilmiştir.

Tablo 4.74. Öğretmenlerin BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerindeki Maddelere Sahip Olma Düzeyleri

Maddeler:	$\bar{X}$	Sahiplik Düzeyi
1. Merak ettiğim konuları internetten araştırırım.	4,58	Tam
2. Yıllık ve günlük planlarımı bilgisayarda hazırlıyorum.	4,11	Oldukça
3. Bilgisayarı aktif olarak kullanıyorum.	4,08	Oldukça
4. İngilizce dersi ile ilgili internet sitelerini takip ediyorum.	4,05	Oldukça
5. Okulumdaki bilgisayarları eğitim amaçlı kullanıyorum.	3,86	Oldukça
6. İnternetten Yabancı Dil Eğitimi ile ilgili yazı ve makalelere ulaşıyorum.	3,84	Oldukça
7. Yazışmalar ve resmi evraklar için bilgisayarı kullanıyorum.	3,64	Oldukça
8. Dersimle ilgili konularda bilgisayarda materyal hazırlıyorum.	3,48	Oldukça
9. Diğer meslektaşlarımla internet aracılığıyla haberleşip bilgi alış verişinde bulunuyorum.	3,35	Orta
10. Bilgisayar ile ilgili teknolojik gelişmeleri yakından takip ediyorum.	3,34	Orta
11. Dinleme (Listening) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	3,23	Orta
12. Derslerimde bilgisayar aracılığıyla müzik, film ve animasyon gibi sesli ve görüntülü öğelerden yararlanıyorum.	3,13	Orta
13. Kelime öğretiminde bilgisayarı kullanıyorum.	3,09	Orta
14. Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ile ilgili yazı, kitap ve makaleler okurum.	3,00	Orta
15. Konuşma (Speaking) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	2,90	Orta
16. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme işlemlerinde bilgisayardan yararlanıyorum.	2,89	Orta
17. Bilgisayarı, kavramların öğretiminde kullanıyorum.	2,867	Orta
18. Derste kullanmak üzere slaytlar ve sunular hazırlıyorum.	2,87	Orta
19. Derslerimde projeksiyon cihazını kullanıyorum.	2,87	Orta
20. Okuma (Reading) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	2,72	Orta
21. Başkalarının hazırlamış olduğu slaytları kullanarak ders işliyorum.	2,68	Orta
22. Yazma (Writing) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	2,51	Az
23. Bilgisayarda kavram haritaları oluşturuyorum.	2,27	Az

Tablo 4.74’te elde edilen bulgular incelendiğinde, İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerindeki maddelerin 1’ine “tam”, 7’sine “oldukça”, 13’üne “orta”, 2’sine de “az” derecede sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgulara göre, İngilizce öğretmenlerinin en fazla sahip olduğu üç madde sırasıyla, “Merak ettiğim konuları internetten araştırırım”, “Yıllık ve günlük planlarımı bilgisayarda hazırlıyorum” ve “Bilgisayarı aktif olarak kullanıyorum” şeklinde belirlenmiştir. En az sahip olunan üç madde ise sırasıyla “Bilgisayarda kavram haritaları oluşturuyorum”, “Yazma (Writing) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum”, “Başkalarının hazırlamış olduğu slaytları kullanarak ders işliyorum” şeklindedir.

İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerindeki maddelere sahip olma düzeylerine ait ortalama puanlar ise 2,27–4,58 arasında değişmektedir.

Bu bölümdeki maddeler, öğretmenlerin günlük yaşamlarında ve eğitim öğretim etkinliklerinde bilgisayardan hangi sıklıkla yararlandıklarını kapsamaktadır. Öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini ve bilgisayar destekli eğitimi ne ölçüde takip ettikleri, derslerinde bilgisayar destekli eğitime yönelik en çok hangi konulara yer verdikleri ölçülmeye çalışılmıştır.

Öğretmenlerin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin cinsiyet, yaş, öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı, mezuniyet düzeyi, üniversitede bilgisayar dersi alma durumu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede etkili olan seçenek, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumu, alınan kursların ortalama süresi, evinde bilgisayar bulunma durumu, evinde adsl (24 saat internet) bulunma durumu, görev yapılan okulda bilgisayar bulunma durumu, görev yapılan okuldaki bilgisayarların miktarı, görev yapılan okulda internet bağlantısının olma durumu, görev yapılan okulda bilgisayarları kullanma olanakları, bilgisayar destekli eğitim yapma durumu, bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların (yazılımların) en çok hangi konuları içerdiği, bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumu, bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygunluğu, kullanılan bilgisayar

programlarının (yazılımlarının) elde edilmesinde en etkili yol durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğine dair elde edilen veriler incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 4.75. Öğretmenlerin Cinsiyete Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Kadın	93	75,84	19,79	118	0,494	0,622
Erkek	27	73,63	22,57			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları Tablo 4.75'te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşleri toplam puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)= 0,494$, $p>0.05$]. Araştırmaya katılan bayan öğretmenlerin görüşlerinin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=75,84$ iken erkek öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=73,63$ 'dür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır. Bu bulgu, cinsiyet faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.76. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Öğretmenlerin Yaşları	N	$\bar{X}$	S
20-25 Yaş	48	76,65	18,83
26-30 Yaş	41	79,78	19,77
31-35 Yaş	20	68,30	21,47
36-41 Yaş	6	74,50	22,34
41 Yaş Üzeri	5	55,60	22,37
Toplam	120	75,34	20,37

Öğretmenlerin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin yaşlarına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.77'de verilmiştir.

Tablo 4.77. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	3834,09	4	958,52	2,42	0,052
Guruplar içi	45544,90	115	396,04		
Toplam	49378,99	119			

Tablo 4.77'deki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır [$F(4-115)=3,73$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin yaşlarının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.78. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Öğretmenlerin Hizmet Yılı	N	$\bar{X}$	S
5 Yıl ve Altı	71	78,42	18,68
6-10 Yıl	38	73,47	21,01
11-15 Yıl	4	59,25	25,18
16 Yıl ve Üzeri	7	63,43	25,41
Toplam	120	75,34	20,37

Öğretmenlerin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin hizmet yılına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.79'da verilmiştir.

Tablo 4.79. Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	2835,73	3	945,24	2,36	0,075
Guruplar içi	46543,26	116	401,24		
Toplam	49378,99	119			

Tablo 4.79'daki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır [$F(3-116)=2,36$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin hizmet yılının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.80. Öğretmenlerin Mezuniyet Düzeyine Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Mezuniyet Düzeyi	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Lisans	116	75,36	20,33	118	0,059	0,953
Yüksek Lisans	4	74,75	24,84			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin mezuniyet düzeyine göre t-testi sonuçları Tablo 4.80'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile mezuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=0,059$ $p>0.05$]. Araştırmaya katılan lisans mezunu öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=75,36$ iken yüksek lisans mezunu öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=74,75$ 'tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin mezuniyet düzeylerinin İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.81. Öğretmenlerin Üniversitede Bilgisayar Dersi Alma Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Üniversitede						
Bilgisayar Dersi	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Alma Durumu						
Evet	87	77,60	19,99	118	1,994	0,048
Hayır	33	69,40	20,45			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin üniversitede bilgisayar dersi alma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.81'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile üniversitede bilgisayar dersi alma durumları arasında anlamlı fark bulunmaktadır [$t(118)=1,994$ $p<0.05$]. Üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X} = 77,60$ iken üniversitede bilgisayar dersi almayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X} = 69,40$ 'dır. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgulara göre, üniversitede bilgisayar dersi alma durumu faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir.

Üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenler bilgisayar teknolojisini tanıma ve kullanma olanağına sahip olmuşlardır. Gerek derslerinde aldıkları bilgisayar destekli eğitim gerekse ödevleri bilgisayarda hazırlamaları öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanabilmeleri doğrultusunda temel oluşturmuştur. Bu nedenle üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenler, almayan

öğretmenlere göre bilgisayar destekli eğitimden ve bilgisayarlardan daha fazla yararlanmaktadırlar.

Tablo 4.82. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmede En Etkili Olan Seçenek	N	$\bar{X}$	S
Kendi kendime	73	77,49	19,89
Özel kurs alarak	20	70,45	18,74
Fakültede aldığım ders sayesinde	9	70,44	23,70
Hizmet-içi eğitim yoluyla	15	75,40	23,73
Diğer	3	70,00	19,16
Toplam	120	75,34	20,37

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçeneğe göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.83'te verilmiştir.

Tablo 4.83. Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenmelerinde En Etkili Olan Seçeneğe Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	1117,97	4	279,49	0,67	0,617
Guruplar içi	48261,01	115	419,66		
Toplam	49378,99	119			

Tablo 4.83'teki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçenek arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-115)=0,666$, $p>0,05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır. Bu bulgu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve

bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.84. Öğretmenlerin Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Kurs Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Bilgisayarla İlgili Kurs						
Ya da Hizmet-içi Eğitim Alma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	90	74,87	20,67	118	-0,441	0,660
Hayır	30	76,77	19,72			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.84'te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-0,441$ $p>0.05$]. Bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=74,87$ iken bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim almayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=76,77$ 'dir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumunun İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.85. Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Göre Analizi (ANOVA)

Kursların süresi	N	$\bar{X}$	S
Cevap Yok	30	-	-
75 Saat ve Altı	35	69,60	22,48
76-120 Saat	24	75,75	19,54
121-180 Saat	27	80,44	19,09
181 Saat ve Üzeri	4	78,00	15,51
Toplam	120	74,867	20,67

İngilizce öğretmenlerin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin bilgisayar kullanmayı öğrenmelerinde en etkili olan seçeneğe göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.86'da verilmiştir.

Tablo 4.86. Öğretmenlerin Katıldıkları Kursların Süresine Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	1868,83	3	622,94	1,48	0,225
Guruplar içi	36155,57	86	420,41		
Toplam	38024,40	89			

Tablo 4.86'daki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin katıldıkları kursların ortalama süresi arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(3-86)=1,48$, $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin katıldıkları kursların süresinin İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.87. Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Bulunma Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde Bilgisayar Bulunma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	100	78,53	19,60	118	4,078	0,000
Hayır	20	59,40	16,61			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde bilgisayar bulunma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.87'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile evinde bilgisayar bulunma durumları arasında anlamlı fark bulunmaktadır [$t(118)=4,078$ $p<0.05$]. Evinde bilgisayar bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=78,53$ iken evinde bilgisayar bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=59,40$ 'dür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgulara göre, evinde bilgisayar bulunması faktörü, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Bu durumu ise şu şekilde açıklayabiliriz:

Öğretmenler sürekli öğrenmeye, araştırmaya ve bu öğrendiklerini aktarmaya çalışan kişilerdir. Okulda öğretmenler dersler, sosyal etkinlikler, sınavlar, vb. etkinlikler ile vakitlerini geçirdikleri için kişisel gelişimlerini okul dışında yapmaktadırlar. Araştırmada evinde hem bilgisayarı olan hem de interneti olan öğretmen sayısı birbirine çok yakın olduğu görülmüştür. Bilgisayarı olan öğretmenler interneti de kullanarak dersleriyle ilgili birçok farklı materyali bulup derslerine hazırlanma olanağına sahiptirler. Bu da öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimden yararlanmalarını kolaylaştırıp, artırmaktadır. Bu nedenle evinde bilgisayarı olan öğretmenler olmayan öğretmenlere oranla daha fazla bilgisayar kullanmaktalar ve bilgisayar destekli eğitimden daha fazla yararlanmaktadırlar.

Tablo 4.88. Öğretmenlerin Evinde Bilgisayar Olmamasının Nedenine Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde Bilgisayar Bulunmama Nedeni	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
1. Maddi Yetersizlikler	9	61,44	20,48	18	0,488	0,647
2. Başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarlarla işleri görmek	11	57,73	13,48			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde bilgisayarı bulunmama nedenine göre t-testi sonuçları Tablo.4.88'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet-içi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(18) = 0,488$ $p > 0.05$]. Maddi yetersizlikler nedeniyle evinde bilgisayar olmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X} = 61,44$ iken başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarlarla işlerini gören öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X} = 57,73$ 'tür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin evinde bilgisayarı bulunmama nedeninin İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.89. Öğretmenlerin Evinde ADSL (24 Saat İnternet Hizmeti) Bulunma Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) Bulunma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	84	78,68	19,94	118	2,820	0,006
Hayır	36	67,56	19,47			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) bulunma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.89'da verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) bulunma durumları arasında anlamlı fark bulunmaktadır [$t(118)=2,820$ $p<0.05$]. Evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=78,68$ iken evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=67,56$ 'dır. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgulara göre, evinde ADSL (24 saat internet hizmeti) bulunması faktörü, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir. Bu farklılığı şu şekilde açıklayabiliriz:

Evinde ADSL olan öğretmenler aynı zamanda bilgisayarı olan öğretmenlerdir. Bu öğretmenler günün istedikleri saatinde bilgisayarı kullanabilme olanağına sahiptirler. Günümüzde internet öğretmenler için vazgeçilmez bir unsur olarak yaygınlaşmaktadır. İnternet sayesinde öğretmenler İngilizce ile ilgili birçok siteyi dolaşabilir, diğer öğretmenlerle fikir alışverişinde bulunabilir, dersleri ile ilgili farklı materyallere erişebilir. Öğrencilere çeşitli şarkı, video, bulmaca, oyun bulma olanakları daha fazladır. İnternetin bu kadar çeşitliliğine gören öğretmenler ise derslerinde bu materyallerde yararlanmak isteyeceklerdir. Bu nedenle interneti olan öğretmenler, olmayan öğretmenlere göre bilgisayarları daha çok kullanmaktalar ve bilgisayar destekli eğitimden daha çok yararlanmaktalar.

Tablo 4.90. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

Okuldaki Bilgisayar Miktarı	N	$\bar{X}$	S
10 Adet ve Daha Az	14	73,71	18,17
11-25 Adet	46	79,57	19,10
26-35 Adet	24	76,167	20,86
36 Adet ve Daha Fazla	36	70,028	21,89
Toplam	120	75,34	20,37

İngilizce öğretmenlerin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin görev yaptıkları okulundaki bilgisayar miktarına göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.91'de verilmiştir.

Tablo 4.91. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayar Miktarına Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Guruplar arası	1890,53	3	630,18	1,54	0,208
Guruplar içi	47488,47	116	409,38		
Toplam	49378,99	119			

Tablo 4.91'deki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptığı okullardaki bilgisayar miktarları arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(3-116)=1,54$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayar miktarının, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.92. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Görev Yapılan Okullardaki						
Bilgisayarların İnternet Bağlantısının Bulunması Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	114	74,92	20,69	118	-0,986	0,326
Hayır	6	83,33	10,98			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısının bulunması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.92'de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısının bulunması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(118)=-0,986$ $p>0,05$]. Araştırmaya katılan, görev yaptıkları okullardaki bilgisayarların internet bağlantısı bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X} = 74,92$ iken görev yaptığı okuldaki bilgisayarların internet bağlantısı bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X} = 83,33$ 'dür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarın internet bağlantısı olması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.93. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okullardaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Görev Yaptığı Okuldaki Bilgisayarları Kullanma Olanaklarının Bulunması Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	114	76,17	20,20	118	1,978	0,05
Hayır	6	59,50	18,29			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanaklarının bulunması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.93'te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanaklarının bulunması durumu arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır [$t(118)=1,978$ $p=0.05$]. Görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanağı bulunan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=76,18$ iken görev yaptığı okuldaki bilgisayarları kullanma olanağı bulunmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=59,50$ 'tir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır. Bu bulgu, öğretmenlerin görev yaptıkları okullardaki bilgisayarları kullanma olanaklarının bulunması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.94. Öğretmenlerin BDE Yapma Durumuna Göre BDE'den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Bilgisayar Destekli						
Eğitim Yapma Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	91	83,22	15,37	118	10,297	0,000
Hayır	29	50,622	13,02			

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.94'te verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapma durumu arasında anlamlı fark bulunmaktadır [$t(118)=10,297$ $p<0.05$]. Bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=83,2198$ iken bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapmayan öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=50,62$ 'dir. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgulara göre, bilgisayarın eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması anlamına gelen bilgisayar destekli eğitim yapma faktörü, araştırmaya katılan İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde farklı etkilere sahip olduğunu göstermektedir.

Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim yapabilmeleri için bilgisayarları daha çok kullanmaları gerekmektedir

Tablo 4.95. Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiği Durumu	N	$\bar{X}$	S
1 Reading	20	87,10	15,02
2 Writing	5	91,20	8,17
3 Speaking	7	83,43	9,78
4 Listening	53	82,11	16,40
5 Grammar	6	73,17	13,15
Toplam	91	83,22	15,37

Öğretmenlerin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiğine göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.96’da verilmiştir.

Tablo 4.96. Öğretmenlerin BDE’de Kullanılan Yazılımların En Çok Hangi Konuları İçerdiğine Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	1291,14	4	322,78	1,390	0,244
Guruplar içi	19972,47	86	232,24		
Toplam	21263,60	90			

Tablo 4.96’deki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiği durumu arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(4-86)=1,390$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların en çok hangi konuları içerdiği faktörünün, İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.97. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Eğitim Programlarını Destekleyici Nitelikte Olması Durumu						
	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	85	83,25	15,59	89	0,063	0,950
Hayır	6	82,83	12,92			

İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.97’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(89)=0,063$ $p>0.05$]. BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olduğunu söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=83,25$ iken BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olmadığını söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=82,83$ ’tür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.98. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin T-Testi Sonuçları

Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımların Öğrencilerin Gelişim Düzeylerine Uygun Olması Durumu	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Evet	86	83,62	15,44	89	1,021	0,310
Hayır	5	76,400	13,61			

İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 4.98’de verilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumu arasında anlamlı bir fark yoktur [$t(89)=1,021$ $p>0.05$]. BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olduğunu söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=83,62$ iken BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmadığını söyleyen öğretmenlerin görüş ölçeği puan ortalamaları $\bar{X}=76,40$ ’tür. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımların öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması durumunun, İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.99. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumuna Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Analizi (ANOVA)

BDE’de Kullanılan Yazılımları Elde Etmede En Etkili Yol Durumu	N	$\bar{X}$	S
1 Kendi imkanlarımla	66	82,45	15,35
2 Okulun imkanlarıyla	17	87,47	17,04
3 MEB Eğitim Teknolojileri Bölümünden	8	80,50	11,35
Toplam	91	83,22	15,37

Öğretmenlerin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili olan yol durumuna göre varyans analizi sonuçları Tablo 4.100’de verilmiştir.

Tablo 4.100. Öğretmenlerin BDE’de Kullandıkları Yazılımları Elde Etmelerinde En Etkili Olan Yola Göre BDE’den ve Bilgisayarlardan Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Guruplar arası	405,01	2	202,50	0,854	0,429
Guruplar içi	20858,60	88	237,03		
Toplam	21263,604	90			

Tablo 4.100’deki sonuçlara göre, İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin toplam puanları ile öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili olan yol durumu arasında anlamlı bir farklılık yoktur [$F(2-88)=,854$ $p>0.05$]. Tablo değerleri varyansların eşitliği varsayımına göre alınmıştır.

Bu bulgu, İngilizce öğretmenlerinin BDE’den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinde, öğretmenlerin BDE’de kullandıkları yazılımları elde etmelerinde en etkili yolun, önemli bir farklılık olmadığını göstermektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

1. Isparta ilinde görev yapan ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitimin gerekliliğine ilişkin görüşlerindeki maddelere “tam” düzeyde sahip oldukları görülmüştür. Bulgulara göre, ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin belirtilen alanda en fazla sahip oldukları madde, “İngilizce dersi görsel ve işitsel öğelere daha çok yer verilerek daha iyi öğrenilir”, en az sahip oldukları madde ise “Bilgisayar destekli eğitim (BDE), İngilizce öğretmenlerini tembelliğe itecektir”.

Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimin gerekliliğine ilişkin görüşlerindeki maddelere sahip olmasında öğretmenlerin kişisel özellikleri etkili faktörler değildir.

Bu bölümdeki bulgulara göre, öğretmenlerin tamamı bilgisayar destekli eğitime gereksinim duymaktadırlar ve gerekliliğine inanmaktadırlar.

2. Isparta ilinde görev yapan ilköğretim İngilizce öğretmenleri, bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerindeki maddelere sahiptirler. Bulgulara göre, ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin belirtilen alanda en fazla sahip oldukları madde, “İnternete bağlanıp istediğim siteyi ziyaret edebilirim”, en az sahip oldukları madde ise “Herhangi bir fotoğraf, resim, kitap ya da belgeyi tarayıcıdan taratıp bilgisayar ortamına aktarabilirim” dir.

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerindeki maddelere sahip olmasında cinsiyet, mezuniyet düzeyi, üniversitede bilgisayar dersi alma durumu, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmet içi eğitim alma durumu, görev yapılan okullarda (bilgisayar bulunma durumu, bilgisayar miktarı, internet bağlantısının olma durumu, bilgisayarları kullanma olanakları), bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların (en çok hangi konuları içerdiği, eğitim

programlarını destekleyici nitelikte olması durumu, öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygunluğu, elde edilmesinde en etkili yol durumları) etkili faktörler değildir.

İngilizce öğretmenlerinin bilgisayarı tanıma ve kullanabilmelerine ilişkin görüşlerinden elde edilen sonuçlara göre;

- Yaşça genç olan öğretmenler, yaşça daha büyük olan öğretmenlere göre,
- Kıdemi az olan öğretmenler, kıdemi fazla olan öğretmenlere göre,
- Evinde bilgisayara sahip olan öğretmenler, olmayan öğretmenlere göre,
- Evinde ADSL (24 saat internet) bulunan öğretmenler, bulunmayan öğretmenlere göre,
- Bilgisayar destekli eğitim yapan öğretmenler, yapmayan öğretmenlere göre, bilgisayarı tanıma ve kullanabilmede kendilerini daha yeterli görmektedirler.

3. Isparta ilinde görev yapan ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerindeki maddelere sahiptirler. Bulgulara göre, İngilizce öğretmenlerinin belirtilen alanda en fazla sahip oldukları madde, “Merak ettiğim konuları internetten araştırırım”, en az sahip oldukları madde ise “Bilgisayarda kavram haritaları oluşturuyorum” dur.

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerindeki maddelere sahip olmasında cinsiyet, yaş, öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı, mezuniyet düzeyi, bilgisayar kullanmayı öğrenmede en etkili olan seçenek, bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da hizmetiçi eğitim alma durumu, alınan kursların ortalama süresi, görev yapılan okullarda (bilgisayar bulunma durumu, bilgisayar miktarı, internet bağlantısının olma durumu, bilgisayarları kullanma olanakları), bilgisayar destekli eğitimde kullanılan programların (en çok hangi konuları içerdiği, eğitim programlarını destekleyici nitelikte olması durumu, öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygunluğu, elde edilmesinde en etkili yol durumları) etkili faktörler değildir.

İngilizce öğretmenlerinin BDE'den ve bilgisayarlardan hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinden elde edilen sonuçlara göre;

- Üniversitede bilgisayar dersi alan öğretmenler, almayan öğretmenlere göre,
- Evinde bilgisayara sahip olan öğretmenler, olmayan öğretmenlere göre,

- Evinde ADSL (24 saat internet) bulunan öğretmenler, bulunmayan öğretmenlere göre,
- Bilgisayar destekli eğitim yapan öğretmenler, yapmayan öğretmenlere göre, bilgisayarı daha çok kullanmaktadırlar ve derslerinde bilgisayar destekli eğitimden daha çok yararlanmaktadırlar.

5.2. Öneriler

1) Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim yapabilmeleri için öncelikle bilgisayarı tanımaları ve kullanabilmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda özellikle yaşça ilerlemiş, kıdemi yüksek olan öğretmenlere; bilgisayar okur-yazarlık kursları açılabilir ve bilgisayarların öğretim süreciyle nasıl bütünleştirileceğini anlatan seminerler düzenlenebilir.

2) Öğretmenlerin bilgisayarı kullanma ve derslerinde bilgisayar destekli eğitimden yararlanmalarına yardımcı olmak üzere, okullara rehber öğretmenler görevlendirilebilir. Bu öğretmenler, özellikle yaş ve kıdem bakımından ilerlemiş olan öğretmenlere rehberlik edebilir.

3) Öğretmenlerin evlerinde bilgisayara ve internete sahip olmaları, onların bilgisayardan ve bilgisayar destekli eğitimden yararlanmalarını artırmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin bilgisayara ve internete sahip olmaları özendirilebilir.

4) Öğretmenlerin bilgisayarı kullanmalarını ve bilgisayar destekli eğitimden yararlanmalarını teşvik etmek amacı ile;

- MEB tarafından öğretmenler için ortak materyal havuzu oluşturularak, İngilizce öğretmenlerinin hazırlamış oldukları materyalleri bu havuz sistemine eklenmesi sağlanabilir. Bu havuz sistemine projesini ekleyen öğretmenlere (+) hizmet puanları verilerek ödüllendirme yapılabilir. Böylece Ülkemizdeki bütün İngilizce öğretmenlerin hazırlamış oldukları projeler paylaşımına açılarak öğretmenlerin yabancı dil öğretiminde Bilgisayar Destekli Eğitim yapımları artırılabilir.
- Okul web sitelerine de materyal havuzu oluşturulabilir. İngilizce öğretmenleri yabancı dil öğretiminde kullandıkları BDE materyallerini

web sitesine ekleyebilir. Okul idaresi, okul materyal havuzuna materyal ekleyen öğretmenleri ödüllendirebilir.

- E-okul (İlköğretim öğretmenlerinin not girişi yaptığı MEB tarafından hazırlanan program) gibi web tabanlı programlar artırılarak, öğretmenlerin bilgisayar teknolojilerini kullanmaları artırılabilir.
- Öğretmenlere okullarda ders dışı hazırlık etkinliği altında zaman verilerek bu zamanda öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitim için materyal hazırlamalarına olanak verilebilir. Böylece evinde bilgisayarı veya vakti olmayan öğretmenler de BDE ile ilgili materyal hazırlama olanağına sahip olabilirler.
- Öğretmenlerin BDE’de kullanmak üzere hazırlanmış oldukları materyallere yönelik proje yarışmaları düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

- AKPINAR, Y., “**Bilgisayar Destekli Öğretim ve Uygulamalar,**” Anı Yayıncılık, Ankara,1999
- ALKAN, C., **Eğitim Teknolojisi** , Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1977
- ALKAN, C., DERYAKULU, D. ve ŞİMŞEK,N., **Eğitim Teknolojisine Giriş: Disiplin- Süreç-Ürün,** Önder Matbaacılık Ltd. Şti., Ankara, 1995
- AYTAÇ, T., **Eğitimde Bilişim Teknolojileri,** Asil Yayıncılık, Ankara, 2006.
- BARKER, P., YEATES, H., “**H. Introducing Computer Assisted Learning,**” Prentice/ Hall International Englewood Cliffs, NJ, England,1985
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı,** Pegem A Yayıncılık, 5. Baskı, Ankara, 2005
- CHASTAIN, K., **Developing Second Language Skills: Theory and Practice,** Houghton Mifflin Company. Boston, 1976
- ÇİLENTİ, K., **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim,** Kadıoğlu Matbaası, Ankara, 1984
- DEMİRCİ, N., **Bilgisayarla Etkili Öğretme Stratejileri ve Fizik Öğretimi,** Nobel Yayınları, Ankara, 2003.
- DEMİREL, Ö., **Yabancı Dil Öğretimi,** Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2006
- DEMİREL, Ö., SEFEROĞLU, S.ve YAĞCI, E.,**Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme,** Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2001
- EGBERT, J & HANSON- SMITH, E., **CALL Environments Research , Practice, and Critical Issues,** Tesol, U.S.A., 1999
- ERTÜRK, S.,**Eğitimde Program Geliştirme,** 9. Baskı Meteksan A.Ş., Ankara, 1997
- ERGİN, A., **Öğretim Teknolojisi: İletişim,** Pegem A Yayıncılık, Ankara, 1995
- HALİS, İ., **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme,** Nobel Yayınları, Ankara, 2002.
- İPEK, İ.,**Bilgisayarla Öğretim Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler,** Tıp Teknik Kitapçılık Ltd. Şti, Ankara, 2001

KARASAR, N., **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayınevi, Ankara, 1998.

KOŞAR, E., YÜKSEL, S. ve ALYAZ, Y., **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Pegem A Yayıncılık, Ankara 2003

MATERGEM., **Türkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitim**, MEB., Ankara, 1991

ORHUN, E., **Türkiye'de Eğitimde Bilişim Teknolojileri Yeniliği**, Türkiye Bilişim Derneği Yayınları, Ankara, 2000

SEYİDOĞLU, H., **Araştırma ve Yazma El Kitabı**, Güzem Yayınları, Geliştirilmiş 8. Baskı, İstanbul, 2000

SOKOLIK, M., **Computers in Language Teaching. In Teaching English as a Second or Foreign Language**, Ed: M. Celce-Murcia. Heinle & Heinle Thomson Learning, Boston, 2001

ÖZDAMAR, K., **“Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi,”** Kaan Kitapevi, 5. Baskı, Eskişehir. 2004

PHILLIPS, M., **“CALL in Its Educational Context,”** Computers in English Language Teaching and research .Ed:Geoffrey Leech & Christopher N.Candlin, Newyork: Longman ,1986

ŞİMŞEK, N., **Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı**, Nobel Yayınları, Ankara, 2002.

TAVŞANCIL, E., **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi**, Nobel Yayıncılık, Ankara, 2005

TEKİN, H., **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, Yargı Yayınları, Ankara,2000

YALIN, H.İ., **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,1999

Tezler:

AYDOĞDU, A. **Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Coğrafya Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara:2003

- BAYRAKTAR, E.,**Matematik öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Matematik Öğretimi Deneyimleri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon, 1998
- BOHLIN, R., MILHEIM, W., **Application of an Adult Motivational Instructional Design Model**, Proceedings of Selected Research and Development Presentations, U.S.A: California, 1994
- DURŞUN, F. **Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Yeterlilikleri ve Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,1998
- GILMAN, D.A., **Improving Schoola Through Inservice Test Construction. The Model**, Reports Research. Test Questionnaires, U.S.A: Indiana, 1988
- GÖKDAŞ, İ.,**Bilgisayar Eğitimi Öğretim Teknolojisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,1996
- GÜROL, M., **Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 1990
- HIZAL A., **Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1989
- İMER, G.,**Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Adaylarının Bilgisayara ve Bilgisayarı Eğitimde Kullanmaya Yönelik Nitelikleri**, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir,2000
- KARAKUŞ, A.G.,**Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Eğitim**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 1993
- KESER, H., **Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,1988
- KESKİN, B., **Erzurum İlinde Görev Yapan Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Eğitime Yönelik Görüşleri ve Bilgisayara Karşı Tutumlarının Analizi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, 2003.
- MCCREESH, B., **The Classroom Teacher Versus the Computer Lab**, CALL: Papers and Reports. Ed: Mary- Louise Craven, Roberta Sinyor ve Dana Paramskas, U.S.A.:Atheltan Publications, 1990
- NUMANOĞLU, M., **Milli Eğitim Bakanlığı Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımlarında Bulunması Gereken Eğitsel Özellikler**, Yayınlanmamış

Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,1992

ODABAŞI, H.F.,**Yabancı Dilde Dilbilgisi Öğrenmede Bilgisayar Destekli Öğrenme Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi**,Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir,1994

OLGUN, M.P., “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Eğitimcilerin Bilgisayar Destekli Eğitim Hakkındaki Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2001

SAMANCI, O.,**Öğretmen Adaylarının Bilgisayarı Tanımları ile Eğitimde Kullanmaya Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2000

SAVENYE, W.C., **Measuring Teacher Attitudes Toward Interactive Computer Technologies**, Paper Presented at The Annual Conference of The Association for Educational Communications and Technology, New Orleans, 1993

TAŞCI, D., **Bilgisayar Destekli Öğretim Yazılımlarında Öğrenci ile Etkileşim Sağlama Yöntemleri**, Anadolu Üniversitesi BDE Eğitim Birimi Çalışma Raporları, Eskişehir,1990

Makaleler:

AKİF, E., “Bilgisayarın Eğitimde Kullanılması (İngiltere ve Fransa Örnekleri),” **A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt:22, Sayı:1, Ankara:A.Ü.Basımevi,s. 160,1990

AŞKAR, P., “Bilgisayar Destekli Eğitimin Yaygınlaştırılmasında Temel Stratejiler : Avrupa Ülkelerinde Son Durum,” **Eğitim Teknolojisi ve Bilgisayar Destekli Eğitim Birinci Sempozyumu Bildiriler**, 25-27 Eylül, Eskişehir, 1991

CHOU S.W. and LIU C.H, “Learning Effectiveness in a Web-based Virtual Learning Environment: A Learner Control Perspective,” **Journal of Computer Assisted Learning**, Vol.21, No.1, February, ss.65-76, 2005

İŞMAN, A., “Eğitim Teknolojisinin Kuramsal Boyutu: Yapısalcı Yaklaşımın (Constructivisim) Eğitim Öğretim Ortamlarına Etkisi,” **Öğretmen Eğitiminde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumunda sunulan Bildiri**, 18-20 Mart, İzmir, 1999

KÖKSAL, A., “Eğitimde Bilgisayar Kullanımı ve Bilgisayar Destekli Öğretim Alanında Avrupa Deneyimi,” **5. Türkiye Bilgisayar Kongresi** , İstanbul: 6-8 Haziran.1988

- KÖKSAL, M. Ve YAVUZ, H., “Bilgisayar Destekli Eğitimin Başarıya Ulaşmasını Etkileyen Faktörler,” **TBD 8. Ulusal Bilişim Kurultayı**, Ankara, 1989
- ROED J. “Language Learner Behaviour in a Virtual Environment,” **Computer Assisted Language Learning**, Vol. 16, No. 2-3, July , ss. 155-172(18), 2003
- STEWART I.A.D. and FILE P., “Let's Chat: A Conversational Dialogue System For Second Language Practice,” **Computer Assisted Language Learning**, Vol. 20, No.2, April , ss. 97-116(20), 2007
- TOZCU A. and COADY J. “Successful Learning of Frequent Vocabulary Through CALL also Benefits Reading Comprehension and Speed,” **Computer Assisted Language Learning**, Vol. 17, No.5, December, ss. 473-495(23), 2004
- YAZAR, Ö., “Bilgisayar Destekli Eğitimin Dünya’da ve Türkiye’de Gelişimi,” **Bt Haber Dergisi**, Sayı: 162, 6-9 Nisan,s.31,1998
- YILMAZ, A., “Eğitim Yönetiminde Bilgisayarlardan Faydalanmanın Avantajları ve Dezavantajları,” **Milli Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı:166, s.s 1-7,2005

İnternet Kaynakları:

- A. GIPS, P. DIMATTIA, and J. GIPS, **The Effect of Assistive Technology on Educational Costs: Two Case Studies**, in K. Miesenberger, J. Klaus, W. Zagler, D. Burger (eds.), *Computers Helping People with Special Needs*, <<http://www.cs.bc.edu/~gips/costs.pdf>> (02.06.2008)
- AVIES, G., **CALL (Computer Assisted Language Learning)**, 2002 <<http://www.llas.ac.uk/resources/goodpractice.aspx?resourceid=61>>, (24.01.2008)
- LEE, K.W. (2000). **English Teachers’ Barriers To The Use Of Computer Assisted Language Learning**, The Internet TESL Journal, <<http://www.4english.cn/englishstudy/xz/thesis/barrir>>(02.06.2008)
- MARCO, M J.L., **Internet content-based activities for English for Specific Purposes**. English Teaching Forum, Temmuz, 2002., s. 20-25, <<http://exchanges.state.gov/forum/vols/vol40/no3/#top>>, (29.04.2008)
- MEB., Bilgi Sistemleri Yönetimi Başkanlığı Eğitimde Bilgi Sistemleri Şubesi, 2002 <<http://egitek.meb.gov.tr/EgitimMateryali/BilgiTekUygulama.htm>>, (07.03.2008)

- ROST, M., **New Technologies in Language Education Opportunities for Professional Growth**,
<http://www.pearsonlongman.com/ae/multimedia/pdf/MikeRost_PDF.pdf>, (02.06.2008)
- SPANOU, K., **Computer Assisted Language Learning A story that goes long back**, 2001 <<http://www.tesolgreece.com/nl/71/7103.html>>, (24.01.2008)
- VAROL, N., **Teknolojik Görsel-İşitsel Okur Yazarlığın Önemi Ve Olumsuz Yönlerinin Giderilmesi İçin Çözüm Önerileri**,
<http://aof20.anadolu.edu.tr/bildiriler/Nurhayat_Varol.doc> (07.03.2008.)
- SITKI, U., **İnternet'in Doğuşu ve Gelişimi (Tarihçesi)**,
<http://www.websitebul.com/internetin_tarihi.htm> (27, 04,2008)
- WARSCHAUER, M ve HEALEY, D., **Computers and Language Learning**, 1996
http://en.wikipedia.org/wiki/Computer-assisted_language_learning#History
(02.06.2008)

EKLER

**EK-1 İLKÖĞRETİM OKULLARI İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN
YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM
(BDE)'E İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
GÖRÜŞ ÖLÇEĞİ FORMU:**

Sevgili Meslektaşım,
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrencisiyim. “İlköğretim Okulları İngilizce Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri ” başlıklı yüksek lisans araştırmasını yapmaktayım. Dört bölümden oluşan, çalışmama veri toplamak amacıyla geliştirilen anket ile sizlerin konu hakkındaki düşüncelerinize başvurmak istiyorum. Araştırma sonuçları tamamen gizli tutularak sadece bilimsel araştırma amacıyla kullanılacaktır.

Not: Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE): Öğretim sürecinde bilgisayarın, öğretmen ve öğrencilere yardımcı bir araç olarak kullanılmasıdır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye şimdiden teşekkür ederim.

Fadime KIZILIRMAK
Yüksek Lisans Öğrencisi

I.BÖLÜM:

KİŞİSEL BİLGİLER:

1. Cinsiyetiniz? a.( )Erkek   b.( )Kadın
2. Yaşınız? .....
3. Öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılınız? .....
4. Eğitim düzeyiniz? .....
(Örnek: Önlisans, Lisans, Yüksek Lisans vb.)
5. Üniversitede bilgisayar dersi aldınız mı? a.( )Evet   b.( )Hayır
6. Bilgisayar kullanmayı öğrenmenizden en etkili olan seçeneği işaretleyiniz?
a.( )Bireysel Çaba
b.( )Özel kurs
c.( )Fakültede alınan bilgisayar dersi
d.( )Hizmetiçi Eğitim
e.( )Diğer .....(yazınız).
7. Bilgisayar kullanımı ile ilgili herhangi bir kurs ya da hizmetiçi eğitim aldınız mı?
a.( )Evet   b.( )Hayır

8. Cevabınız evet ise; katıldığınız kursların adı ve ortalama süresi:
.....(saat)
9. Evinizde bilgisayar var mı? a.( )Evet b.( )Hayır
(Cevabınız hayır ise 10. soruyu cevaplandırınız.)
10. Bilgisayarınızın olmamasının sizce en önemli nedeni nedir?
a.( )Maddi imkansızlıklar
b.( )Bilgisayar kullanmayı bilmemek
c.( )Bilgisayar kullanmayı sevmemek
d.( )Başka kişi ya da kuruma ait bilgisayarlarla işleri görmek
e.( )Diğer.....(varsa yazınız.)
11. Evimde ADSL (24 saat internet) var. a.( )Evet b.( )Hayır
12. Okulunuzda bilgisayar var mı? a.( )Evet b.( )Hayır
(Cevabınız evet ise 13-14-15. soruları cevaplandırınız.)
13. Okulunuzda bilgisayar varsa kaç adet? .....
14. Okulunuzdaki bilgisayarların internet bağlantısı var mı? a.( )Evet b.( )Hayır
15. Okulunuzdaki bilgisayarları kullanma olanağınız var mı?
a.( )Evet b.( )Hayır
16. Bilgisayar Destekli Eğitim (Bilgisayarın Eğitimde yardımcı araç olarak kullanılması) yapıyor musunuz?
a.( )Evet b.( )Hayır
(Cevabınız evet ise 17-18-19 ve 20. soruları cevaplandırınız)
17. Bilgisayar destekli eğitim (BDE)'de kullandığınız yazılımlar en çok hangi konuları içermektedir?
a.( ) Okuma (Reading)
b.( ) Yazma (Writing)
c.( ) Konuşma (Speaking)
d.( ) Dinleme (Listening)
e.( ) Diğer.....(yazınız).
18. Kullandığım bilgisayar yazılımları, eğitim programlarını destekleyici niteliktedir.
a.( )Evet b.( )Hayır

19. Kullandığım bilgisayar yazılımları öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygundur.

a.( )Evet

b.( )Hayır

20. Kullandığınız bilgisayar yazılımlarını elde etmenizde en etkili yol hangisidir?

a. ( )Kendi imkanlarım

b. ( )Okulun imkanları

c. ( )MEB Eğitim Teknolojileri bölümü

d. ( )Üniversitelerin ilgili bölümleri

e. ( )Diğer .....(yazınız).

21. İngilizce dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimi nasıl uyguluyorsunuz?

.....
 .....
 .....

II. BÖLÜM

	AÇIKLAMA: Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyup size uygun olan seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz. Boş bırakmamaya özen gösteriniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.	Bilgisayarlar eğitimin kalitesini artırır.					
2.	Eğitimde bilgisayar kullanımına bir an önce geçilmelidir.					
3.	Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ile konular daha kısa sürede öğrenilebilir.					
4.	Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ilgimi çekmektedir.					
5.	Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.					
6.	Eğitim Fakültelerinin tüm bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.					
7.	Üniversitelerin İngilizce öğretmeni yetiştiren bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.					
8.	İngilizce dersinde bilgisayar destekli eğitim (BDE) 'den yararlanılmalıdır.					
9.	Bilgisayar destekli eğitim (BDE)'in Yabancı Dil öğretimini kolaylaştırır.					
10.	Bilgisayarın İngilizce dersinde kullanılması, öğrencilerin derse olan ilgisini artıracaktır.					
11.	BDE, geleneksel eğitime oranla, öğrencinin motivasyonu artırır.					
12.	İngilizce dersi görsel ve işitsel öğelere daha çok yer verilerek daha iyi öğrenilir.					
13.	İngilizce dersinde bilgisayar kullanımı başarıyı artırır.					
14.	Bilgisayar destekli eğitim (BDE), İngilizce öğretmenlerini tembelliğe itecektir.					
15.	İngilizce dersi bilgisayar destekli eğitim (BDE) sayesinde daha eğlenceli olur.					
16.	İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitim hakkında bilgi sahibi olması gerekir.					
17.	İngilizce öğretmeni bilgisayar kullanmayı bilmelidir.					

III. BÖLÜM

	AÇIKLAMA: Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyup size uygun olan seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz. Boş bırakmamaya özen gösteriniz.	Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tam
1.	Bilgisayardaki bir programı açıp kullanabilirim.					
2.	Bilgisayarda yeni bir klasör oluşturabilirim.					
3.	Bilgisayarda müzik dinleyebilirim.					
4.	Bilgisayarda film izleyebilirim.					
5.	Word programında yazı yazabilirim.					
6.	Excel programında tablo oluşturabilirim.					
7.	Power Point programında slayt hazırlayabilirim.					
8.	Projeksiyon cihazını kullanabilirim.					
9.	İnternete bağlanıp istediğim siteyi ziyaret edebilirim.					
10.	İnternette arama motorlarını kullanarak araştırma yapabilirim.					
11.	Elektronik posta (e-mail) alıp gönderebilirim.					
12.	Yazıcıdan çıktı alabilirim.					
13.	Herhangi bir fotoğraf, resim, kitap ya da belgeyi tarayıcıdan taratıp bilgisayar ortamına aktarabilirim.					
14.	Bilgisayar kullanmayı biliyorum.					

IV. BÖLÜM

	AÇIKLAMA: Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyup size uygun olan seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz. Boş bırakmamaya özen gösteriniz.	Asla	Nadiren	Ara sıra	Sıklıkla	Her zaman
1.	Bilgisayarı aktif olarak kullanıyorum.					
2.	Bilgisayar ile ilgili teknolojik gelişmeleri yakından takip ediyorum.					
3.	Yazışmalar ve resmi evraklar için bilgisayarı kullanıyorum.					
4.	Yıllık ve günlük planlarımı bilgisayarda hazırlıyorum.					
5.	Merak ettiğim konuları internette araştırırım.					
6.	Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ile ilgili yazı, kitap ve makaleler okurum.					
7.	İnternette Yabancı Dil Eğitimi ile ilgili yazı ve makalelere ulaşırım.					
8.	Okulumdaki bilgisayarları eğitim amaçlı kullanıyorum.					
9.	Okuma (Reading) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.					
10.	Yazma (Writing) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.					
11.	Konuşma (Speaking) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.					
12.	Dinleme (Listening) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.					
13.	Kelime öğretiminde bilgisayarı kullanıyorum.					
14.	Bilgisayarı, kavramların öğretiminde kullanıyorum.					
15.	Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme işlemlerinde bilgisayardan yararlanıyorum.					
16.	Dersimle ilgili konularda bilgisayarda materyal hazırlıyorum.					
17.	Bilgisayarda kavram haritaları oluşturuyorum.					
18.	Derste kullanmak üzere slaytlar ve sunular hazırlıyorum.					
19.	Başkalarının hazırlamış olduğu slaytları kullanarak ders işliyorum.					
20.	Derslerimde bilgisayar aracılığıyla müzik, film ve animasyon gibi sesli ve görüntülü öğelerden yararlanıyorum.					
21.	Derslerimde projeksiyon cihazını kullanıyorum.					
22.	İngilizce dersi ile ilgili internet sitelerini takip ediyorum.					
23.	Diğer meslektaşlarımla internet aracılığıyla haberleşip bilgi alışverişinde bulunuyorum.					

EK-2 Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Eğitimin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerinin Faktör ve Madde Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitimin gerekliliğine ilişkin görüşlerini oluşturan maddeler:	Faktör Yük Değeri	Madde Toplam Korelasyonu
1. İngilizce dersinde bilgisayar kullanımı başarıyı artırır.	0,91	0,88
2. İngilizce öğretmeni bilgisayar kullanmayı bilmelidir.	0,89	0,87
3. Bilgisayarın İngilizce dersinde kullanılması, öğrencilerin derse olan ilgisini artıracaktır.	0,89	0,87
4. BDE, geleneksel eğitime oranla, öğrencinin motivasyonu artırır.	0,89	0,85
5. Eğitimde bilgisayar kullanımına bir an önce geçilmelidir.	0,88	0,85
6. Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	0,88	0,87
7. Bilgisayar destekli eğitim (BDE)'in Yabancı Dil öğretimini kolaylaştırır.	0,86	0,81
8. Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ilgimi çekmektedir.	0,86	0,82
9. İngilizce dersinde bilgisayar destekli eğitim (BDE) 'den yararlanılmalıdır.	0,85	0,81
10. Eğitim Fakültelerinin tüm bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.	0,84	0,80
11. İngilizce dersi bilgisayar destekli eğitim (BDE) sayesinde daha eğlenceli olur.	0,83	0,78
12. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitim hakkında bilgi sahibi olması gerekir.	0,83	0,80
13. Üniversitelerin İngilizce öğretmeni yetiştiren bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.	0,82	0,80
14. Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ile konular daha kısa sürede öğrenilebilir.	0,80	0,75
15. İngilizce dersi görsel ve işitsel öğelere daha çok yer verilerek daha iyi öğrenilir.	0,79	0,76
16. Bilgisayarlar eğitimin kalitesini artırır.	0,49	0,46

Cronbach's Alpha: 0,94

Açıkladığı Varyans: 66,16

EK-3 Öğretmenlerin Bilgisayarı Tanıma ve Kullanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Faktör ve Madde Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin bilgisayarını tanıma ve kullanabilme düzeylerine ilişkin görüşlerini oluşturan maddeler:	Faktör Yük Değeri	Madde Toplam Korelasyonu
1. Word programında yazı yazabilirim.	0,89	0,82
2. Bilgisayarda film izleyebilirim.	0,87	0,79
3. Elektronik posta (e-mail) alıp gönderebilirim.	0,86	0,77
4. Bilgisayarda yeni bir klasör oluşturabilirim.	0,85	0,78
5. Bilgisayar kullanmayı biliyorum.	0,83	0,81
6. Bilgisayardaki bir programı açıp kullanabilirim.	0,80	0,77
7. Yazıcıdan çıktı alabilirim.	0,78	0,71
8. İnternette arama motorlarını kullanarak araştırma yapabiliyim	0,76	0,65
9. İnternete bağlanıp istediğim siteyi ziyaret edebilirim.	0,76	0,65
10. Herhangi bir fotoğraf, resim, kitap ya da belgeyi tarayıcıdan taratıp bilgisayar ortamına aktarabilirim.	0,75	0,74
11. Power Point programında slayt hazırlayabilirim.	0,71	0,70
12. Bilgisayarda müzik dinleyebilirim.	0,64	0,60
13. Excel programında tablo oluşturabilirim.	0,61	0,61
14. Projeksiyon cihazını kullanabilirim.	0,57	0,58

Cronbach's Alpha: 0,93

Açıkladığı Varyans: 58,83

EK-4 Öğretmenlerin Bilgisayarlardan ve Bilgisayar Destekli Eğitimden Hangi Sıklıkla Yararlandıklarına İlişkin Görüşlerinin Faktör ve Madde Analiz Sonuçları

Öğretmenlerin bilgisayarlardan ve BDE'den hangi sıklıkla yararlandıklarına ilişkin görüşlerinin oluşturan maddeler:	Faktör Yük Değeri	Madde Toplam Korelasyonu
1. Dinleme (Listening) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	0,84	0,82
2. Bilgisayarı, kavramların öğretiminde kullanıyorum.	0,84	0,82
3. Konuşma (Speaking) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	0,82	0,78
4. Kelime öğretiminde bilgisayarı kullanıyorum.	0,79	0,76
5. Yazışmalar ve resmi evraklar için bilgisayarı kullanıyorum.	0,78	0,75
6. Derste kullanmak üzere slaytlar ve sunular hazırlıyorum.	0,78	0,75
7. Dersimle ilgili konularda bilgisayarda materyal hazırlıyorum.	0,76	0,72
8. Okulumdaki bilgisayarları eğitim amaçlı kullanıyorum.	0,75	0,71
9. Diğer meslektaşlarımla internet aracılığıyla haberleşip bilgi alış verişinde bulunuyorum.	0,74	0,70
10. Derslerimde bilgisayar aracılığıyla müzik, film ve animasyon gibi sesli ve görüntülü öğelerden yararlanıyorum.	0,73	0,70
11. Okuma (Reading) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	0,72	0,69
12. Bilgisayarı aktif olarak kullanıyorum.	0,72	0,68
13. Başkalarının hazırlamış olduğu slaytları kullanarak ders işliyorum.	0,72	0,69
14. Bilgisayarda kavram haritaları oluşturuyorum.	0,71	0,68
15. İnternette Yabancı Dil Eğitimi ile ilgili yazı ve makalelere ulaşırım.	0,70	0,66
16. Yazma (Writing) ile ilgili konuların işlenişinde bilgisayarı kullanıyorum.	0,70	0,67
17. Derslerimde projeksiyon cihazını kullanıyorum.	0,69	0,66
18. Yıllık ve günlük planlarımı bilgisayarda hazırlıyorum.	0,68	0,65
19. Bilgisayar ile ilgili teknolojik gelişmeleri yakından takip ediyorum.	0,66	0,63
20. İngilizce dersi ile ilgili internet sitelerini takip ediyorum.	0,66	0,62
21. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme işlemlerinde bilgisayardan yararlanıyorum.	0,63	0,59
22. Merak ettiğim konuları internette araştırırım.	0,56	0,52
23. Bilgisayar destekli eğitim (BDE) ile ilgili yazı, kitap ve makaleler okurum.	0,56	0,53

Cronbach's Alpha: 0,96 Açıkladığı Varyans: 52,14

EK-5 İZİN DİLEKÇESİ

T.C.
ISPARTA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.32.00.06-300/
Konu : Araştırma Projesi

035419 28.11.07

ISPARTA VALİLİĞİNE

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Program Geliştirme ve Öğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Fadime KIZILIRMAK'ın "İlköğretim Okulları İngilizce Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri (Isparta İl Örneği)" konulu 1.Bölüm-21,2 Bölüm-17 Madde,3.Bölüm-14 Madde,4.Bölüm-23 Maddeden oluşan anket çalışmasını İlimiz Merkez İlköğretim İngilizce Öğretmenlerine uygulanmak istediği ile ilgili Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin 05/11/2007 tarih ve 3204 sayılı yazıları ve ekleri ilişikte sunulmuştur.

Fadime KIZILIRMAK'ın "İlköğretim Okulları İngilizce Öğretmenlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri (Isparta İl Örneği)" konulu 1.Bölüm-21, 2.Bölüm-17 Madde, 3.Bölüm-14 Madde, 4.Bölüm-23 Maddeden oluşan anket çalışmasını İlimiz Merkez İlköğretim İngilizce Öğretmenlerine uygulanmak istediği Eğitim öğretimi aksatmamak ve sonucundan Müdürlüğümüze bilgi verilmesi koşulu ile Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde tasviplerinize arz ederim.

Rahmi ULU
İl Millî Eğitim Müdürü V.

OLUB
27/11/2007

Tayyar ŞAŞMAZ
Vali a.
Vali Yardımcısı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı : Fadime KIZILIRMAK

Doğum Yeri : Afyon

Doğum Yılı : 03.03.1983

Medeni Hali : Evli

Eğitim Durumu:

Lise : Afyon Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi 1996-2000

Lisans : Osmangazi Üniversitesi Bilgisayar Öğretim Teknolojileri

Eğitimi Bölümü 2000-2004

Yabancı Diller ve Düzeyi:

1. İngilizce-Orta Düzeyde

İş Deneyimi:

2004-2006 : Afyon Karaadilli İlköğretim Okulu Bilgisayar Öğretmenliği

2006-2007 : Afyon İncehisar Mercan İlköğretim Okulu Bilgisayar Öğretmenliği-
Eğitici Bilgisayar Formatörlüğü

2007-2008 : Isparta Eğiridir Mehmet Ali Yüceer Lisesi Bilgisayar Öğretmenliği